

**LIETUVOS AUTOMOBILIŲ KELIŲ DIREKCIJOS
PRIE SUSISIEKIMO MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL KELIŲ PRIEŽIŪROS VADOVO II DALIES „AUTOMOBILIŲ KELIŲ
PRIEŽIŪROS DARBŲ ATLIKIMO TECHNOLOGIJA KPV DT-15“
PATVIRTINIMO**

2015 m. sausio 30 d. Nr. V(E)-1
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 3–457 „Dėl Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 20.7 punktu ir atsižvelgdamas į Kelių priežiūros tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Kelių priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“:

1. T v i r t i n u Kelių priežiūros vadovo II dalį „Automobilių kelių priežiūros darbų technologija KPV DT-15“.

2. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2007 m. balandžio 18 d. įsakymą Nr. V-75 „Dėl Kelių priežiūros vadovo II dalies „Automobilių kelių priežiūros darbų atlikimo technologija“ DT-06 patvirtinimo“.

Direktoriaus pavaduotojas,
laikinais einantis direktoriaus pareigas

Egidijus Skrodenis

PATVIRTINTA

Lietuvos automobilių kelių direkcijos
prie Susisiekimo ministerijos
direktorium

2015 m. sausio 30 d.
įsakymu Nr. V(E)-1

KELIŲ PRIEŽIŪROS VADOVAS

II DALIS

AUTOMOBILIŲ KELIŲ PRIEŽIŪROS DARBŲ ATLIKIMO TECHNOLOGIJA KPV DT-15

I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kelių priežiūros vadovo II dalis „Automobilių kelių priežiūros darbų atlikimo technologija KPV DT-15“ (toliau – Vadovas) reglamentuoja valstybinės reikšmės keliuose atliekamų techninės priežiūros darbų (toliau – PD) atlikimo technologiją.

2. Vadovas taikomas:

2.1. atliekant valstybinės reikšmės kelių PD (žr. aprašą [5.1], taisykles [5.5]);

2.2. vykdant PD atlikimo kontrolę;

2.3. sąnaudų normoms sudaryti (pagal pateikiamus darbų aprašymus), rengiant Darbo, mechanizmų ir medžiagų sąnaudų kelių priežiūros darbams normatyvų rinkinį, kuris naudojamas PD vertėms apskaičiuoti.

3. Vadove pateikiamų darbų pavadinimų punktai atitinka KPV PN [5.31] darbų pavadinimų punktus.

4. Vadovu vadovaujasi kelių techniniai prižiūrėtojai, kelių techninės priežiūros inspektoriai ir rangovai.

II SKYRIUS. NUORODOS

5. Vadove pateiktos nuorodos į šiuos dokumentus:

5.1. Lietuvos Respublikos kelių įstatymą;

5.2. Kelių priežiūros tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos vyriausybės 2004 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. 155;

5.3. Kelių horizontaliojo ženklavimo taisykles (KŽT), patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2012 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. 3-82;

5.4. Kelio ženklų įrengimo ir vertikaliojo ženklavimo taisykles (KVŽT), patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2012 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. 3-83;

5.5. statybos taisyklės ST 8871063.09:2004 „Automobilių kelių techninė priežiūra“, patvirtintas Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2004 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. V-62;

5.6. statybos taisyklės ST 188710638.06:2004 „Automobilių kelių žemės sankasos įrengimas“, patvirtintas Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2004 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-303;

5.7. metodinius nurodymus „Kelių su žvyro danga dulkelėjimo mažinimas“, patvirtintus Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2004 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-303;

5.8. Automobilių kelių mineralinių medžiagų techninių reikalavimų aprašą TRA MIN 07, patvirtintą Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2007 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. V-16;

5.9. Automobilių kelių mineralinių medžiagų mišinių, naudojamų sluoksniams be rišiklių, techninių reikalavimų aprašą TRA SBR 07, patvirtintą Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2007 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. V-17;

5.10. Automobilių kelių dangos konstrukcijos sluoksnių be rišiklių įrengimo taisyklės IT SBR 07, patvirtintas Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2007 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. V-18;

5.11. Kelio ženklų atramų parinkimo, projektavimo ir įrengimo taisyklės PĮT KŽA 08, patvirtintas Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2008 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. V-298;

5.12. Automobilių kelių bituminių emulsijų techninių reikalavimų aprašą TRA BE 08, patvirtintą Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2009 m. sausio 12 d. įsakymu Nr. V-14;

5.13. Automobilių kelių asfalto mišinių techninių reikalavimų aprašą TRA ASFALTAS 08, patvirtintą Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2009 m. sausio 12 d. įsakymu Nr. V-15;

5.14. Automobilių kelių dangos konstrukcijos asfalto sluoksnių įrengimo taisyklės IT ASFALTAS 08, patvirtintas Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2009 m. sausio 12 d. įsakymu Nr. V-16;

5.15. Automobilių kelių transporto priemonių plieninių apsauginių atitvarų sistemų techninių reikalavimų aprašą TRA TAS-PL 09, patvirtintą Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2010 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. V-7;

5.16. Automobilių kelių asfalto dangų priežiūrai skirtų medžiagų ir medžiagų mišinių techninių reikalavimų aprašą TRA APM 10, patvirtintą Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2010 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. V-150;

5.17. Automobilių kelių asfalto dangų priežiūrai skirtų medžiagų ir medžiagų mišinių panaudojimo ir jų sluoksnių įrengimo taisyklės IT APM 10, patvirtintas Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2010 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. V-151;

5.18. Tiltų techninės priežiūros taisyklės TTPT 10, patvirtintas Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2010 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. V-402;

5.19. Asfalto dangų plyšių, siūlių ir prijungčių su defektais taisymo rekomendacijas R PT 11, patvirtintas Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2011 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. V-221;

5.20. Automobilių kelių vertikaliųjų kelio ženklų techninių reikalavimų aprašą TRA VŽ 12, patvirtintą Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2012 m. kovo 5 d. įsakymu Nr. V-52;

5.21. Automobilių kelių darbo vietų aptvėrimo ir eismo reguliavimo taisyklės T DVAER 12, patvirtintas Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2012 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. V-87;

5.22. Pėsčiųjų perėjų įrengimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2012 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-239;

5.23. Kelių ženklinimo medžiagų naudojimo ir ženklinimo įrengimo taisyklės IT ŽM 12, patvirtintas Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2012 m. lapkričio 16 d. įsakymu Nr. V-389;

5.24. Kelių ženklinimo medžiagų techninių reikalavimų aprašą TRA ŽM 12, patvirtintą Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2012 m. lapkričio 16 d. įsakymu Nr. V-390;

5.25. Medžiagų, skirtų kelių priežiūrai žiemą, techninių reikalavimų aprašą TRA MPŽ 13, patvirtintą Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2013 m. birželio 6 d. įsakymu Nr. V-235;

5.26. Automobilių kelių trinkelų, plokščių ir kitų medžiagų techninių reikalavimų aprašą TRA TRINKELĖS 14, patvirtintą Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014 m. vasario 16 d. įsakymu Nr. V-70;

5.27. Automobilių kelių dangos konstrukcijos iš trinkelų ir plokščių įrengimo taisyklės IT TRINKELĖS 14, patvirtintas Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-71;

5.28. Automobilių kelių dangos konstrukcijos iš trinkelų ir plokščių įrengimo metodinius nurodymus MN TRINKELĖS 14, patvirtintus Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-72;

5.29. Automobilių kelių vertikaliųjų kelio ženklų įrengimo taisyklės IT VŽ 14, patvirtintas Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014 m. kovo 7 d. įsakymu Nr. V-81;

5.30. Automobilių kelių bitumų ir polimerais modifikuotų bitumų techninių reikalavimų aprašą TRA BITUMAS 08/14, patvirtintą Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. V-86;

5.31. [Kelių priežiūros vadovo I dalį „Automobilių kelių priežiūros normatyvai KPV PN-14“, patvirtintą Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014 m. gegužės 28 d. įsakymu Nr. V-151;](#)

5.32. LST EN 206 „Betonas. Specifikacija, eksploatacinės savybės, gamyba ir atitiktis“;

5.33. LST 1331 „Automobilių kelių gruntai. Klasifikacija“;

5.34. LST EN 12970 „Bituminė hidroizoliacinė mastika. Apibrėžimai, reikalavimai ir bandymo metodai“;

5.35. LST EN 13707 „Lankstieji hidroizoliaciniai lakštai. Armuotieji bituminiai lakštai, skirti stogo hidroizoliacijai. Apibrėžtys ir charakteristikos“;

5.36. LST EN 13877-1 „Betoninės kelio dangos. 1 dalis. Medžiagos“;

5.37. LST EN 14487-1 „Torkretbetonis. 1 dalis. Apibrėžtys, techniniai reikalavimai ir atitiktis“;

5.38. LST EN 14487-2 „Torkretbetonis. 2 dalis. Atlikimas“.

III SKYRIUS. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

6. Vadove vartojamos šios sąvokos:

6.1. „kelias“, „magistraliniai, krašto, rajoniniai keliai“ atitinka sąvokas nurodytas Kelių įstatyme [5.1];

6.2. „kelio elementas“, „kelio techninė priežiūra“, „kelių techninės priežiūros darbai“ atitinka sąvokas nurodytas KPV PN [5.31];

6.3. „nuolatinė priežiūra“, „periodinė priežiūra“, „siūlės“, „taisymas“ atitinka sąvokas nurodytas taisyklėse IT APM [5.17];

6.4. „deformacinis pjūvis“, „kūgis“, „tiltas“, „viadukas“ atitinka sąvokas nurodytas taisyklėse TTPT [5.18];

6.5. **darbo procesas** – vienas po kito einančių veiksmų, susijusių priežastiniais ryšiais, seka, kuria pasiekiamas reikalaujamas darbo rodiklis;

6.6. iškyla – žemės sankasos ir kelio dangos deformacija tose kelio vietose, kuriose jautrus šalčiui sankasos gruntas sušąla ir iškelia bei subanguoja dangą. Pavasarį toks gruntas, veikiamas apkrovų, deformuojasi ir danga sulaužoma;

6.7. pažaida – kelio elemento (jo dalių) kokybės trūkumai, atsiradę nuo išorinių veiksnių kelio naudojimo metu;

6.8. cementinis skiedinys – nustatytų dalių smėlio, cemento ir vandens mišinys;

6.9. cemento skiedinys – nustatytų dalių cemento ir vandens mišinys;

6.10. šlapia druska – tai naudojama keliuose slidumui mažinti druska, kuri prieš ją paskleidžiant sudrėkinama vandeniu, druskos tirpalu ir pan.

7. Kitos vartojamos sąvokos atitinka sąvokas nurodytas II skyriuje pateiktuose normatyviniuose techniniuose dokumentuose.

IV SKYRIUS. SANTRUMPOS

8. Vadove vartojamos šios santrumpos:

8.1. KP – kelių techninė priežiūra;

8.2. PD – privalomi kelių techninės priežiūros darbai;

8.3. KPV PN – Kelių priežiūros vadovo I dalis;

V SKYRIUS. KELIŲ TECHNINĖS PRIEŽIŪROS DARBAI (PD)

9. Vadove aprašyta PD atlikimo technologija apima apraše [5.1] statybos taisyklėse [5.5] išvardytus PD, kuriuos privalo atlikti prižiūrinčios kelius valstybės įmonės pagal KPV PN [5.31] reglamentuojamą darbų reguliarumą, pažeidų dydį, jų pašalinimo terminus ir kt.

10. PD priskiriama:

10.1. nuolatinė kelio elementų priežiūra vasarą (valymas, šlavimas, žolės pjovimas ir kt.);

10.2. nuolatinė kelio elementų priežiūra žiemą (sniego, ledo nuo kelių, tiltų, viadukų ir estakadų valymas, kelių važiuojamosios dalies barstymas frikinėmis ir cheminėmis medžiagomis bei jų mišiniais, sniegotvorių statymas bei perstatymas, kitokių sniegą sulaikančių užtvarų įrengimas, darbų organizavimas ir atlikimas pavasario polaidžio metu: vandens nuo kelio nuleidimas, drenažinių griovelių kasimas, kelio dangos iškilotų vietų stiprinimas ir kt.);

10.3. tiltų, viadukų ir vandens pralaidų nuolatinė ir periodinė priežiūra (vandens pralaidų, kanalizacijos, drenažo, greitviečių valymas, smulkių betono konstrukcijų pažeidų taisymas (ištrupėjusios vietos, siūlės ir pan.), tiltų važiuojamosios dalies, šalitilčių pažeidų (išdaužų, plyšių) užtaisymas, atitvarų, turėklų deformacijų ir pažeidų ištaisymas, kūgių sutvirtinimo pažeidų šalinimas ir kt.);

10.4. kelio viršutinio sluoksnio ir kelkraščių iš asfalto ir betono dangos nuolatinė ir periodinė priežiūra: atsiradusių bitumo dėmių naikinimas, yrančio kelio viršutinio sluoksnio paviršiaus

laistymas emulsija, išdaužų, plyšių, įdubų, ištrupėjusių briaunų užtaisymas, kai kurių paviršiaus plotų apdorojimas ir kt.;

10.5. žvyro dangos priežiūra (profilavimas, skersinio profilio, dangos stiprio atkūrimas, pridant nesurištųjų mineralinių medžiagų mišinių);

10.6. sankasos nuolatinė ir periodinė priežiūra (griovių valymas, šlaitų stiprinimas, išplovų ir nuošliaužų sutvarkymas, vandens nuleidimo sistemos skiriamos juostoje priežiūra, nuovažų taisymas ir kt.);

10.7. pažeistų arba naudojimo laikotarpiu netekusių savo išvaizdos kelio ženklų pakeitimas, atramų atstatymas arba naujų pastatymas;

10.8. sugadintų signalinių stulpelių atstatymas;

10.9. sugadintų apsauginių barjerų atstatymas ir prireikus naujų apsauginių barjerų ruožų pastatymas;

10.10. pakelės statinių atnaujinimas (autobusų sustojimo, poilsio aikštelių, autobusų stotelių ir jų paviljonų, pavėsių, tualetų, lauko baldų, tiltelių, lieptelių ir kt. sutvarkymas ir remontas);

10.11. eismo stebėjimo, kontrolės ir valdymo įrenginių, apšvietimo įrenginių ir kt. nuolatinė priežiūra;

10.12. kelio dangos ir statinių ženklinimas;

10.13. aplinkosauginių priemonių priežiūros darbai;

10.14. inžinerinių eismo saugumo priemonių priežiūros darbai.

11. PD visais priežiūros lygiais turi būti tvarkingai ir kokybiškai atliekami. Kai kurie žemesnio lygio darbai gali būti neatliekami, todėl atliekant PD pagal konkretų priežiūros lygį, reikia atsižvelgti į KPV PN [5.31] nurodymus.

12. PD atliekantys specialistai turi tinkamai jiems pasiruošti: prieš darbų pradžią apskaičiuoti reikiamus resursus darbams atlikti, užtikrinti reikalingą kokybę.

13. Darbų vietos visuomet turi būti aptvertos pagal taisykles T DVAER [5.21], turi būti pastatyti laikini kelio ženklai, o užbaigus darbus jie turi būti tuoj pat pašalinami, sutvarkoma darbų vieta. Tai galioja visiems PD, kurie atliekami kelio juostoje.

14. Atliekant kelių priežiūros darbus, darbų vadovai, vairuotojai, mechanizatoriai ir darbininkai turi laikytis teisė aktų, reglamentuojančių darbų saugą, reikalavimų.

15. Kai PD atlikti siunčiama kelio darbininkų brigada, kurios sudėtyje nėra kelių meistro, vienas iš darbininkų turi būti paskiriamas vyresnioju, kuriam darbų vadovas turi nurodyti ne tik konkrečią užduotį, bet ir apžiūrėti darbų vietoje esančius kelio elementus, prireikus atlikti reikiamus nuolatinius PD pagal KPV PN [5.31] reikalavimus ir šio Vadovo nurodymus.

16. Darbų procesai, skirti kiekvienai kelio elemento daliai pagal kelio elementus ir jų sudėtines dalis, nurodyti KPV PN [5.31], pateikti Vadove 35 lentelėse.

1. ŽEMĖS SANKASOS PRIEŽIŪROS DARBAI

1.1. Žemės sankasos viršaus zonos, apželdintos veja

1 lentelė (Skiriamoji juosta)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.1.1. Skiriamoji juosta	
1.1.1.1. Valymas	a) Darbo procesas: – šiukšlių ir atsitiktinių daiktų surinkimas į krūvas arba maišus; – šiukšlių ir atsitiktinių daiktų pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas į sąvartynus. Mato vienetai: 1000 m², 100 m³.
1.1.1.2. Provėžų ir įdubų ištaisymas	a) Darbo procesas, skirtas provėžoms ištaisyti: – provėžų užlyginimas esamu gruntu ir užsėjimas žole, volavimas rankiniu būdu. Mato vienetas 100 m². b) Darbo procesas, skirtas mechanizuotai išlyginti įdubas: – įdubų užpylimas atvežtiniu tokios pat rūšies gruntu, prieš tai nuleidus vandenį, jeigu jis yra susikaupęs įduboje; – grunto paskleidimas; – augalinio grunto sluoksnio ($h \geq 5$ cm) užpylimas ir užsėjimas žole, volavimas rankiniu būdu. Mato vienetai: 100 m², 100 m³. <i>PASTABA. Išlyginto ir esamo paviršiaus nuolydžiai turi sutapti.</i>
1.1.1.3. Susikaupusio grunto pašalinimas	a) Darbo procesas: – susikaupusio grunto nupjovimas autogreideriu: įgaubtos skiriamosios juostos kraštuose, nuimamas 2,0–2,5 m pločiu susikaupusio grunto sluoksnis; išgaubtoje skiriamojame juostoje, nuimamas susikaupusio grunto sluoksnis per visą skiriamąją juostą. Susikaupęs gruntas nupjaunamas, kai jo storis pagal nustatytą priežiūros lygį viršija nurodytą leistiną storį (KPV PN [5.31] 2 lentelė); – grunto volelių sustūmimas į krūvas; – grunto pakrovimas į autotransporto priemones mechanizuotai, išvežimas; – plotų, nuo kurių pašalintas grunto perteklius, purenimas – išakėjimas arba kultivavimas (paruošimas užsėti žole); – supurentų plotų užsėjimas žole, užgrėbstymas; – užterštos kelio dangos valymas. Mato vienetai: 100 m², 100 m³.
1.1.1.4. Vandens nuleidimo sistemos priežiūra (įgaubta skiriamoji juosta)	a) Darbo procesas, skirtas sąnašoms pašalinti: – sąnašų iš latakų bei visų rūšių šulinėlių grotelių išvalymas; – šulinėlių grotelių nuėmimas, vandens išsėmimas, jeigu jis susikaupęs; – sąnašų pašalinimas iš šulinėlių, sukrovimas į krūvas; – sąnašų krūvų pašalinimas, kai jos arba paskleidžiamos vietoje, arba išvežamos (atsižvelgus į kiekį); – grotelių uždėjimas, jei trūksta, papildoma naujomis. Mato vienetai: vienas šulinėlis, 10 m³.

1 lentelės tęsinys (Skiriamoji juosta)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.1.1.4 tęsinys	b) Darbo procesas, skirtas mechaniniu būdu užsikimšusiam drenažui valyti, kai drenažo vamzdžiai nesulūžę: – apžiūros šulinėlių atidengimas; – vielos prakišimas tarp šulinėlių ir žiočių arba tik tarp šulinėlių; – grandiklio arba metalinių šepėlių pratraukimas; – sąnašų išsėmimas ir sukrovimas į krūvą; – apžiūros šulinėlių uždengimas; – sąnašų pašalinimas, kai jos arba paskleidžiamos vietoje, arba išvežamos (atsižvelgus į kiekį). Mato vienetai: 10 m, 10 m³.
	c) Darbo procesas, skirtas valyti hidraulinio būdu, kai drenažas užsikimšęs 90 %: – apžiūros šulinėlių atidengimas; – drenažo vamzdžių praplovimas, naudojant vamzdynų plovimo mašiną; – apžiūros šulinėlių uždengimas. Mato vienetai: 10 m, 10 m³.
	d) Darbo procesas, skirtas valyti pneumatiniu būdu, kai drenažas yra užsikimšęs 90 %: – apžiūros šulinėlių atidengimas; – stiprios oro srovės leidimas drenažo vamzdžiais, naudojant kompresorių; – sąnašų pašalinimas; – apžiūros šulinėlių uždengimas. Mato vienetai: 10 m, 10 m³.
	e) Darbo procesas, skirtas užsikimšusiam drenažui valyti, kai drenažo vamzdžiai vietomis sulūžę: – mechanizuotas duobių iškasimas drenažo linijoms surasti; – sulūžusių vamzdžių atkasimas rankiniu būdu; – sulūžusių vamzdžių pašalinimas; – užsikimšusių tarpų išvalymas, taikant šios lentelės nuo (b) iki (d) darbo procesuose nurodytus valymo būdus; – pagrindo sutvarkymas ir, pritaikius prie esamų, naujų vamzdžių paklojimas, sujungimo movų įrengimas; – vamzdžių apdengimas geotekstile, užpylimas filtruojamąja medžiaga, gruntu, jo sutankinimas; – sąnašų ir sulaužytų vamzdžių išvežimas; – vejų dangos užsėjimas žole. Mato vienetai: 10 m, 10 m³.
	f) Darbo procesas, skirtas sugniuždytiems arba yrantiems šulinėliams pakeisti: – sutvirtintos dalies apie šulinėlį nuardymas; – šulinėlio dangčio arba grotelių, perdengimo plokštės arba atraminio žiedo nukėlimas; – grunto atkasimas; – mechanizuotas sulūžusių žiedų iškėlimas; – pagruntavimas cemento skiediniu ir naujo žiedo(-ų) pastatymas; – vamzdžio dalies, susijungiančios su drenažo žiedu, įrengimas iš betono mišinio, užpylimas gruntu, jo sutankinimas; – pagruntavimas cemento skiediniu ir perdengimo plokštės arba atraminio žiedo padėjimas; – dangčio arba grotelių uždėjimas; – šulinėlio užpylimas gruntu, tankinant kiekvieną sluoksnį;

1 lentelės tęsinys (Skiriamoji juosta); (Kelkraščiai (kelkraščių dalys), apželdinti veja)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.1.1.4 pabaiga	– apie šulinėlį buvusio sutvirtinimo atnaujinimas, panaudojant nuardytas betono plyteles; – sulūžusių žiedų ir kitų elementų pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas vienas šulinėlis. g) Darbo procesas, skirtas platesniems kaip 10 mm plyšiams, kitoms pažaidoms užtaisyti: – plyšių ir (arba) pažeistų vietų išvalymas; – sudrėkinimas vandeniu; – užtaisymas betono mišiniu; – užglaistymas. Mato vienetas 10 m. <i>PASTABA. Naudojamas betono mišinys turi užtikrinti ne žemesnę betono stiprio klasę (pagal standartą LST EN 206 [5.32]) už remontuojamų elementų betono stiprio klasę.</i>
1.1.1.5. Žolės pjovimas	a) Darbo procesas: – pjaunamos žolės aukščio nustatymas; – žolės pjovimas, pradedant nuo išorinio skiriamosios juostos krašto ir baigiant viduriu (žolė pjaunama ir smulkinama įvairiomis šienapjovėmis, o aplink stulpelius, kelio ženklus ir kitus įrenginius – naudojant mažosios mechanizacijos priemones). Mato vienetai: pjaunant rankiniu būdu – 10 m², savaeige šienapjove – ha.
1.1.1.6. Priežiūra žiemą	a) Darbo procesas: – sniego volų pašalinimas, kai jie aukštesni nei nurodyta KPV PN [5.31] 2 lentelėje arba prieš polaidį: įgaubtoje skiriamosioje juostoje, mechanizuotai nustumiant vidaus link; išgaubtoje – mechanizuotai perstumiant už sankasos briaunos; – prie signalinių stulpelių pasilikusio sniego nukasimas rankiniu būdu; – sniego ir ledo pašalinimas rankiniu būdu iš šulinėlių grotelių, iš vandens nuleidimo lataų, jeigu reikia, ir iš pačių šulinėlių. Mato vienetai: km juostos, km kelio, 10 m³.
1.1.2. Kelkraščiai (kelkraščių dalys), apželdinti veja	
1.1.2.1. Valymas	a) Darbo procesas: – taikomas 1.1.1.1(a) darbo procesas.
1.1.2.2. Provėžų ir įdubų užtaisymas	a) Darbo procesas, skirtas provėžoms užtaisyti: – vandens, jeigu jis susikaupęs, nuleidimas; – suardytos augalinės dangos nuėmimas; – provėžų užtaisymas išlyginant esamą gruntą, jo sutankinimas; – gilesnių kaip 150 mm provėžų užtaisymas užpilant tokios pat rūšies gruntu, iš kurio įrengtas kelkraštis, grunto sutankinimas rankiniu plūktuvu; – augalinės dangos atnaujinimas padengiant augaliniu gruntu ($h \geq 5$ cm) ir užsėjant žole; – grunto liekanų pašalinimas; – važiuojamosios dalies valymas. Mato vienetas 10 m².

1 lentelės tęsinys (*Kelkraščiai (kelkraščių dalys), apželdinti veja*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.1.2.2 pabaiga	b) Darbo procesas, skirtas gilesnėms kaip 150 mm įduboms ištaisyti: – esamos velėnos nuėmimas mechanizuotu arba rankiniu būdu, jos sukrovimas už įdubusio ruožo ribų; – tokios pat rūšies grunto, iš kurio įrengtas kelkraštis, atvežimas ir užpylimas; – 10 cm storio augalinio grunto sluoksnio užpylimas ir užsėjimas žole; – grunto likučių pašalinimas; – važiuojamosios dalies valymas. Mato vienetai: 10 m², 10 m³.
1.1.2.3. Sandūros su danga sutvarkymas	a) Darbo procesas, skirtas kelkraščio sujungimo su danga srityje esančioms paaukštėjusioms vietoms sutvarkyti: – grunto volelio su velėna nuskutimas autogreideriu; – sustūmimas į krūveles ant dangos; – pakrovimas į autotransporto priemonės rankiniu arba mechanizuotu būdu ir išvežimas; – pasilikusio be velėnos augalinio grunto supurenimas ir užsėjimas žole; – dangos valymas. Mato vienetai: 100 m², 100 m³.
	b) Darbo procesas, skirtas kelkraščio sujungimo su danga srityje esančioms pažemėjimo vietoms sutvarkyti: – sujungimo su danga vietoje pagal pažemėjimo plotį esamos velėnos nuėmimas; – tokios pat rūšies grunto, naudoto kelkraščiui įrengti, užpylimas, pažemėjusios vietos išlyginimas ir sutankinimas rankiniu plūktuvu; – augalinės dangos atkūrimas užpilant augaliniu gruntu ($h \geq 5$ cm) ir užsėjant žole; – medžiagų liekanų nuvalymas nuo dangos. Mato vienetas 100 m².
1.1.2.4. Išorinių kraštų (sankasos briaunų) sutvarkymas	a) Darbo procesas, skirtas išplovoms sutvarkyti: – purvo pašalinimas; – išplautos vietos užpylimas tokios pat rūšies gruntu ir sutankinimas rankiniais plūktuvais; – augalinės dangos atkūrimas, velėnos paklojimas arba užpylimas augaliniu gruntu ($h \geq 5$ cm) ir užsėjimas žole. Mato vienetai: 100 m, 100 m³. <i>PASTABA. Jeigu susidaro nuolat išplaunamos vietos kelkraštyje, reikia įrengti vandens nuleidimo latakus.</i>
	b) Darbo procesas, skirtas paaukštėjusioms vietoms sutvarkyti: – susikaupusio grunto, peraugusio žole, nuskutimas rankiniu būdu, kai paaukštėjimo zonos viename kilometre sudaro mažiau kaip 20 % (briaunos ilgio), jeigu daugiau – panaudojamas autogreideris; – atsidengusio augalinio grunto paviršiaus supurenimas ir užsėjimas žole. Mato vienetas 100 m².
	c) Darbo procesas, skirtas sutvarkyti išplatėjusioms vietoms arba kai trūksta pločio: – grunto su augaline danga nukasimas mechanizuotai ir išvežimas arba vietų, kuriose trūksta pločio, užpylimas gruntu; – briaunos nulyginimas rankiniu būdu. Mato vienetai: 100 m, 100 m², 100 m³. <i>PASTABA. Darbai atliekami laikantis taisyklių ST 188710638.06 [5.6] reikalavimų.</i>

1 lentelės tęsinys (Kelkraščiai (kelkraščių dalys), apželdinti veja); (Saugumo saulės su vejos dangą)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.1.2.5. Žolės pjovimas	a) Darbo procesas: – stambesnių kaip 50 mm skersmens akmenų ir atsitiktinių daiktų surinkimas; – pjaunamos žolės aukščio nustatymas; – žolės pjovimas šienapjovėmis (aplink signalinius stulpelius, atitvarus – rankiniu būdu); – išdžiūvusios žolės sugrėbimas į krūvas, pakrovimas į autotransporto priemonės ir išvežimas, jeigu žolė nebuvo susmulkinta, pjaunant specialiomis šienapjovėmis. Mato vienetai: 1000 m ² , 10 m ² .
1.1.2.6. Priežiūra žiemą	a) Darbo procesas: – sniego volų nustūmimas už kelio briaunos, naudojant autogreiderį, arba sniego volų nupūtimas iki 35 m atstumu nuo kelio briaunos, naudojant rotorinį sniego valytuvą. Mato vienetai: km (nuvažiuoto mechanizmo atstumo), 1000 m ² .
1.1.3. Saugumo saulės	
1.1.3.1. Valymas	a) Darbo procesas: – šiukšlių surinkimas į maišus, didesnių kaip 50 mm skersmens akmenų, atsitiktinių daiktų surinkimas ir išvežimas; – pernešimas į kelkraštį (darbai atliekami kartu su kelkraščių valymu) arba pakrovimas į autotransporto priemonės ir išvežimas. Mato vienetai: 1000 m ² , 100 m ³ .
1.1.3.2. Provėžų ir įdubų ištaisymas	Darbo procesai atitinka nurodytus šios lentelės 1.1.1.2 pozicijoje.
1.1.3.3. Bortų atstatymas, remontas, perdažymas	a) Darbo procesas, skirtas sulaužytiems bortams atstatyti: – augalinės dangos išilgai sulaužytų bortų pašalinimas; – esamo grunto iškasimas iki borto pagrindo, supylimas atskirai į krūveles; – sulaužytų bortų ir pagrindo iš betono sutrupinimas pneumatiniu plaktuku; – atliekų sukrovimas į krūvas rankiniu būdu arba mechanizuotai; – pagrindo ištaisymas, jeigu jis iš nesurištųjų mineralinių mišinių, arba atnaujinimas, jeigu iš betono; – naujų bortų pastatymas rankiniu būdu arba mechanizuotai; – iškasto grunto supylimas už bortų ir sutankinimas rankiniais plūktuvais; – augalinės dangos atkūrimas – užklojimas velėna $h \geq 6$ cm arba užpylimas augaliniu gruntu ($h \geq 6$ cm) ir užsėjimas žole; – siūlių užpildymas cementiniu skiediniu, prieš tai sudrėkinus vandeniu sieneses tarpuose tarp bortų; – tarpelio tarp naujo borto ir asfalto dangos užpildymas cementiniu skiediniu. Mato vienetas 10 m.

1 lentelės pabaiga (Saugumo salelės su vejų danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.1.3.3 pabaiga	b) Darbo procesas, skirtas bortams ištaisyti: – vejų juostos nuėmimas išilgai nusėdusių arba išverstų bortų; – grunto atkasimas, supylimas į krūveles; – pagrindo po bortais purenimas ir išlaužimas; – bortų išlyginimas pagal nužymėjimą, tuštumų po jais užpildymas pagrindo medžiagomis; – šoninių nišų užpylimas gruntu, jo sutankinimas rankiniais plūktuvais; – vejų atnaujinimas – velėnos užklojimas arba užpylimas augaliniu gruntu ir užsėjimas žole. Mato vienetas 10 m. c) Darbo procesas, skirtas ištrupėjusioms vietoms užtaisyti, kai naudojamas smulkiagrūdis betono mišinys: – purvo nuvalymas, dulkių nupūtimas; – pažeisto paviršiaus plotų sudrėkinimas vandeniu; – patepimas 1:2 sudėties cemento klijais; – naujo betono sluoksnio užtepimas ir priežiūra kietėjimo laikotarpiu. Mato vienetas 10 m². d) Darbo procesas, skirtas ištrupėjusioms vietoms užtaisyti, kai naudojamos polimerinės medžiagos: – purvo nuvalymas, dulkių nupūtimas; – 20–30 mm gylio pažeistų vietų užtaisymas polimerine mastika arba skiediniu; – pažeistų vietų, gilesnių kaip 30 mm, patepimas epoksidiniais klijais; – užtaisymas polimerbetonu. Mato vienetas m². e) Darbo procesas, skirtas bortams perdažyti: – purvo nuvalymas, dulkių nupūtimas nuo bortų paviršiaus; – senų dažų liekanų nuvalymas metaliniais šepetiais; – jei yra, nutrupėjusių paviršiaus vietų užtaisymas (žr. 1.1.3.3(c), 1.1.3.3(d) darbo procesus); – paviršiaus dažymas (teptukais ir purkštukais) dviem spalvomis pagal vertikaliojo ženklinimo reikalavimus (žr. taisyklės KVŽT [5.4]) Mato vienetas 100 m².
1.1.3.4. Žolės pjovimas	a) Darbo procesas: – taikomas 1.1.1.5(a) darbo procesas.
1.1.3.5. Priežiūra žiemą	a) Darbo procesas, skirtas sniego volams pašalinti, kai žiemą gausu sniego: – sniego volo nukasimas nuo saugumo salelės mechanizuotu būdu ir nustūmimas autogreideriu į kelkraščius arba sniego volo nukasimas nuo salelės, pakrovimas į autotransportą ir išvežimas. Mato vienetas 100 m².

1.2. Šlaitai

2 lentelė (Šlaitai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.2.1. Valymas	a) Darbo procesas: – taikomas 1.1.1.1(a) darbo procesas.
1.2.2. Išplovų ir nuošliaužų sutvarkymas	a) Darbo procesas, skirtas nuošliaužoms sutvarkyti ir išplovoms užlyginti tokios pačios rūšies atvežtiniu gruntu pylimų šlaituose: – nuslinkusio grunto išvežimas, jei yra griovys, jei nėra griovio – paskleidimas, bermos suformavimas; – atvežto grunto, prireikus smėlio ir žvyro mišinio išpilstymas; – grunto paskleidimas, sankasos briaunos ir šlaito nuolydžio suformavimas pagal leistinus nuokrypius; – grunto sluoksnių sutankinimas. Mato vienetas m³. b) Darbo procesas, skirtas iškaskų šlaitams tvarkyti: – nuslinkusio grunto išvežimas; – išplovų užpylimas atvežtu gruntu, prireikus – smėlio ir žvyro mišiniu; – smėlio ir žvyro mišinio sluoksnių sutankinimas. Mato vienetas m³. <i>PASTABA. Mažesnės kaip 0,30 m gylio išplovos užlyginamos tuo pačiu aplink esančiu gruntu.</i>
1.2.3. Sutvirtinimo pažaidų pašalinimas	a) Darbo procesas, skirtas sutvirtinti augaliniu gruntu ir užsėti žole: – augalinio grunto atvežimas ir išpilstymas ant gruntu užlygintų išplovų; – augalinio grunto paskleidimas ne mažesniu kaip 10 cm storio sluoksniu rankiniu būdu; – tvirtą šaknų sistemą sudarančių žolių sėklų mišinio pasėjimas rankiniu būdu, užgrėbstymas ir lengvas suplūkinimas (žolės sėklos norma 1,2 kg/100 m²). Mato vienetas 100 m². <i>PASTABA. Nedidelius plotus galima sutvarkyti, paklojant velėną. Jeigu numatoma, kad augalinis gruntas gali būti išplautas, kol žolė dar nebus sudariusi šaknų sistemos, šlaitai velėnuojami juostomis arba langeliais, jie užpildomi augaliniu gruntu, užsėjama žolė arba uždengiama specialia geotekstile arba geotinklu.</i> b) Darbo procesas, skirtas sutvirtinti augaliniu gruntu ir užsėti žole: – augalinio grunto atvežimas ir išpilstymas ant gruntu užlygintų išplovų; – augalinio grunto paskleidimas ne mažesniu kaip 10 cm storio sluoksniu rankiniu būdu; – tvirtą šaknų sistemą sudarančių žolių sėklų mišinio pasėjimas rankiniu būdu, užgrėbstymas ir lengvas suplūkinimas (žolės sėklos norma 1,2 kg/100 m²). Mato vienetas 100 m². <i>PASTABA. Nedidelius plotus galima sutvarkyti, paklojant velėną. Jeigu numatoma, kad augalinis gruntas gali būti išplautas, kol žolė dar nebus sudariusi šaknų sistemos, šlaitai velėnuojami juostomis arba langeliais, jie užpildomi augaliniu gruntu, užsėjama žolė arba uždengiama specialia geotekstile arba geotinklu.</i>

2 lentelės pabaiga (*Šlaitai*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.2.3 pabaiga	c) Darbo procesas, skirtas sutvirtinti Y tipo atviru drenažu, užpildytu akmenimis arba stambia skalda: – griovelių iškimas rankiniu būdu (ilgis, plotis, gylis – pagal atskirą projektą); – pripildymas stambia skalda. Mato vienetas m.
1.2.4. Krūmų kirtimas, žolės pjovimas	a) Darbo procesas, skirtas krūmams žemės sankasos šlaituose iškirsti rankiniu būdu: – krūmų iškirtimas pylimų šlaituose, briaunose rankiniu būdu arba naudojant mažosios mechanizacijos priemonės; – nukirstų krūmų surinkimas į krūvas ir išvežimas. Mato vienetas 100 m ² .
	b) Darbo procesas, skirtas krūmams mechanizuotai iškirsti: – krūmapjovės paruošimas darbui; – krūmų kirtimas ir susmulkinimas; – drožlių paskleidimas ant šlaito. Mato vienetai: 100 m ² , m ³
	c) Darbo procesas, skirtas žolei pjauti mechanizuotai ir rankiniu būdu: – žolės pjovimas, naudojant mechanizmus su žolės pjovimo ir smulkinimo įranga; – žolės pjovimas rankine žoliapjove (mechanizmams neprieinami šlaitų plotai ir vietos apie kliūtis). Mato vienetai: 10 m ² , 100 m ² .

1.3. Sausinimo įrenginiai

3 lentelė (*Grioviai (šoniniai, atkalnės), rezervai*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.3.1. Grioviai (šoniniai, atkalnės), rezervai	
1.3.1.1. Valymas	a) Darbo procesas: – didesnių kaip 10 cm skersmens akmenų, šakų, atsitiktinių daiktų iškėlimas iš griovio, šiukšlių surinkimas į krūvas arba maišus; – pakrovimas į automobilį arba priekabą, išvežimas į sąvartynus. Mato vienetas 100 m ² .
1.3.1.2. Užslinkusio grunto pašalinimas	a) Darbo procesas, skirtas griovio profiliui atkurti mechanizuotu būdu: – griovio profilio nužymėjimas, pastatant šlaitinukus; – profilio atkūrimas, užslinkusį gruntą išstumiant mechanizuotai; – išstumto grunto išlyginimas; – griovio nuolydžio patikrinimas nivelyru. Mato vienetai: km griovio, 100 m ³ .
	b) Darbo procesas, skirtas užslinkusiam grioviui valyti ekskavatoriais: – griovio pločio nužymėjimas; – grunto iškimas ir pakrovimas į savivarčius, išvežimas; – šlaitų ir dugno išlyginimas rankiniu būdu; – griovio išilginio nuolydžio patikrinimas nivelyru. Mato vienetas 100 m ³ .

3 lentelės tęsinys (Grioviai (šoniniai, atkalnės), rezervai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.3.1.2. pabaiga	c) Darbo procesas, skirtas griovio profiliui atkurti rankiniu būdu: – griovio profilio nužymėjimas; – žolės nupjovimas, krūmų iškirtimas (žr. šios lentelės 1.3.1.4 poziciją), grunto išpurenimas; – grunto išmetimas už griovio krašto į šalikelę; – griovio šlaitų ir dugno bei išmesto grunto išlyginimas; – griovio profilio išilginio nuolydžio patikrinimas. Mato vienetas m ³ .
	d) Darbo procesas, skirtas iš dalies griovio profiliui atkurti rankiniu būdu: – grunto iškimas ir išmetimas už griovio krašto (į šalikelę) pavieniuose ruožuose, kuriuose gruntas nedaug užslinkęs; – šlaitų ir grunto lyginimas. Mato vienetas 10 m.
	e) Darbo procesas, skirtas plačiadugniams grioviams išlyginti ir sutvirtinimams atstatyti: – kai kuriose plačiadugnio griovio vietose susikaupusio vandens nuleidimas, griovelių iškimas; – purvo, velėnos pašalinimas; – įdubusių vietų užpylimas aplinkiniu gruntu; – nedaug paaukštėjusių vietų nukasimas, įdubų užlyginimas; – žolių sėklų pasėjimas, užgrėbstymas ir lengvas suplūkinimas. Mato vienetas 100 m ² .
1.3.1.3. Dugno ir šlaitų sutvirtinimo pažaidų pašalinimas	a) Darbo procesas, skirtas griovio šlaitų sutvirtinimui nedideliuose plotuose atnaujinti augaliniu gruntu su žolės užsėjimu: – taikomas 1.2.3(a) darbo procesas.
	b) Darbo procesas, skirtas sutvirtinimui nedideliuose plotuose atnaujinti, kai velėnuojama langeliais ir jie užpildomi skalda: – purvo nuvalymas nuo pažeistų griovio šlaito vietų; – suardyto sutvirtinimo pašalinimas; – pažeistos šlaito vietos velėnavimas langeliais, kai velėna pritvirtinama kuoliukais; – langelių užpylimas stambiu žvyru arba dolomito skalda ne plonesniu kaip 15 cm storio sluoksniu. Mato vienetas 100 m ² . <i>PASTABA. Jeigu manoma, jog šis sutvirtinimo būdas gali būti nepakankamas, kad būtų išvengta išplovų, gali būti įrengiamas Y tipo skaldos drenažas (žr. 1.2.3(c) darbo procesą 2 lentelėje).</i>
	c) Darbo procesas, skirtas dugno kraštams sutvirtinti iš vytelių pinta tvorele: – valo ištempimas; – sankirtos su griovio dugnu ištaisymas pagal nužymėjimą; – vytelių ir kuoliukų išdėstymas (kuoliuko ilgis 30 cm, skersmuo 3 cm); – kuoliukų sukalimas, paliekant virš žemės paviršiaus 15 cm aukščio kuoliuko dalį; – tvorelės iš vytelių pynimas (tvorelės aukštis ne mažesnis kaip 10 cm). Mato vienetas 10 m.

3 lentelės tęsinys (Grioviai (šoniniai, atkalnės), rezervai); (Drenažas, kanalizacija, šulinėliai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.3.1.3 pabaiga	d) Darbo procesas, skirtas dugnui sutvirtinti, kai į dugno gruntą įspaudžiamas stambus žvyras ar dolomito skalda: – valo ištempimas; – žvyro arba skaldos išpilstymas; – paskleidimas rankiniu būdu – nustatyto storio sluoksnio suformavimas; – medžiagų įspaudimas į griovio dugną, plūkiant rankiniu būdu. Mato vienetas 10 m ² .
	e) Darbo procesas, skirtas griovio dugno iš betoninių plytelių sutvirtinimui atnaujinti: – sulūžusių ir (arba) sutrupėjusių betono plytelių pašalinimas; – griovio dugno išlyginimas – purvo, nelygumų nukasimas; – žvyro išpilstymas ir paskleidimas rankiniu būdu nustatyto storio sluoksniu; – žvyro pagrindo sutankinimas plūktuvais rankiniu būdu; – plytelių paklojimas; – siūlių užpildymas cementiniu skiediniu. Mato vienetas 10 m ² . <i>PASTABA. Sutvirtinant mažus (iki 1m²) pažeistus plotus, turi būti pašalinami suirusio sutvirtinimo likučiai, nustatytos suirimo priežastys, prireikus pašalintas pagrindas pakeičiamas nauju ir sutvirtinimas atnaujinamas, prireikus betonuojama vietoje.</i>
1.3.1.4. Krūmų kirtimas, žolės pjovimas	a) Darbo procesas, skirtas krūmams iškirsti rankiniu būdu: – taikomas 2 lentelės 1.2.4(a) darbo procesas.
	b) Darbo procesas, skirtas krūmams iškirsti mechanizuotai: – taikomas 2 lentelės 1.2.4(b) darbo procesas.
	c) Darbo procesas, skirtas krūmams iškirsti naudojant mažosios mechanizacijos priemonės: – benzininio pjūklo paruošimas; – krūmų pjovimas; – žabų sukrovimas į krūvas ant griovio krašto; – žabų pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas. Mato vienetas 100 m ² .
	d) Darbo procesas: – žolės pjovimas ir smulkinimas mechanizuotu būdu, apie kliūtis – rankiniu būdu. Mato vienetas 1000 m ² .
1.3.1.5. Priežiūra žiemą	a) Darbo procesas: – sniego ir ledo pašalinimas iš atkalnės griovių (prieš kiekvieną polaidį); – 0,5–0,7 m pločio išilginių griovelių vandeniui nuleisti prakasimas šoniniuose grioviuose; – polaidžio vandens sankaupų stebėjimas ir skubus nuleidimas. Mato vienetas m ³ .
1.3.2. Drenažas, kanalizacija, šulinėliai	
1.3.2.1. Valymas	a) Darbo procesas, skirtas šulinėliams išvalyti: – grotelių arba dangčių nukėlimas rankiniu arba mechanizuotu būdu; – vandens pašalinimas, jeigu jo susikaupę; – sąnašų iškasimas; – grotelių arba dangčių uždėjimas; – sąnašų paskleidimas vietoje (pagal galimybę) arba pašalinimas išvežant. Mato vienetas m ³ .

3 lentelės tęsinys (*Drenažas, kanalizacija, šulinėliai*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.3.2.1 pabaiga	b) Darbo procesas, skirtas kanalizacijos ir drenažo vamzdžiams išvalyti mechaniniu būdu: – sąnašų išpurenimas metaliniais strypais, kai vamzdžio užsikimšęs trumpas ruožas nuo žiočių, ir išplovimas vandens srove; – vielos arba grandiklių prakišimas tarp kontrolinių šulinių ir plieninių šepėčių pratraukimas, vamzdžio praplovimas vandens srove arba stiprios oro srovės leidimas vamzdžiu; – sąnašų paskleidimas vietoje (pagal galimybę) arba pašalinimas išvežant. Mato vienetas 10 m.
	c) Darbo procesas, skirtas kanalizacijos ir drenažo vamzdžiams išvalyti hidrauliniu būdu: – apžiūros šulinėlių atidarymas; – vandens srovės paleidimas į vamzdį, panaudojant drenažo plovimo mašiną, kartu suspausto oro pūtimas; – pulpos pašalinimas. Mato vienetas 10 m.
1.3.2.2. Elementų pakeitimas, atnaujinimas, remontas	a) Darbo procesas, skirtas vamzdžiams pakeisti (kai darbų apimtys nedidelės): – sulūžusio vamzdžio vietos nustatymas; – atkasimas mechanizuotu arba rankiniu būdu; – sulūžusio vamzdžio pašalinimas; – pagrindo sutvarkymas, jo išlyginimas; – naujo PVC vamzdžio paklojimas, pritaikymas prie esamų; – sujungimo movų įrengimas; – vamzdžio užpylimas apie 30 cm grunto sluoksniais, jų sutankinimas; – sulūžusio vamzdžio pašalinimas išvežant. Mato vienetas 10 m.
	b) Darbo procesas, skirtas išteklamojo antgalio blokui, slopintuvo dugno sutvirtinimo plokštėms bei atraminiams blokams pakeisti: – pasiruošimas iškelti sulūžusius blokus (šoninių sutvirtinimų pašalinimas, grunto atkasimas); – sulūžusių blokų iškėlimas; – pagrindo sutvarkymas; – naujų blokų bei plokščių padėjimas; – sujungimų sumonolitinis betonu (slopintuvo dugno sutvirtinimo plokštėmis); – sulūžusių elementų pašalinimas išvežant. Mato vienetas m³.
	c) Darbo procesas, skirtas šulinėlių perdengimo plokštėms arba atraminiams žiedams pakeisti: – sulūžusių elementų pašalinimas; – cementinio skiedinio užtepimas; – naujų elementų padėjimas; – sulūžusių elementų pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas m³.

3 lentelės tęsinys (*Drenažas, kanalizacija, šulinėliai*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.3.2.2 <i>tęsinys</i>	d) Darbo procesas, skirtas sulaužytiems šulinėlių žiedams pakeisti: – dangčio arba grotelių, perdengimo plokščių ar atraminių žiedų nukėlimas; – sutvirtinimo nuardymas, grunto atkasimas; – sulūžusių žiedų iškėlimas; – pagruntavimas cemento skiediniu; – naujo žiedo padėjimas; – kanalizacijos sujungimas su žiedu (vamzdžio dalies, susijungiančios su kanalizacijos žiedu, įrengimas iš betono mišinio); – užpylimas gruntu, jo sutankinimas; – perdengimo plokščių arba atraminio žiedo padėjimas, pagruntavus cemento skiediniu; – dangčių arba grotelių uždėjimas; – galutinis užpylimas gruntu, jo sutankinimas; – buvusio sutvirtinimo apie šulinėlį atnaujinimas; – sulūžusių elementų pašalinimas išvežant. Mato vienetas vienas šulinėlis.
	e) Darbo procesas, skirtas elementų poslinkiams, pokrypiams arba nusėdimams pašalinti (padėties atkūrimas): – poslinkių, pokrypių arba nusėdimų atsiradimo priežasčių nustatymas (paplautos vietos, nepakankamas sutvirtinimo plotas, per silpnas pagrindas); – sutvirtinimo nuėmimas, elementų atkasimas; – elementų iškėlimas arba grąžinimas į reikiamą padėtį, naudojant mechanizmus arba rankiniu būdu; – pagrindo ištaisymas, esant reikalui, sustiprinimas ir sutankinimas; – elementų atnaujinimas; – siūlių tarp betoninių blokų užpildymas siūlių sandarikliais (pvz., bitumine mastika) arba cementiniu skiediniu; – plokščių sujungimas užbetonuojant; – elementų užpylimas gruntu, pilant jį ne storesniais kaip 30 cm sluoksniais, sutankinimas, sutvirtinimo atnaujinimas; – greta esančių išplovų užpylimas, sutankinimas, užsėjimas žole; – susidariusių atliekų surinkimas, pašalinimas išvežant. Mato vienetas vienas elementas. <i>PASTABA. Siūlių sandarikliai turi atitikti Automobilių kelių dangų siūlių sandariklių techninių reikalavimų apraše TRA SS 15 (projektas) nurodytus reikalavimus.</i>
	f) Darbo procesas, skirtas betoninių ir gelžbetoninių elementų plyšiams užtaisyti: – plyšių išvalymas; – plyšių užpildymas betono mišiniu (esant siauresniems kaip 10 mm plyšiams – cementiniu skiediniu); – užglaistymas. Mato vienetas 10 m. PASTABOS: – šie darbai numatomi remontuojant ištekamąjį antgalį, slopintuvo blokus, slopintuvo dugno sutvirtinimo plokštes ir šulinėlių perdengimo plokštes, atraminius bei šoninius blokus; – naudojamas betono mišinys turi užtikrinti ne žemesnę betono stiprio klasę (pagal standartą LST EN 206 [5.32]) už remontuojamų elementų betono

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
	<i>stiprio klasė.</i>

3 lentelės tęsinys (Drenažas, kanalizacija, šulinėliai); (Greitvietės, latakai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.3.2.2 pabaiga	g) Darbo procesas, skirtas griovio dugno pažaidoms pašalinti, užterštam po grioviu esančiam filtruojamajam sluoksniui atnaujinti: – sąnašomis užterštų sluoksnių iškasimas; – pažeistų sluoksnių – skaldos prizmės, filtruojamojo smėlio sluoksniu, ne plonesnio kaip 20 cm – supylimas, prireikus geotekstilės paklojimas; – padengimas vandeniui nelaidžiu molio sluoksniu, ne plonesniu kaip 50 cm; – augalinio grunto sluoksniu įrengimas ir sutvirtinimas naudojant ištisinį velėnavimą (bendras storis ne mažesnis kaip 30 cm); – iškastų medžiagų paskleidimas šalikelėje (pagal galimybę) arba pašalinimas išvežant. Mato vienetas 10 m². <i>PASTABA. Po grioviu esančio drenažo filtruojamajam sluoksniui naudojamo smėlio vandens laidumas turi būti ne mažesnis kaip 1×10^{-4} m/s (žr. aprašą TRA SBR [5.9]).</i> h) Darbo procesas, skirtas užterštam, nuslinkusiam filtruojamajam sluoksniui atnaujinti šlaite: – sąnašomis užterštų drenažo medžiagų iškasimas; – iškastų medžiagų paskleidimas, o neturint galimybių, jų pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas; – išplovų arba iškastų vietų užpylimas nauju ne plonesniu kaip 70 cm storio stambiagrūdžio smėlio sluoksniu; – padengimas vandeniui nelaidaus grunto (molio) ne plonesniu kaip 30 cm storio sluoksniu; – sutvirtinimas naudojant ištisinį velėnavimą. Mato vienetas 10 m². <i>PASTABA. Šlaito filtruojamajam sluoksniui naudojamo stambiagrūdžio smėlio vandens laidumas (žr. aprašą TRA SBR [5.9].) turi būti ne mažesnis kaip $2,5 \times 10^{-4}$ m/s.</i>
1.3.2.3. Priežiūra žiemą ir per polaidį	a) Darbo procesas: – sulūžusių arba dingusių grotelių ar dangčių pakeitimas (papildymas naujais prieš užšalant); – žiočių angų uždengimas (eglišakėmis, metaliniu tinkleliu); – žiočių angų atidengimas prieš polaidžius; – sniego ir ledo pašalinimas iš žiočių, šulinėlių bei grotelių prieš polaidžius; – stebėjimas polaidžio metu, užsikimšusių sistemos vietų nustatymas ir jų pašalinimas. Mato vienetai: 10 vnt., 10 m³.
1.3.3. Greitvietės, latakai	
1.3.3.1. Valymas	a) Darbo procesas: – atsitiktinių daiktų surinkimas; – pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – sąnašų iškasimas iš latakų, vandens slopintuvų; – iškastų sąnašų paskleidimas vietoje (pagal galimybę) arba pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas 100 m.

3 lentelės tęsinys (Greitvietės, latakai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.3.3.2. Elementų pakeitimas, atnaujinimas, remontas	a) Darbo procesas, skirtas pakeisti monolitinio betono elementams: teleskopinių latakų briaunos sutvirtinimo juostai, įtekamajam ir ištekamajam antgaliams, griovio sutvirtinimo prieš įtekamąjį antgalį ir žemiau įtekamojo antgalio atraminiam blokui: – lauko akmens grindinio sutvirtinimų nuardymas, grunto atkasimas; – sulūžusių elemento vietų išardymas pneumatiniiais plaktukais; – betono laužo pašalinimas; – pagrindo paruošimas: sustiprinimas, pridodant naujų medžiagų, išlyginimas, sutankinimas; – surenkamųjų betoninių arba gelžbetoninių elementų pastatymas mechanizuotu būdu; – grunto užpylimas, pilant ne storesniais kaip 30 cm sluoksniais ir sutankinant; – buvusių sutvirtinimų atnaujinimas – pagrindo įrengimas ir siūlių užpildymas cementiniu skiediniu. Mato vienetas m². PASTABOS: – <i>monolitinio betono elementai keičiami tik tada, kai jie visiškai sulaužyti ir nėra galimybių, užbetonuoti pažeistas vietas;</i> – <i>surenkamųjų elementų: latakų, įtekamojo ir ištekamojo antgalių, vandens slopintuvo, atraminių sklaidomojo tramplino blokų, slopintuvo dugno sutvirtinimo plokščių pakeitimo darbo procesas atitinka 1.3.2.2(a) darbo procesą</i>
	b) Darbo procesas, skirtas pasislinkusiems, nusėdusiems arba pakrypusiems elementams grąžinti į reikiamą padėtį: – sutvirtinimų nuardymas, grunto nukasimas; – elementų iškėlimas arba grąžinimas į reikiamą padėtį mechanizuotu arba rankiniu būdu; – pagrindo sutvarkymas: jeigu nustatyta, kad jis per silpnas, pagrindas sustiprinamas, pridodant naujų medžiagų, ir gerai sutankinamas; – iškeltų elementų padėjimas mechanizuotu arba rankiniu būdu; – siūlių tarp betoninių elementų užpildymas cementiniu skiediniu; – elementų užpylimas gruntu, pilant ne storesniais kaip 30 cm sluoksniais ir labai kruopščiai sutankinant; – buvusių sutvirtinimų atnaujinimas. Mato vienetas m³.
	c) Darbo procesas, skirtas greitvietės blokų nuskilusioms, ištrupėjusioms vietoms remontuoti: – nulyginimas, iškapojant kirtikliais; – dulkių nuvalymas nuo remontuojamų vietų ir patepimas cemento skiediniu; – sluoksnio iš betono mišinio užklojimas; – priežiūra kietėjimo laikotarpiu. Mato vienetas 10 m².
	d) Darbo procesas, skirtas įtrūkiams užtaisyti: – betono paviršiaus įtrūkių išvalymas; – užtepimas cementiniu nuo 1:1 iki 1:4 sudėties skiediniu. Mato vienetas m.

3 lentelės pabaiga (*Greitvietės, latakai*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.3.3.2 pabaiga	e) Darbo procesas, skirtas sandūroms tarp elementų (greitvietės blokų) užtaisyti: – dulkių ir purvo nuvalymas iš sandūrų; – nesandarių vietų užpildymas siūlių sandarikliais (pvz., bitumine mastika). Mato vienetas 10 m. <i>PASTABA. Siūlių sandarikliai turi atitikti Automobilių kelių dangų siūlių sandariklių techninių reikalavimų apraše TRA SS 15 (projektas) nurodytus reikalavimus.</i>
	f) Darbo procesas, skirtas sutvirtinimo plokščių sujungimams remontuoti: – pažeistų sujungimų išvalymas; – silpno betono iškirtimas ir pašalinimas; – sujungimų užpildymas betono mišiniu; – betono laužo pašalinimas išvežant. Mato vienetas 10 m.
	g) Darbo procesas, skirtas siūlėms tarp betoninių elementų (tarp latakų ir antgalių blokų) užtaisyti: – pažeistų siūlių išvalymas; – siūlių užpildymas cementiniu skiediniu. Mato vienetas 10 m.
	h) Darbo procesas, skirtas sutvirtinimams greitvietės blokų briaunose ir monolitiniame betonui, kai greitvietė įrengta iš teleskopinių latakų, remontuoti: – pažeistos juostos dalies iškirtimas ir pašalinimas; – pagrindo sutvarkymas (išlyginimas, jeigu būtina, sustiprinimas, sutankinimas); – medinio atraminio tašelio pastatymas; – juostos užbetonavimas, sutankinimas; – užglaistymas; – betono paviršiaus uždengimas drėgmę sulaikančiomis medžiagomis; – sukietėjus betonui, aplinkos sutvarkymas, grunto išlyginimas. Mato vienetas 10 m. <i>PASTABA. Naudojamas betono mišinys turi užtikrinti ne žemesnę betono stiprio klasę (pagal standartą LST EN 206 [5.32]) už remontuojamų elementų betono stiprio klasę.</i>
1.3.3.3. Priežiūra polaidžio laikotarpiu	a) Darbo procesas: – sniego iškasimas iš latakų, įtekamojo ir ištekamojo antgalių bei vandens slopintuvo; – ledo iškirtimas ir pašalinimas iš antgalių; – vandens tėkmės stebėjimai polaidžių metu, susidariusių kliūčių, kamščių pašalinimas. Mato vienetas 10 m³.

1.4. Šalikelės, želdynai

4 lentelė (Šalikelės); (Medžiai, krūmai, gyvatvorės)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.4.1. Šalikelės	
1.4.1.1. Valymas	a) Darbo procesas: – taikomas 1.1.1.1(a) darbo procesas (1 lentelė).
1.4.1.2. Krūmų kirtimas, žolės pjovimas	a–c) Darbo procesai: – taikomi pagal nurodytus 1.2.4 pozicijoje (2 lentelė).
1.4.1.3. Išplovų, įdubų išlyginimas	a) Darbo procesas, skirtas išplovoms ir įduboms užpilti bei jas sutvirtinti: – vandens nuleidimas iš įdubų (jei jis susikaupęs); – gilesnių kaip 10 cm išplovų ir (arba) įdubų užpylimas atvežtiniu gruntu; – grunto išlyginimas ir sutankinimas; – išplovų sutvirtinimas, ant išlyginto grunto užpilant augalinio grunto sluoksnį; – augalinio grunto užsėjimas žolės sėklų mišiniu rankiniu būdu, sunaudojant 1,2 kg/100 m ² . Mato vienetas m ³ .
1.4.2. Medžiai, krūmai, gyvatvorės	
1.4.2.1. Aplinkos tvarkymas	a) Darbo procesas: – šiukšlių sugrėbimas į krūvas ir pašalinimas; – atsitiktinių daiktų surinkimas, jų pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas; – vaismedžių, medžių 40–45 cm skersmens kamienų nudažymas kalkių skiediniu rankiniu būdu; – išverstų kuoliukų medeliams pririšti padėties atstatymas, sulaužytų vietoje – naujų kuoliukų įkalimas; – medelių pririšimas, nereikalingų kuolų pašalinimas (medeliams paaugus); – nukritusių vaisių surinkimas, lapų sugrėbimas ir pašalinimas. Mato vienetai: 100 m ² , 10 vienetų medžių.
1.4.2.2. Karpymas, formavimas	a) Darbo procesas, skirtas medžiams bei krūmams karchyti, formuoti: – kilnojamųjų kopėčių arba automobilinio montavimo bokštelio pastatymas; – nereikalingų ūglių išpjovimas mechaniniu pjūklų, jų numetimas į šoną; – storesnių kaip 30 mm skersmens nuopjovų užtepimas aliejiniais dažais, medžių ir krūmų lajų apkarpymas pagal reikiamą profilį; – kilnojamųjų kopėčių arba automobilinio montavimo bokštelio nuėmimas; – nupjautų šakų surinkimas į krūvas (jei jos nebuvo mechanizuotai susmulkintos), pernešimas ne didesniu kaip 50 m atstumu, pašalinimas išvežant. Mato vienetas 10 vienetų medžių arba krūmų. b) Darbo procesas, skirtas gyvatvorėms formuoti: – sausų šakų pašalinimas; – gyvatvorės kirpimas iš trijų pusių rankiniu arba mechanizuotu būdu, reikiamos formos jai suteikimas; – nukirptų ūglių pašalinimas išvežant. Mato vienetas 10 m ² . <i>PASTABA. Gyvatvorė turi būti kerpama vienodu aukščiu, šonuose nukerpant 1/3 pernykščių ūglių aukščio.</i>

4 lentelės tęsinys (Medžiai, krūmai, gyvatvorės)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.4.2.2 pabaiga	c) Darbo procesas, skirtas sausoms šakoms pašalinti: – kilnojamųjų kopėčių arba automobilinio montavimo bokštelio pastatymas; – sausų šakų išpjovimas mechaniniu pjūklų, jų numetimas į šoną; – kilnojamųjų kopėčių arba automobilinio montavimo bokštelio perstatymas; – sausų šakų pašalinimas išvežant. Mato vienetas vienas medis.
	d) Darbo procesas, skirtas seniems medžiams pašalinti: – kamieno įpjovimas; – medžio nuvertimas; – šakų nugėnimasis ir susmulkinimas, naudojant mažosios mechanizacijos priemones; – kamieno supjaustymas į gabalus, pakrovimas į autotransportą ir išvežimas; – kelmo išrovimas kelmarove. Mato vienetas 10 vnt
	e) Darbo procesas, skirtas seniems krūmams pašalinti: – krūmų iškirtimas; – kelmų išrovimas mechanizuotu būdu; – krūmų ir kelmų surinkimas į krūvas, kai pernešama ne didesniu kaip 50 m atstumu; – susmulkinimas. Mato vienetas 10 vnt
1.4.2.3. Pomedžių prižiūra	a) Darbo procesas, skirtas sodinukams prižiūrėti: – žemės išpurenimas; – piktžolių ravėjimas; – tręšimas, laistymas, esant sausrui; – kenkėjų ir piktžolių naikinimas, purškiant cheminėmis medžiagomis. Mato vienetai: 100 vnt., 100 m², ha. <i>PASTABA. Žemė purenama ir laistomi, tręšiami jauni (ne senesni kaip 4 metų) medeliai.</i>
1.4.2.4. Medžių, krūmų atsodinimas	a) Darbo procesas, skirtas medžiams atsodinti: – sodinimo duobių iškasimas rankiniu arba mechanizuotu būdu; – pririšimo kuolų sukalimas (sukalama iš vyraujančių vėjų pusės); – paruoštų sodinti medžių iškrovimas iš autotransporto ir sustatymas į duobes; – pakuotės nuėmimas, palaistymas; – užpylimas augaliniu gruntu, kruopštus prispaudimas prie šaknų (tankinama nuo kraštų link vidurio); – piltuvėlio suformavimas drėgmei sulaikyti; – pasodintų medžių pririšimas prie kuolo. Mato vienetas 10 vnt. <i>PASTABA. Jeigu medžio šaknų ir žemių gabalas yra 1,5 m skersmens, papildomai tvirtinti nereikia.</i>
	b) Darbo procesas, skirtas krūmams atsodinti: – paruoštų sodinti krūmų iškrovimas ir sustatymas į duobes arba tranšėjas; – pakuotės pašalinimas, palaistymas; – šaknų užpylimas augaliniu gruntu, jo apspaudimas apie šaknis. Mato vienetas 10 vnt.

4 lentelės pabaiga (*Gėlynai*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.4.3. Gėlynai	
1.4.3.1. Gėlynų priežiūra	a) Darbo procesas, skirtas žemei gėlynams paruošti: – gėlynų ploto nužymėjimas, įkalant kuoliukus ir įtempiant valą; – nužymėto ploto sukasimas rankiniu būdu (sukasto sluoksnio gylis turi būti ne mažesnis kaip 0,25 m); – akmenų ir šaknų išrinkimas, jų sudėjimas į krūvas; – paviršiaus išlyginimas grėbliais; – atvežto augalinio grunto su perpuvusiomis organinėmis trąšomis užpylimas ir paskleidimas ne plonesniu kaip 10 cm storio sluoksniu; – išlyginimas ir dekoratyvinių lysvių gėlynui formavimas. Mato vienetas 10 m².
	b) Darbo procesas, skirtas gėlėms sodinti: – sodinimo plano nužymėjimas kuoliukais, valo ištempimas; – daigų su dėžutėmis atnešimas iš autotransporto priemonės, skirstymas ir išdėstymas nustatytose vietose; – daigų sodinimas į padarytas duobutes; – gėlių palaistymas; – atlikusios taros, augalų liekanų surinkimas ir pašalinimas išvežant. Mato vienetas 100 vnt.
	c) Darbo procesas, skirtas gėlynams vasarą prižiūrėti: – piktžolių naikinimas, ravėjimas ne rečiau kaip du kartus; – šiukšlių rinkimas iš gėlyno; – tręšimas sausomis mineralinėmis trąšomis arba laistymas jų skiediniu; – purenimas kauptukais po stipraus lietaus; – laistymas sausu metu laistymo mašinomis arba rankiniu būdu, kai atvežama vandens cisterna. Mato vienetas 100 m².
	d) Darbo procesas, skirtas daugiametėms gėlėms prižiūrėti: – apkarpymas ir, prasidėjus šalnoms, durpių sluoksnio užpylimas šaknų sistemos plote; – uždengimas paruoštais dembliais arba eglėšakėmis, aukštesnių krūmų aprišimas špagatu (uždengimo medžiagai prilaikyti); – nurišimas ir nudengimas pavasarį; – nušalusių, nudžiūvusių, ligotų šakučių išpjovimas; – purškimas herbicidais vasarą. Mato vienetas viena daugiametė gėlė

2. VAŽIUOJAMOSIOS DALIES PRIEŽIŪROS DARBAI

2.1. Asfalto, betono danga

5 lentelė (Asfalto, betono danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.1. Valymas	a) Darbo procesas, skirtas valyti mechanizuotu būdu: – mechaninės šluotos važiavimas 10 km/val. greičiu, perdengiant pėdsaką nuo 0,25 iki 0,5 m pločio juosta. Nustatytas ruožas pradedamas valyti nuo važiuojamosios dalies dangos vidurio kraštų link, keliuose su išgaubta skiriamąja juosta – nuo skiriamosios juostos kelkraščio kryptimi; – šlavimo ir šiukšlių surinkimo mašinos darbo važiavimas prie autobusų sustojimo aikštelių peronų bortų po mechaninės šluotos darbo. Mato vienetas 100 m ² . <i>PASTABA. Asfalto dangą kelio ruožuose per gyvenvietes arba esant arti kelio pavieniams gyvenamiesiems, pramoninės ar komercinės paskirties pastatams galima valyti tik esant drėgnam orui arba naudoti specialią įrangą tam, kad nebūtų užteršiami dulkėmis pastatų langai ir fasadai.</i>
	b) Darbo procesas, skirtas valyti rankiniu būdu: – prilipusio dumblo, molio, organinių trąšų nugrandymas; – nugrandytų plotų šlavimas; – lapų, birių medžiagų sušlavimas į krūveles, pašalinimas išvežant. Mato vienetas 100 m ² . <i>PASTABA. Rankiniu būdu valomi nedideli, tačiau labai užteršti, plotai ties nuvažomis, sankryžose, ties apsauginiais atitvarais, bortais.</i>
2.1.2. Išdaužų užtaisymas asfalto dangoje	a) Darbo procesas, skirtas išdaužoms užtaisyti panaudojant karštuosius asfalto mišinius: – išdaužų išfrezavimas, apimant 3–5 cm (išdaužos perimetro atžvilgiu) didesnę plotą; – frezavimo trupinių pašalinimas, dulkių išpūtimas suspaustu oru, jeigu yra vandens, jo pašalinimas, paviršiaus išdžiovinimas; – išfrezuotos duobės (dugno ir kraštų) patepimas bituminėmis emulsijomis arba iki 60 °C pašildytu bitumu; – asfaltbetonio (AC) mišinio sutankinimas: išdaužose, kurių plotai maži, asfaltbetonio mišinys tankinamas vibroplokštėmis, esant dideliems duobių plotams, naudojami 5–8 t plentvoliai. Tankinti pradedama nuo kraštų link vidurio, apimant esamą dangą 10–5 cm. Per pirmuosius du važiavimus plentvolio greitis 1,5–2,0 km/val., vėlesnių – 3,5–4,0 km/val. Važiavimų viena vieta skaičius, tankinant karštąjį asfalto mišinį, – nuo penkių iki septynių kartų. Mato vienetas 100 m ² . PASTABOS: – <i>SV, I, III dangos konstrukcijos klasių viršutiniame sluoksnyje paruoštoms duobėms pagruntuoti naudojamos modifikuotos bituminės emulsijos C60BP1-S, kurių naudojimo normos nurodytos taisyklių IT ASFALTAS [5.14] 16 lentelėje, IV-VI dangos konstrukcijos klasių – naudojamos bituminės emulsijos C40BF1-S arba C60BF1-S, kurių naudojimo normos nurodytos taisyklių IT ASFALTAS [5.14] 17 lentelėje. Bituminių emulsijų perpylimo, sandėliavimo ir darbo temperatūra nurodyta taisyklių IT APM [5.17] 1 lentelėje. Bituminės emulsijos turi atitikti aprašo TRA BE [5.12] reikalavimus.</i>

5 lentelės tęsinys (Asfalto, betono danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.2 tęsinys	– išdaužoms užtaisyti naudojamas asfalto mišinys savo savybėmis turi atitikti esamą taisomo viršutinio sluoksnio asfaltą, jei naudojamas žemesnės rūšies asfalto mišinys, užtaisyta paviršių reikia padengti paviršiaus apdaru; – per užtaisytas dangos vietas galima leisti eismą, kai karštojo asfalto temperatūra yra ne aukštesnė kaip 40 °C, o transporto priemonės gali stovėti, kai pakloto sluoksnio temperatūra tokia pati kaip aplinkinio sluoksnio (pagal taisykles JT APM [5.17]); – karštaisiais asfalto mišiniais, mastikos asfaltu užtaisomos duobės SV, I, II, III dangos konstrukcijos klasių keliuose, kitais mišiniais – žemesnių dangos konstrukcijų keliuose. Reikalavimai asfalto mišinių sudėčiai nurodyti aprašuose TRA ASFALTAS [5.13], TRA APM [5.16], naudojamo bitumo reikalavimai nurodyti apraše TRA BITUMAS[5.30]; – naudojant karštuosius asfalto mišinius, sutaisytas dangos paviršius turi sutapti su esamos dangos paviršiumi, darbai atliekami laikantis taisyklių JT ASFALTAS [5.14], JT APM [5.17] reikalavimų.
	b) Darbo procesas, kai naudojami karštieji asfalto mišiniai ir defektuotas sluoksnis nufrezuojamas: – išdaužų frezavimas, naudojant frezas su transporteriais arba be jų; – asfalto trupinių pakrovimas (mechanizuotu arba rankiniu būdu) į autotransporto priemonę ir išvežimas; – duobių sienelių ir dugno pagruntavimas (medžiagos, naudojimo normos ir darbų seka atitinka nurodytus 2.1.2(a) darbo procese). Mato vienetas 100 m².
	c) Darbo procesas, skirtas paviršiaus apdarui ant užtaisyto išdaužų įrengti: – mažų plotų paviršiaus apdorojimas emulsija, išberiant granito skaldele 5/8 (darbai atliekami specialiu įrenginiu). Mato vienetas 100 m² užtaisyto išdaužų ploto. PASTABA. Naudojamų medžiagų ir darbų atlikimo reikalavimai nurodyti apraše TRA APM [5.16], taisyklėse JT APM [5.17].
	d) Darbo procesas, skirtas suirusiai dangai atnaujinti, kai ji kaitinama ir įmaišoma 50 % naujo karštojo asfalto mišinio: – dulkių, purvo nuvalymas nuo paženklinto ploto; – dangos sluoksnio kaitinimas (ne storesnis kaip 3 cm storio dangos sluoksnis per 3 min. pašildomas iki 100–150 °C); – įkaitusios asfalto masės purenimas; – naujos medžiagos pridėjimas ir sumaišymas; – profiliavimas; – sutankinimas (taikomas 2.1.2(a) darbo procesas). Mato vienetas 100 m². PASTABA. Kaitinant dangą iki ne aukštesnės kaip 130 °C temperatūros, ji išlaiko pradines savybes.
	e) Darbo procesas, kai naudojamos laikinos priemonės asfalto viršutinių sluoksnių irimui (išdaužų plėtimuisi) sustabdyti rudens ir žiemos laikotarpiu: – išdaužų frezavimas arba iškirtimas mechaniniu būdu; – duobių užpildymas rankiniu būdu: rudenį ir polaidžio metu, kai danga drėgna – šaltuoju asfaltu; žiemą – juoda skaldele, mineralinių medžiagų ir bitumo mišiniu ar asfalto mastika, kai oro temperatūra yra iki minus 5 °C; – tankinimas vibracinėmis plokštėmis (asfalto mastikos tankinti nereikia). Mato vienetas 100 m².

5 lentelės tęsinys (Asfalto, betono danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.2 pabaiga	<i>PASTABA. Pavasarį, nusistovėjus šiltiems orams, juoda skaldelė, mineralinių medžiagų ir bitumo mišinys ar šaltas asfaltas turi būti pašalinami ir duobės užtaisomos karštaisiais asfalto mišiniais, vadovaujantis 2.1.2(a) darbo proceso pastabose nurodytais normatyviniais techniniais dokumentais.</i>
2.1.3. Betono dangos išdaužų užtaisyimas	a) Darbo procesas, kai naudojamas ne žemesnės kaip C25/30 stiprio klasės betono mišinys keliams: – išdaužų kraštų nukapojimas betono pjaustymo frezomis; – betono likučių pašalinimas; – purvo, dulkių pašalinimas metaliniais šepečiais ir prapūtimas oro srove; – paruoštos duobės paviršiaus drėkinimas vandeniu; – vandens pertekliaus pašalinimas; – duobės sienelių bei dugno patepimas cementiniu skiediniu (1:1) plonu sluoksniu (cementiniam skiediniui naudojamas CEM I cementas ir sunaudojama 0,35 l vandens vienam kg cemento); – betono mišinio paklojimas rankiniu būdu (jeigu duobės gylis iki 5 cm, klojamas smulkiagrūdis mišinys, jeigu duobė gilesnė kaip 5 cm, klojamas betono mišinys su užpildu, kurio didžiausi grūdėliai ne didesni kaip 20 mm. Betono mišinys į duobę turi būti paklojamas 1,3 karto storesniu sluoksniu); – betono mišinio sutankinimas paviršiniais vibratoriais arba plūktuvais; – paviršiaus užglaitymas rankiniais lygintuvais; – užbetonuotų vietų priežiūra betono kietėjimo laikotarpiu: užpylimas 5–6 cm smėlio sluoksniu ir drėkinimas, uždengimas polietilenu arba paviršiaus patepimas plėvelę sudarančiomis medžiagomis, apsauginiais mišiniais; – smėlio arba polietileno plėvelės pašalinimas po 7 parų, jei betono mišiniui buvo naudotas greitai kietėjantis cementas, po 15 parų, jei buvo naudotas paprastasis cementas, ir eismo paleidimas. Mato vienetas 100 m². <i>PASTABA. Betono mišiniui naudojamos medžiagos turi atitikti nurodytas standartuose LST EN 206 [5.32], LST EN 13877-1 [5.36].</i> b) Darbo procesas, skirtas 2,5–5,0 cm gylio betono dangos išdaužoms užtaisyti, kai naudojamas smulkiagrūdžio betono ar smėlio betono mišinys ir pagruntuojama cemento koloidiniais klijais: – išdaužų iškirtimas ir duobių išvalymas (taikomi 2.1.3(a) darbo proceso atitinkami nurodymai); – duobės išplovimas vandeniu; – vandens pertekliaus pašalinimas; – pagruntavimas plonu sluoksniu cemento koloidiniais klijais, kurie gaminami naudojant 60–70 % CEM I cemento, 30–40 % smulkaus kvarcinio smėlio ir vandens kiekį pagal v/c 0,3–0,35; – smėlio betono mišinio, pagaminto su greitai kietėjančiu portlandcemenčiu, paklojimas (sluoksnio storis turi būti 1–2 cm didesnis už duobės gylį); – sutankinimas paviršiniais vibratoriais arba 12–16 kg plūktuvais; – užbetonuotų plotų priežiūra betono kietėjimo laikotarpiu (taikomi 2.1.3(a) darbo procese nurodyti užbetonuotų plotų priežiūros darbai); – eismo paleidimas po 5–15 val., esant 15–25 °C oro temperatūrai. Mato vienetas 100 m². <i>PASTABA. Klijų gaminama tiek, kiek būtų galima sunaudoti per 30 minučių.</i>

5 lentelės tęsinys (Asfalto, betono danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.3 pabaiga	c) Darbo procesas, kai naudojami polimerbetonio mišiniai: – išdaužų iškirtimas ir išvalymas (taikomas 2.1.3(a) darbo procesas); – duobių kraštų ir dugno pagruntavimas epoksidiniu rišikliu, sunaudojant nuo 0,3 iki 0,4 kg/m²; – duobės užpildymas polimerbetonio mišiniu; – polimerbetonio mišinio sutankinimas rankiniu voleliu (tankinama praėjus 20–30 min. po paklojimo); – papildomas sutankinimas, iškilus rišikliui į paviršių, prieš tai pabarsčius skaldytų smulkiųjų mineralinių medžiagų mišiniu; – eismo paleidimas, praėjus 5–8 val. Mato vienetas 100 m². <i>PASTABA. Polimerbetonio mišinys turi būti ruošiamas nedideliais kiekiais, kad būtų galima pakloti per 1 val., kai oro temperatūra 15–25 °C, ir per 15 min., kai oro temperatūra aukštesnė. Polimerbetonio sudėtis parenkama atskirai pagal duobių gylį, t. y. gilesnėms negu 3 cm, nuo 1 cm iki 3 cm gylio ir iki 1 cm gylio duobėms.</i>
	d) Darbo procesas: – išdaužos paviršiaus nufrezavimas iki 70 mm gylio, atliekų išvežimas; – duobės ploto išvalymas karštu suspaustu oru; – karštos FIBRESCREED INFILL arba jai tapačios medžiagos užliejimas 60 mm storio sluoksniu; – FIBRESCREED RC100 arba jai tapačios medžiagos užliejimas 20 mm storio sluoksniu; – ištaisyto paviršiaus padengimas pašildytu akmens užpildu. Mato vienetas 100 m². <i>PASTABA. FIBRESCREED arba jai tapačios sistemos medžiagos susideda iš tam tikrų bituminiu pagrindu apdorotų polimerinių komponentų, kuriuose įmaišyta metalo drožlių ir stiklo pluošto, kaučiuko granulių ir granito užpildo. Šios medžiagos naudojamos griežtai laikantis sąlygų, nurodytų gamybos ar tiekėjo instrukcijose.</i>
	e) Darbo procesas, kai naudojami asfalto mišiniai: – išdaužų iškirtimas ir išvalymas (taikomas pagal 2.1.3(a) darbo procesą); – duobių kraštų ir dugno pagruntavimas praskiestu bitumu arba bitumine emulsija (naudojimo normos taikomos pagal 2.1.2(a) darbo procesą); – asfalto mišinio paklojimas; – sutankinimas mechanizuotu arba rankiniu būdu (pagal darbų apimtį). Mato vienetas 100 m².
	f) Darbo procesas, skirtas iškilotų plokščių paruošimui jas pašalinti: – siūlių pjaustymo linijų nužymėjimas; – įpjovų padarymas diskine freza; – plokščių pjaustymas siūlių pjaustymo mašina. Mato vienetas 100 m.
2.1.4. Nutrupėjusių dangos kraštų užtaisymas	a) Darbo procesas, skirtas nutrupėjusiems dangos kraštams užtaisyti: – taikomi nuo 2.1.2(a) iki 2.1.2(e) darbo procesai asfalto dangai ir nuo 2.1.3(a) iki 2.1.3(d) – betono dangai. <i>PASTABA. Užtaisant asfalto mišiniu, išoriniame krašte įtvirtinamas medinis tašelįs, kuris sutankinus mišinį nuimamas, jo vietoje pilamas nesurištasis mineralinių medžiagų mišinys ir sutankinama.</i>

5 lentelės tęsinys (Asfalto, betono danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.5. Betono dangos deformacinių siūlių užpildymas	a) Darbo procesas, kai siūlių briaunos nepažeistos (ne platesni kaip 5 cm nulūžusios arba nutrupėjusios vietos atskirai neužtaisomos, o užpildomos sandariklio mase ar siūlių užpilo skiediniais): – purvo, birių medžiagų, mastikos likučių pašalinimas metaliniais kabliukais, šepčiais; – prapūtimas suspausto oro srove; – džiovinimas 2–3 val.; – deformacinių siūlių sienelių patepimas praskiestu bitumu keliams arba bitumine emulsija C60B1-D (sunaudojama nuo 0,3 iki 0,5 l/m²); – mastikos paruošimas ir pakaitinimas iki 150 °C; – pirmasis siūlių užpylimas iki 2/3 siūlės aukščio; – antrasis užpylimas po 0,5 val., pripildant siūles iki viršaus; – užpildytų siūlių paviršiaus užbarstymas smėliu. Mato vienetas 100 m. <i>PASTABA. Naudojamos medžiagos ir darbų atlikimas turi atitikti aprašo TRA TRINKELĖS [5.26], taisyklių IT TRINKELĖS [5.27], metodinių nurodymų MN TRINKELĖS [5.28] reikalavimus.</i>
	b) Darbo procesas, kai siūlių briaunos yra pažeistos (nulūžusių arba nutrupėjusių vietų plotis yra didesnis nei 5 cm): – nutrupėjusių deformacinių siūlių briaunų nukapojimas; – betono nuolaužų, purvo ir birių medžiagų, mastikos likučių pašalinimas metaliniais kabliukais, šepčiais; – prapūtimas suspausto oro srove; – medinių lentelių, kurių storis atitiktų siūlių plotį, o plotis būtų nuo 3 iki 5 cm didesnis už siūlių aukštį, įstatymas į deformacines siūles (jeigu siūlių briaunos atnaujinamos polimerbetonio mišiniais, lentelės apvyniojamos polietileno plėvele); – deformacinių siūlių briaunų atnaujinimas, pažeistų vietų užtaisymas betono, polimerbetonio, asfalto mišiniais (taikomi nuo 2.1.3(a) iki 2.1.3(c) darbo procesai); – medinių lentelių išėmimas, kai atnaujintos briaunos yra visiškai suketėjusios; – tolesnis darbo procesas – toks pats kaip 2.1.5(a). Mato vienetas 100 m. PASTABOS: – užtaisant deformacines siūles asfalto mišiniu, pasiekiamas trumpalaikis efektas; – deformacinės siūlės gali būti užtaisomos, naudojant CEVAJOINT, FIBRESCREED RC100, THORMAJOINT sistemų vandeniui atsparias, lanksčias arba turinčias tokias pačias savybes medžiagas, kurių naudojimo normos taikomos pagal gamintojo ar tiekėjo nurodymus.
2.1.6. Asfalto, betono dangos skersinių, išilginių plyšių, plyšių tinklo užtaisymas	a) Darbo procesas, skirtas nuo 2 iki 25 mm pločio plyšiams užtaisyti (taikomas plyšio uždengimo metodas (PUM)): – plyšio, įskaitant zoną apie jį, išplovimas, panaudojant karšto oro srovės įrenginį; – plyšio zonos uždengimas (panaudojant specialią formą) sandariklio mase; – plyšio uždengimo juostelės apdorojimas rišikliu dengta smulkiąja mineraline medžiaga ar 1/3 frakcijos mineraline medžiaga, jos (su pertekliumi) įspaudimas į dar karštą sandariklio masę;

5 lentelės tęsinys (Asfalto, betono danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.6 tęsinys	– neprikibusios mineralinės medžiagos pašalinimas. Mato vienetas 100 m. <i>PASTABA. Darbai atliekami laikantis rekomendacijų R PT [5.19] nurodymų.</i>
	b) Darbo procesas, skirtas ne platesniems kaip 12 mm plyšiams užtaisyti modifikuotos emulsijos ir kvarcinio smėlio mišiniu: – pjovimo gylio nustatymas; – plyšių (pagal jų konfiguraciją) išfrezavimas iki 50 mm gylio; – išplovimas ir išdžiovinimas, naudojant plovimo mašiną; – plyšių užpildymas modifikuotos su lateksu emulsijos ir kvarcinio smėlio mišiniu. Mato vienetas 100 m.
	c) Darbo procesas, skirtas nuo 12 iki 25 mm pločio plyšiams užtaisyti (taikomas išfrezavimo ir sandarinimo metodas (ISM): – plyšio išfrezavimas plyšių freza (frezavimo pločio ir gylio vertės parenkamos pagal rekomendacijų R PT [5.19] 3 lentelę); – užpylimo ertmės išvalymas ir prireikus išdžiovinimas, apdorojimas gruntu (jei nurodyta sandariklio masės gamintojo); – plyšio ertmės (naudojant slėgį) užpildymas sandariklio mase; – plyšio sandariklio juostelės apdorojimas (žr. 2.1.6(a) darbo procesą). Mato vienetas 100 m. <i>PASTABA. Darbai atliekami laikantis rekomendacijų R PT [5.19] nurodymų.</i>
	d) Darbo procesas, skirtas platesniems kaip 25 mm plyšiams užtaisyti (taikomas pakeitimo metodas (PM): – išplitusio plyšio zonos išfrezavimas; – išfrezuoto asfalto mišinio pašalinimas, išfrezuoto ploto išvalymas, prireikus briaunų apdorojimas gruntu; – karštojo asfalto mišinio ar taisymo masės įklojimas ir pakeisto sluoksnio apdorojimas (žr. 2.1.6(a) darbo procesą). Mato vienetas 100 m. <i>PASTABA. Darbai atliekami laikantis rekomendacijų R PT [5.19] nurodymų.</i>
	e) Darbo procesas, skirtas platesniems kaip 19 mm ir labai platiems (iki 50 mm) betono dangos plyšiams užtaisyti: – kraštų nulyginimas mechanizuotai ir dulkių nuvalymas, pučiant suspausto oro srove; – cemento koloidinių klijų paruošimas ir plyšių kraštų patepimas; – plyšių užpildymas smulkiagrūdžiu betono mišiniu; – paviršiaus išlyginimas, paliekant 10 mm apsauginio mišinio sluoksniui užtepti; – apsauginio mišinio užtepimas. Mato vienetas 100 m.
	f) Darbo procesas, skirtas bendroje zonoje susikaupusiems pavieniams ir atsikartojančio tipo plyšiams, plyšių tinklui užtaisyti (viršutinio sluoksnio pakeitimo metodas): – defektų zonos išfrezavimas ir išfrezuoto asfalto mišinio pašalinimas; – plačių plyšių užpildymas sandarikliu (žr. 2.1.6(c) darbo procesą), įdubų (jeigu yra) užpildymas karštu asfalto mišiniu; – švaraus posluoksnio pagruntavimas bitumine emulsija C60BP1-S;

5 lentelės tęsinys (Asfalto, betono danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.6 <i>pabaiga</i>	– asfaltą armuojančios medžiagos įklojimas (rankiniu būdu arba panaudojant mažąsias mechanizacijos priemones); – esamo asfalto sluoksnio briaunų paruošimas įrengti siūles metodu „karštas prie šalto“; – karštojo asfalto mišinio paklojimas; – iš anksto rišikliu dengtos 1/3 arba 2/5 frakcijos mineralinės medžiagos paskleidimas ir įspaudimas į pakeistą sluoksnį, kurio paviršius dar karštas; – neprikibusios mineralinės medžiagos pašalinimas. Mato vienetas 100 m. PASTABOS: – <i>bituminės emulsijos C60BP1-S naudojimo norma nurodyta rekomendacijų R PT [5.19] VIII skyriaus VI skirsnyje;</i> – <i>siūlių įrengimo „karštas prie šalto“ ir mišinio klojimo reikalavimai nurodyti taisyklėse IT ASFALTAS [5.14].</i>
	g) Darbo procesas, skirtas smulkių plyšių tinklui užtaisyti laistant bituminę emulsiją ir apdorojant paviršių, kai didžiausias plyšio plotis iki 2 mm: – dulkių, purvo nuo paviršiaus nuvalymas mechanizuotu būdu; – įtrūkių išvalymas suspausto oro srove; – užtaisomo ploto palaistymas emulsija mechanizuotu būdu; – paviršiaus apdorojimas granito skaldele mechanizuotu būdu (naudojamas specialus įrenginys). Mato vienetas 100 m². PASTABOS: – <i>plyšių, plyšių tinklo taisymo darbus reikia atlikti laikantis rekomendacijų R PT [5.19] nurodymų;</i> – <i>pasirenkant darbo procesą bei medžiagas plyšiams taisyti, pirmiausia būtina nustatyti plyšių atsiradimo priežastis. Aprašyti darbo procesai taikomi tokiems plyšiams taisyti, kurie yra atsiradę dėl nekokybiško siūlių įrengimo, klojant gretimus dangos sluoksnius, dėl asfalto mišinio tūrio pasikeitimų arba darbų technologijos pažeidimų, klojant viršutinį sluoksnį. Kitais atvejais, kai plyšių atsiradimo priežastis yra per didelis žemės sankasos drėkimas dėl nepakankamo drenažo įrenginių kiekio, gali prireikti visiškai pašalinti suirusį dangos plotą, įrengti drenažą arba jį pakeisti, naujai įrengti pagrindą, naujai įrengti ir dangą;</i> – <i>plyšiams taisyti galima naudoti kitas medžiagas, pvz., THORMASEAL, sudarytas iš tam tikrų bituminiu pagrindu apdorotų polimerinių komponentų, kuriuose įmaišyta metalo drožlių, stiklo pluošto, kaučiuko granuliu, granito užpildo;</i> – <i>visi plyšiai plyšių tinkle turi būti užtaisomi esant sausam, šiltam orui: pavasarį ar rudenį, kai asfalto dangos temperatūra ne žemesnė kaip 5 °C o paviršius sausas, arba vasarą anksti rytais, kai jie būna labiausiai atsivėrę;</i> – <i>plyšiai nuo 2 iki 25 mm pločio betono dangose užtaisomi taip, kaip ir asfalto dangose; platesnius plyšius arba plyšių tinklą galima užtaisyti naudojant tiek asfalto, tiek betono mišinius.</i>

5 lentelės tęsinys (Asfalto, betono danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.7. <i>Asfalto dangos bangų, slinkčių ir provėžų ištaisymas</i>	a) Darbo procesas, skirtas bangoms ir slinktimis ištaisyti naudojant terminį profiliavimą: – dangos valymas, šlavimas mechanizuotai; – dangos pašildymas ir išpurenimas (išpurenimo gylis 2–5 cm); – papildomo kiekio aštriabriaunės skaldelės paskleidimas mechanizuotu būdu; – sutankinimas sunkiuoju plentvoliu. Mato vienetas 100 m ² .
	b) Darbo procesas, skirtas bangoms ir slinktimis šaltuoju būdu ištaisyti: – bangų ir provėžų nuskutimas autogreideriu, esant karštiesiems orams; – aštriabriaunės skaldelės išbėrimas rankiniu būdu; – sutankinimas sunkiuoju plentvoliu. Mato vienetas 100 m ² .
	c) Darbo procesas, skirtas provėžoms ištaisyti: – provėžų išfrezavimas; – pagruntavimas bitumine emulsija; – asfalto mišinio, naudojamo viršutiniam sluoksniui, paklojimas; – sutankinimas mechanizuotu būdu. Mato vienetas 100 m ² . <i>PASTABA. Naudojama bituminė emulsija turi atitikti aprašo TRA BE [5.12] reikalavimus, asfalto mišinys – aprašo TRA ASFALTAS [5.14] reikalavimus.</i>
	d) Darbo procesas, skirtas provėžoms nufrezuoti: – provėžų nufrezavimas plačia freza, skersinio profilio nelygumų ištaisymas; – asfalto trupinių pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas 100 m ² .
2.1.8. <i>Asfalto dangos išsilukštenusių paviršių sutvirtinimas</i>	a) Darbo procesas, kai danga tik pradėjusi lukštentis: – viršutinio sluoksnio valymas, šlavimas; – bituminės emulsijos purškimas, sunaudojant nuo 1,4 iki 1,8 kg/m²; – 2/5 frakcijos granito skaldelės paskleidimas, sunaudojant nuo 9 iki 14 kg/m² (pagal taisyklių IT APM [5.17] 9 lentelę). Mato vienetas 100 m ² .
	b) Darbo procesas, kai naudojami bituminių medžiagų mišiniai su polimeriniais stiprinamojo pluošto priedais ir granito užpildu: – paviršiaus valymas, džiovinimas karštu oru; – paviršiaus padengimas pakaitintu modifikuoto bitumo su stiprinamuoju pluoštu, gumos arba kaučiuko granulėmis ir granito užpildo mišiniu; – pašildyto akmens užpildo paskleidimas; – sutankinimas savaeigiais plentvoliais. Mato vienetas 100 m ² .
	d) Darbo procesas, skirtas viensluoksniui paviršiaus apdarui įrengti (VPA): – dangos valymas, šlavimas; – bituminės emulsijos C69BP4-PA, sunaudojant nuo 1,5 iki 20 kg/m², (pagal IT APM [5.17] 13 lentelę) 1,6–2,0 l/m² išpylimas per visą dangos plotį, jeigu eismą galima nukreipti apylanka arba kelkraščiais, ir apimti pusę dangos pločio, kai eismas nenukreipiamas; – juodos skaldelės (5/8 frakcijos) paskleidimas barstytuvu arba prikabinamu ar savaeigiu skleistuvu, sunaudojant nuo 11 iki 17 kg/m² (pagal IT APM [5.17] 13 lentelę);

5 lentelės tęsinys (Asfalto, betono danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.8 pabaiga	– skaldelės sutankinimas: iš pradžių vidutiniam plentvoliui 2–3 kartus važiuojant viena vieta, o po to sunkiam plentvoliui ne mažiau kaip 2 kartus važiuojant viena vieta (Kad paviršius būtų geriau apdorotas, tikslinga panaudoti savaeigius pneumatinius volus); – defektų (neužpiltų plotų sutvarkymas, bituminio rišiklio dėmių pašalinimas) ištaisymas per vieną parą (išsilupę, neužpilti plotai užbarstomi skaldele rankiniu būdu; išplaukęs bitumas nugrandomas ir užbarstomas juoda skaldele). Mato vienetas 100 m². PASTABOS: – <i>paviršiaus apdaras taikomas IV–VI dangos konstrukcijos klasėms;</i> – <i>darbus reikia atlikti laikantis taisyklių IT APM [5.17] XI skyriaus II skirsnio reikalavimų.</i>
	d) Darbo procesas, skirtas išsilukštenusiam dangos paviršiui atnaujinti – pakaitinti ir užkloti naują ploną asfalto sluoksnį remikserio tipo mašina: – dangos valymas, šlavimas; – nuo 20 iki 50 mm gylio dangos sluoksnio pakaitinimas; – išpurenimas ir pakaitinto asfalto sluoksnio nufrezavimas; – pakaitinto asfalto permaišymas su regeneruojamaisiais priedais ir paklojimas; – sutankinimas remikserio tipo mašina; – naujo plono asfalto sluoksnio užklojimas; – sutankinimas vidutiniais ir sunkiais plentvoliais. Mato vienetas 100 m². <i>PASTABA. Naudojamas asfalto mišinys turi atitikti aprašo TRA ASFALTAS [5.13] reikalavimus</i>
	e) Darbo procesas, skirtas išsilukštenusio sluoksnio medžiagoms nufrezuoti ir išvežti į asfalto gamyklos specialius įrenginius tam, kad būtų permaišytos su reikiamais priedais: – iki išpurenimo taikomas 2.1.8(d) darbo procesas; – sluoksnio nufrezavimas; – pakrovimas į savivarčius sunkvežimius ir išvežimas į asfalto gamyklą; – sumaišymas maišyklėje su bitumu, plastifikatoriais, akmenų medžiagomis (kiekis, medžiagos, maišymo temperatūra ir trukmė nustatomi laboratoriniais bandymais); – regeneruotos masės atvežimas į darbų vietą; – paklojimas; – sutankinimas vidutiniais ir sunkiais plentvoliais. Mato vienetas 100 m².
	f) Darbo procesas, skirtas asfalto dangai nufrezuoti: – frezos paruošimas darbui, frezavimo gylio nustatymas; – asfalto dangos frezavimas (asfalto granulės į autotransporto priemonę kraunamos mechanizuotu būdu, jeigu frezoje yra talpa granulėms, jeigu frezoje talpos nėra – granulės supilamos kelkraštyje ir kraunamos rankiniu būdu); – asfalto granulių išvežimas į gamyklą ar sandėliavimo aikštelę. Mato vienetas 100 m².

5 lentelės tęsinys (Asfalto, betono danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.9. Betono dangos išsilukštenusių paviršių sutvirtinimas	a) Darbo procesas, skirtas paviršiui sutvirtinti epoksidiniais klijais, kai išsilukštenimo gylis nuo 10 iki 30 mm: – paviršiaus nuplovimas stipria vandens srove; – prapūtimas suslėgtu oru; – klijų paruošimas darbo vietoje, jeigu reikia, įdedama švaraus kvarcinio smėlio (turi būti sunaudojama per 30–40 min.); – paruoštos vietos užtepimas, sunaudojant nuo 0,1 iki 1,5 kg/m² klijų; – išlyginimas specialiais gumos lygintuvais; – padengimas 0,5/1,0 frakcijos švriu kvarciniu smėliu arba 2/5 frakcijos skaldytų smulkiųjų mineralinių medžiagų mišiniu, sunaudojant nuo 5 iki 7,5 kg/m² smėlio arba skaldytų smulkiųjų mineralinių medžiagų; – sutankinimas, kai lengvasis plentvolis važiuoja 2–3 kartus, kai plotai maži – naudojami rankiniai volai (norint išvengti, kad plentvolio būgnai neapliptų klijais, paviršių galima apibarstyti gumos grūdeliais arba padengti polietileno plėvele). Mato vienetas 100 m². <i>PASTABA. Atlikus paviršiaus sutvirtinimo darbus, eismą galima leisti po 3–5 val.</i>
	b) Darbo procesas, skirtas sutvirtinti polimerbetonio mišiniais, kai išsilukštenimo gylis iki 30 mm: – paviršiaus išvalymas (taikomi 2.1.3(a) darbo procese nurodyti valymo darbai); – pagruntavimas epoksidiniu akmens anglies rišikliu, sunaudojant 0,5 kg/m²; – polimerbetonio mišinio paruošimas darbo vietoje (polimerbetonio mišinys turi būti ruošiamas tokiais kiekiais, kad esant 15–25 °C oro temperatūrai būtų galima pakloti per 1 val., o esant aukštesnei oro temperatūrai – per 15 min., be to, polimerbetonio sudėtis turi būti parenkama atskirai, atsižvelgiant į lukštenimosi gylį, atitinkamai iki 10 mm ir nuo 10 iki 30 mm); – paviršiaus padengimas polimerbetonio mišiniu (kai išsilukštenimo gylis ne didesnis kaip 10 mm, naudojamas polimerbetonio skiedinys), kai yra išdžiūvęs pagruntavimo sluoksnis, t. y. po 25–30 min.; – sutankinimas lengvaisiais plentvoliais (iki 5 t), esant mažiems plotams – rankiniais voleliais; – užbarstymas skaldytų smulkiųjų mineralinių medžiagų mišiniu; – papildomas sutankinimas; – eismo paleidimas po 5–8 val. Mato vienetas 100 m².
	c) Darbo procesas, skirtas paviršiui torkretuoti: – paviršiaus išvalymas ir paruošimas (taikomas 2.1.9(a) darbo procesas); – torkretavimo aparato paruošimas; – torkretavimas; – ne storesnio kaip 10 mm apsauginio sluoksnio užtepimas (galima naudoti MAPELASTIC mišinį ar jam tapatų). Mato vienetas 100 m². <i>PASTABA. Torkretavimo medžiagos ir darbai turi atitikti standartų LST EN 14487-1 [5.37] ir LST EN 14487-2 [5.38] reikalavimus</i>

5 lentelės tęsinys (Asfalto, betono danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.10. <i>Asfalto dangos šiurkštumo atnaujinimas ir bitumo dėmių pašalinimas</i>	a) Darbo procesas, skirtas dangos paviršiui apdoroti juoda skaldele: – taikomas 2.1.8(c) darbo procesas.
	b) Darbo procesas, skirtas dėmėjimuisi, persotinimui rišikliu pašalinti. Mato vienetas 100 m ² . <i>PASTABA. Šiam defektui ištaisyti yra tinkami visi taisyklių IT APM [5.17] 11 lentelėje nurodyti remonto būdai.</i>
	c) Darbo procesas, skirtas dėmėjimuisi, persotinimui rišikliu pašalinti mažuose V–VI dangos konstrukcijos klasių viršutinio sluoksnio plotuose: – viršutinio sluoksnio dėmėto paviršiaus užbarstymas stambiagrūdžiu smėliu, kai danga įkaitusi; – nušlavimas mechanine šluota dangai atvėsus. Mato vienetas 100 m ² .
2.1.11. <i>Betono dangos šiurkštumo padidinimas</i>	a) Darbo procesas, skirtas dvisluoksniui paviršiaus apdarui įrengti (DPA): – betono dangos paviršiaus valymas mechanizuotu būdu; – dangos paviršiaus pirmasis pagruntavimas bitumine emulsija C67B4-PA, C69B4-PA, polimerais modifikuota emulsija C67BP4-PA, C70BP4-PA; – pirmasis skaldelės 8/11 arba 5/18 (priklausomai nuo bituminės emulsijos rūšies) paskleidimas mechanizuotu būdu; – sutankinimas, kai lengvasis volas viena vieta važiuoja 2–3 kartus (tinkamiausias pneumatinis volas); – antrasis paviršiaus pagruntavimas bitumine emulsija; – antrasis skaldelės 2/5 ar 5/8 arba tik 2/5 (priklausomai nuo bituminės emulsijos rūšies), paskleidimas; – sutankinimas, kai lengvasis volas važiuoja 4–5 kartus; – eismo leidimas po paros ir jo reguliavimas per 10–15 parų laikotarpį, apribojant greitį iki 40 km/val., – defektų ištaisymas ir neprikibusios skaldelės pašalinimas per vieną parą. Mato vienetas 100 m ² . <i>PASTABOS:</i> – bituminės emulsijos rūšis ir naudojimo norma, taip pat skaldelės frakcija bei naudojimo norma kiekvienam daliniam sluoksniui parenkama pagal taisyklių IT APM [5.17] 13 lentelę; – betono dangą galima pašiurkštinti, išpjovus 3 mm gylio ir pločio griovelius. Atstumas tarp griovių ašių 15 mm. Pjaunama specialiomis mašinomis išilgine arba skersine kryptimi
2.1.12. <i>Įdubų ir nelygumų ištaisymas, nusidėvėjimo pašalinimas</i>	a) Darbo procesas, skirtas įduboms ir kitiems asfalto dangos nelygumams ištaisyti: – ne siauresnių kaip 0,5 m ir gilesnių kaip 3,0 cm skersinių juostų išfrezavimas taisomo ruožo pradžioje ir pabaigoje; – dangos valymas, šlavimas; – medinių juostų kraštuose įtvirtinimas; – asfalto mišinio paklojimas mechanizuotu būdu; – sutankinimas plentvoliais. Mato vienetas 100 m ² . <i>PASTABA. Jeigu pažaidoms ištaisyti reikia kloti storesnį kaip 5 cm sluoksnį, klojami ne mažiau kaip du sluoksniai (darbus reikia atlikti pagal taisyklių IT ASFALTAS [5.14] reikalavimus).</i>

5 lentelės tęsinys (Asfalto, betono danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.12 pabaiga	b) Darbo procesas, skirtas betono dangos įduboms ištaisyti: – betono nukapojimas ruožo galuose 0,5–1 m pločio juostomis (gylis nuo 3 iki 5 cm); – betono dangos paruošimas (taikomi 2.1.9(a) darbo procese nurodyti valymo darbai); – ištisinio sluoksnio iš betono arba asfalto mišinio paklojimas. Mato vienetas 100 m². PASTABOS: – <i>klojant asfalto mišinį, esama danga turi būti pagruntuojama ir klojami ne mažiau kaip du sluoksniai, jei sluoksnio storis didesnis kaip 5 cm. Asfalto mišiniai turi atitikti nurodytus apraše TRA ASFALTAS [5.13], darbus reikia atlikti pagal taisyklių IT ASFALTAS [5.14] reikalavimus;</i> – <i>klojant betono mišinį, esama danga paruošiama vienu iš 2.1.3 pozicijoje nurodytų būdų. Betono mišinys turi atitikti standarto LST EN 206 [5.32] reikalavimus;</i> – <i>jeigu, atlikus 2.1.12 pozicijoje nurodytus darbų procesus, kelio danga supleišėja arba deformuojasi, tai pažaidos, atsižvelgiant į jų rūšį, ištaisomos taikant 2.1.2 arba 2.1.6 pozicijose nurodytus darbų procesus.</i>
	c) Darbo procesas, skirtas nusidėvėjimui pašalinti šlamo mišiniais: – dangos išvalymas mechanizuotu būdu; – šlamo mašinos talpų užpildymas reikiamomis šlamo mišiniui 0/8 ruošti medžiagomis; – šlamo mašinos paruošimas darbui: mišinio klojimo pločio, dozavimo parametrų nustatymas; – pirmojo sluoksnio paklojimas (naudojamas šlamo mišinys 0/8); – sluoksnio kraštų ir juostos pabaigos nulyginimas; – sluoksnio tankinimas pneumatiniu volu, važiuojant viena vieta du kartus; – šlamo mašinos talpų užpildymas naujomis medžiagomis šlamo mišiniui 0/5 paruošti; – antrojo sluoksnio paklojimas; – sluoksnio kraštų ir juostos pabaigos nulyginimas; – sluoksnio tankinimas pneumatiniu volu. Mato vienetas 100 m².
2.1.13. Priežiūra žiemą	Bendrųjų pasiruošimo asfalto ir betono dangos priežiūrai žiemą darbų aprašymas: – kelių priežiūros žiemą detalaus plano sudarymas; – aiškinamojo rašto, kuriame nurodomos kelio charakteristikos, galinčio užpustyti sniego kiekis, apskaičiuotas kilnojamųjų sniegtvorių, mechanizmų, autotransporto, reikiamas medžiagų kiekis, parengimas; – mašinų, skirtų kelių priežiūrai žiemą, suremontavimas; – kuolų sukalimas aiškinamajame rašte nurodytuose ruožuose ir plastikinių sniegtvorių pririšimas arba medinių skydų pastatymas prieš užšalimą; – signalinių gairių pastatymas kelio sankasos briaunose kas 100 m prieš užšalimą; – frikcinių medžiagų (smėlio ir (arba) žvyro) ir frikcinių bei cheminių medžiagų (druskų) mišinių ruošimo ir sandėliavimo bazių suremontavimas, reikiamo šių medžiagų kiekio atvežimas į jas;

5 lentelės tęsinys (Asfalto, betono danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.13. tęsinys	– tinkamų nakvynei su įrengtais šildymo ir džiovinimo prietaisais buitinių patalpų, skirtų žiemos tarnybos grandžių personalui, suremontavimas; – pirmosios pagalbos vaistinėlių patikrinimas, jei reikia, papildymas; – šiltos darbo aprangos, avalynės, kelio ženklų, kitų darbų saugos priemonių sukomplektavimas; – smėlio krūvelių išpilstymas nuokalnėse, kuriose nuolydis didesnis kaip 6 %, ir kitose dažno stabdymo vietose; – žiemos tarnybos grandžių personalo instruktavimas ir žinių patikrinimas; – radijo ryšio priemonių sukomplektavimas.
	a) Darbo procesas, pradėjus snigti. Rekomenduojamos grandys: – keliui su įgaubta skiriamąja juosta, kai valymo plotis (danga + kelkraščiai) $2 \times 11,25$ m, – du barstytuvai, trys automobiliniai plūginiai sniego valytuvai; – keliui su išgaubta skiriamąja juosta, kai valymo plotis $2 \times 10,75$ m, – du barstytuvai, keturi automobiliniai plūginiai sniego valytuvai; – keliui be skiriamosios juostos, kai valymo plotis 15 m, – vienas barstytuvas, du automobiliniai plūginiai sniego valytuvai; – keliui be skiriamosios juostos, kai valymo plotis 10 m, – vienas barstytuvas, vienas automobilinis sniego valytuvas; – druskos ir frikcinių medžiagų mišinių, sausų arba šlapių druskų (pvz., NaCl, CaCl₂ ir kt., naudojamų slidumui mažinti) išbėrimas arba paskleidimas, kad nesusidarytų suplūkto sniego sluoksnis. Silpnai sningant (0,5–1,0 cm/val.), rekomenduojama dangą druskomis apdoroti po 20–30 min. nuo kritulių pradžios; intensyviai sningant (daugiau kaip 1,0 cm/val.) – po 10–15 min., o šlapia druska rekomenduojama apdoroti tuoj pat; – pirmojo barstytuvo darbo važiavimas prie skiriamosios juostos arba dangos ašies pagal eismo kryptį (greitis 40 km/val., skleidimo plotis – 6 m, 1000 m² išberiant nuo 0,02 iki 0,03 t druskų, kai eismas neintensyvus, nuo 0,03 iki 0,05 t, kai eismas intensyvus); – antrojo barstytuvo (atsižvelgiant į dangos plotį) darbo važiavimai 50–60 m atstumu nuo pirmojo; dangos valymas automobiliniais plūginiais sniego valytuvais: – valymo pradžios nustatymas: neintensyviai sningant, pradedama praėjus 2–3 val. po druskų ir frikcinių medžiagų mišinių, druskų išbėrimo (pakankamas laiko intervalas sniego sluoksniui susimaišyti su išbertomis medžiagomis nuo pravažiuojančio autotransporto ratų), intensyviai sningant, pradedama valyti tuoj pat po medžiagų išbėrimo; – pirmojo automobilinio plūginio valytuvo darbo važiavimai, pradedant nuo skiriamosios juostos arba dangos ašies pagal eismo kryptį (važiuojant pirmuosius kartus sniegas yra nubloškiamas kuo toliau; valymo plotis, atsižvelgiant į automobilio techninius parametrus, gali būti 2,5–3,0 m, o valytuvų su papildomu šoniniu sparnu – 4–4,5 m); – antrojo ir trečiojo automobilinio plūginio valytuvo darbo važiavimai 15–20 m atstumu, užklojant prieš tai važiavusio pėdsaką 0,7 m bei nuolat stumiant sniegą prie sankasos briaunos. Mato vienetas 1000 m².

5 lentelės tęsinys (Asfalto, betono danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.13. tęsinys	PASTABOS: – naudojant kitokius pritaikytus barstyti mechanizmus, arba prikabinamus barstytuvus, kurių skleidimo plotis mažesnis kaip 5 m, atitinkamai sukomplektuojama daugiau barstytuvų; – barstyti naudojamų druskų, frikcinių medžiagų reikalavimai nurodyti apraše TRA MPŽ [5.25]; – pučiant stipriam šoniniam vėjui, sniego pašalinimo nuo dangos kryptis turi sutapti su vėjo kryptimi, t. y. keliuose su skiriamąja juosta galima sniegą sukaupti skiriamosios juostoje, o keliuose be skiriamosios juostos sniegas stumiamas į vieną kelio pusę; – kelyje su išgaubta skiriamąja juosta sniegas stumiamas dviem automobilineis plūginiais valytuvais link skiriamosios juostos, kitais dviem – sankasos briaunos kryptimi.
	b) Darbo procesas ilgai ir intensyviai sningant: – nepertraukiamas sniego šalinimas nuo dangos automobilineis plūginiais sniego valytuvais (taikomas 2.1.13(a) darbo procesas); – sniego volų šalinimas; – mechanizmų grandies papildymas autogreideriais ir rotoriniais sniego valytuvais; – šlapios druskos skleidimas baigiant pustyti. Druskos rūšis taikoma pagal oro temperatūrą: NaCl efektyvus tik iki minus 15 °C, CaCl₂ – tik iki minus 20 °C; – sniego volo sustūmimas prie dangos briaunos autogreideriu (greitis 4,5–5,0 m/val.), ne trumpesnio kaip 30 m darbų fronto rotoriniam sniego valytuvui paruošimas; – sniego volo šalinimas rotoriniu sniego valytuvu, paskleidžiant sniegą vienodu sluoksniu už kelio briaunos iki 20–25 m atstumu; – sniego volo nustūmimas autogreideriu į įgaubtos skiriamosios juostos vidurį tokiu atstumu, kuris neleistų užpustyti dangą. Mato vienetai: 1000 m², km (nuvažiuoto mechanizmo atstumo). PASTABOS: – darbų trukmė per parą pagal kelių rūšis nurodyta KPV PN [5.31] 6 lentelėje; – šlapia druska skleidžiama mažu kiekiu arba sausa druska išberiama patobulintais barstytuvais, o jų kiekis 1000 m², atsižvelgiant į oro temperatūrą ir ledo plėvelės storį, gali būti nuo 10 iki 70 kg.
	c) Darbo procesas, skirtas apledėjusiai dangai paširkštinti: – autogreiderio paruošimas – dantytos juostos pritvirtinimas prie verstuvo; – prorėžų padarymas (greitis 5 km/val., plotis 2,5 m). Mato vienetas 1000 m².

5 lentelės tęsinys (Asfalto, betono danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.13. tęsinys	d) Darbo procesas, skirtas sniegui nuvalyti buldozeriu: – sniego stūmimas „eglutės“ būdu (stūmimas smailiu kampu kelio ašiai) už kelio briaunos į šoną, paliekant ne mažesnę kaip 10 cm apsauginį sniego sluoksnį; – apsauginio sluoksnio pašalinimas autogreideriu. Mato vienetas 100 m³.
	e) Darbo procesas, skirtas likusiems sniego volams pašalinti rotoriniu sniego valytuvu: – sniego volo pašalinimas nuo kelkraščio; – sniego volo pašalinimas nuo išgaubtos skiriamosios juostos, sniego permetimas į šalikeles (darbų metu eismas nukreipiamas viena kelio puse). Mato vienetas km nuvažiuoto mechanizmo atstumo.
	f) Darbo procesas, skirtas sniego tranšėjoms įrengti, kai sniego danga storesnė kaip 20 cm: – pirmosios tranšėjos iškasimas užpustomuose kelio ruožuose ne arčiau kaip 30 m nuo kelio briaunos, naudojant buldozerius, autogreiderius arba traktorinius valytuvus su dvipusiais plūgais; – gretimos tranšėjos iškasimas 12–15 m atstumu tarp ašių į išorės pusę. Mato vienetas km sniego tranšėjos. <i>PASTABA. Didžiausias tranšėjų skaičius, kai sniego pernešimas 100 m³/m – 3 vnt.; dirbamuose laukuose, kuriuose yra žeminių kultūrų pasėlių, tranšėjos dugne paliekamas 10 cm storio apsauginis sniego sluoksnis; jeigu sniego tranšėjos yra tik kaip papildanti sniegotvovės priemonė, jos rengiamos už 20–30 m į išorinę pusę nuo sniegotvorių.</i>
	g) Darbo procesas, skirtas įrengti volams sniego tranšėjoms sudaryti, kai sniego dangą plonesnė kaip 20 cm: – dviejų arba daugiau volų sustūmimas iš šonų arba jų sudarymas sniego surinktuvu (atstumai tokie patys kaip ir sniego tranšėjų). Mato vienetas km sniego tranšėjos.
	h) Darbo procesas, skirtas įrengti volams sniego tranšėjoms sudaryti, kai sniego dangą plonesnė kaip 20 cm: – dviejų arba daugiau volų sustūmimas iš šonų arba jų sudarymas sniego surinktuvu (atstumai tokie patys kaip ir sniego tranšėjų). Mato vienetas km sniego tranšėjos.
	i) Darbo procesas, skirtas sniego tranšėjoms išvalyti: – kai tranšėjos iki pusės pripildytos sniego, jos išvalomos mechanizmams važiuojant ta pačia vieta (sniego tranšėjos valomos, kol sniego dangos storis pasiekia 1,0–1,5 m, po to rengiamos naujos tranšėjos už 12–15 m į išorę nuo buvusių). Mato vienetas km sniego tranšėjos.
	j) Darbo procesas, skirtas slidumui mažinti (lijundra arba plikledis): – pirmaeilių slidumo mažinimo ruožų nustatymas (pvz., autotransporto dažno stabdymo ruožai, nuokalnės ir pan.); – mechanizuotas barstymas smėlio ir druskos mišiniais (taikomas 2.1.13(b) darbo procesas); – rankinis barstymas iš smėlio krūvelių, išpilstytų pirmaeiliuose slidumo mažinimo ruožuose;

5 lentelės tęsinys (Asfalto, betono danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.13. <i>pabaiga</i>	– šlapios druskos skleidimas arba trąšų (pvz., superfosfato) barstymas. Mato vienetai: km (nuvažiuoto mechanizmo atstumo), 10 m². <i>PASTABA. Kokias druskas naudoti, atsižvelgiama į oro temperatūrą, kadangi techninio natrio chlorido (NaCl) 10 % koncentracijos tirpalas užšąla esant minus 3,5 °C temperatūrai, o 29 % – esant minus 21 °C temperatūrai, panašioje temperatūroje užšąla kalcio (CaCl₂) bei magnio (MgCl₂) chloridai. Kitos cheminės medžiagos nurodytos apraše TRA MPŽ [5.25].</i>
	k) Darbo procesas, skirtas druskų ir frikcinių medžiagų mišiniams paruošti: – smėlio arba smėlio ir žvyro mišinio 10 cm storio sluoksnio paskleidimas autogreideriu ant aikštelės su kietu pagrindu ir lygiu paviršiumi; – reikalingo druskos kiekio pakrovimas, atvežimas ir paskleidimas ant frikcinių medžiagų sluoksnio; – frikcinių medžiagų ir druskos maišymas autogreideriu, volelių suvertimas ir pakartotinis paskleidimas (ne mažiau kaip keturis kartus); – mišinio sustūmimas į krūvą. Mato vienetas 10 t. <i>PASTABOS:</i> – <i>jei mišinys paliekamas aikštelėje, jis turi būti uždengiamas, jeigu nėra galimybės, mišinys pakraunamas į savivarčius ir išvežamas į tinkamą sandėliavimo vietą;</i> – <i>druskos ir frikcinių medžiagų mišiniui paruošti, atsižvelgiant į šių medžiagų santykį mišinyje, vienam kubiniam metrui frikcinės medžiagos sunaudojama nuo 200 iki 1500 kg druskos.</i>
	l) Darbo procesas, skirtas druskų (NaCl, CaCl₂) tirpalams paruošti: – druskų (NaCl, CaCl₂) pakrovimas į druskos tirpintuvą mechanizuotu būdu; – vandens srovės įjungimas; – druskos tirpinimas, matuojant koncentraciją; – reikiamos koncentracijos druskos tirpalo perpumpavimas į kaupimo baką; – druskos tirpalo permaišymas, prieš supilant į barstytuvų talpas. Mato vienetas 10 t.

2.2. Žvyro, žvyro ir skaldos, skaldos danga (žvyrkeliai)

6 lentelė (Žvyro, skaldos danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.2.1. <i>Valymas</i>	a) Darbo procesas: – stambesnių kaip 50 mm skersmens akmenų, šiukšlių, atsitiktinių daiktų surinkimas, laikinas sukrovimas šalikelėje arba krovimas iš karto į autotransporto priemonę; – purvo pašalinimas mechanizuotu būdu (autogreideriu arba buldozeriu), praėjus 3–5 dienoms po sniego ir ledo nutirpimo; – skaldos dangų nušlavimas mechanine šluota, išdžiūvus dangai. Mato vienetai: m³, km (nuvažiuoto mechanizmo atstumo).

6 lentelės tęsinys (Žvyro, skaldos danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.2.2. <i>Išdaužų užtaisymas</i>	a) Darbo procesas, kai išdaužos yra iki 100 mm gylio ir dangos sluoksnis nenusidėvėjęs: – vandens nuleidimas (jei jis susikaupęs), dangos valymas (taikomas 2.2.1(a) darbo procesas); – išdaužų užtaisymas, profiliuojant dangą autogreideriais arba greideriais; – užtaisytų ruožų sutankinimas važiuojant autogreideriui. Tankinti pradedama nuo dangos kraštų link ašies; – dangos, jei ji sausa, laistymas 1 l/m^2 kiekvienam storio centimetrui (optimaliajam drėgniui pasiekti). Mato vienetas 100 m^2.
	b) Darbo procesas, kai išdaužos yra gilesnės kaip 100 mm, tačiau jų dugnas dar nesiekia apsauginio šalčiui atsparaus sluoksnio: – vandens nuleidimas (jei jis susikaupęs), dangos valymas (taikomas 2.2.1(a) darbo procesas); – atitinkamo nesurištojo mineralinių medžiagų mišinio arba žvyro ir skaldos mišinio reikiamo kiekio išpylimas; – medžiagų paskleidimas autogreideriu, baigimas išlyginti rankiniu būdu; – didesnių kaip 1 m^2 ploto išdaužų, kai 100 m^2 išdaužų plotas sudaro daugiau kaip 20 %, sutankinimas važiuojant autogreideriui; mažesnės išdaužos užlyginamos rankiniu būdu ir užtaisytas plotas sutankinamas rankiniu būdu (vibroplokštėmis). Tankinant sausas medžiagas reikia laistyti vandeniu (1 l/m^2 kiekvienam storio centimetrui). Mato vienetas 100 m^2. PASTABOS: – <i>kai išdaužų dugnas nesiekia apsauginio šalčiui atsparaus sluoksnio, tai leidžiama naudoti nesurištuosius mineralinių medžiagų mišinius ir gruntus, klasifikuojamus pagal LST 1331 [5.33], kurių mažiausia mineralinių dulkių kiekio kategorija yra LF₄;</i> – <i>kai išdaužų dugnas siekia apsauginį šalčiui atsparų sluoksnį, reikia jį pakeisti, tačiau tai didesnės apimties taisymo darbai, kuriems taikoma darbų technologija pagal taisykles IT SBR [5.10] ir naudojamos medžiagos turi atitikti aprašo TRA SBR [5.9] reikalavimus.</i>
2.2.3. <i>Bangų ir provėžų ištaisymas</i>	a) Darbo procesas, skirtas bangoms ir provėžoms ištaisyti: – autogreideriu nuskusti bangas (važiuojant vieną kartą viena vieta); – perstumti ir išlyginti išpurentų medžiagų volelį, užpilti provėžas (važiuojant vieną kartą viena vieta). Mato vienetas 1000 m^2.
	b) Darbo procesas, skirtas smulkioms bangoms ir negilioms provėžoms ištaisyti: – dangos profiliavimas, smulkių bangų (iki 7 cm aukščio) nuskutimas autogreideriu ir provėžų bei įdubų (iki 7 cm gylio) užpylimas (važiuojant vieną kartą viena vieta). Mato vienetas 100 m^2. PASTABA. Darbus geriausiai atlikti ilgesniais kaip 1000 m darbo barais ir dangai esant optimalaus drėgnio, priešingu atveju reikia laistyti (1 l/m^2 kiekvienam storio centimetrui).

6 lentelės tęsinys (Žvyro, skaldos danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.2.4. Skersinių nuolydžių taisymas	a) Darbo procesas: – dangos valymas (taikomas 2.2.1(a) darbo procesas) tuose ruožuose, kuriuose nuolydžiai neatitinka nurodytų pagal priežiūros lygius; – reikiamų frakcijų nesurištųjų mineralinių medžiagų mišinių atvežimas bei išpylimas ten, kur nuolydžiai pasikeitę dėl viršutinio sluoksnio nusidėvėjimo; – mineralinių medžiagų mišinio paskleidimas autogreideriu, nuolydžių ištaisymas. Ruožuose, kuriuose danga nenusidėvėjusi, ji atitinkamai perprofiluojama; – ištaisytų ruožų sutankinimas važiuojant autogreideriui (kai mineralinių medžiagų mišiniai yra sausi, reikia laistyti vandeniu (1 l/m² kiekvienam storio centimetrai). Mato vienetas 1000 m². <i>PASTABA. Naudojamos medžiagos turi atitikti aprašo TRA SBR [5.9] reikalavimus; papildant šiuos reikalavimus, leidžiama naudoti nesurištuosius mineralinių medžiagų mišinius ir gruntus, klasifikuojamus pagal LST 1331 [5.33], kurių mažiausia mineralinių dulkių kiekio kategorija yra LF₄.</i>
2.2.5. Įdubų, iškylų, įlūžių ir kitų nelygumų ištaisymas	a) Darbo procesas, skirtas įduboms ir kitiems nelygumams ištaisyti: – taikomas 2.2.3(a) darbo procesas. b) Darbo procesas, skirtas apsauginiam sluoksniui iškylų vietose įrengti: – važiuojamosios dalies užpylimas smėliu, nesurištaisiais mineralinių medžiagų mišiniais ir paskleidimas ne plonesniu kaip 15 cm sluoksniu; – šakų, žabinių arba specialių skydų iš medžio nuopjovų paklojimas ir užpylimas stambiagrūdžiu smėliu, nesurištaisiais mineralinių medžiagų mišiniais. Mato vienetas 100 m². c) Darbo procesas, skirtas apsauginiam sluoksniui iškylų vietose pašalinti: – viršutinio sluoksnio (iki žabinių arba skydų) sustūmimas į krūvas; – šakų, žabinių arba skydų nuėmimas, krovimas ir išvežimas; – apatinio sluoksnio (iki dangos) sustūmimas į krūvas, išvežimas; – medžiagų likučių nuvalymas. Mato vienetas 100 m².
2.2.6. Nusidėvėjusio sluoksnio atnaujinimas	a) Darbo procesas, kai žvyro danga yra netekusi smulkiosios dalies arba kai sluoksnio nusidėvėjimas yra ne didesnis kaip 50 mm: – valymas (taikomas 2.2.1(a) darbo procesas); – skaldytų smulkiųjų mineralinių medžiagų mišinio (10–30 mm storio sluoksniui) arba nesurištųjų mineralinių medžiagų mišinio (nuo 30 mm iki 50 mm storio sluoksniui) atvežimas ir paskleidimas; – tankinimas pneumatiniu volu arba važiuojant autogreideriui, rišamojo sluoksnio suformavimas. Jeigu mineralinės medžiagos ir jų mišiniai yra sausi, laistoma vandeniu (1–2 l/m²). Mato vienetas 1000 m². PASTABOS: – <i>storinant sluoksnį ne daugiau kaip 30 mm, mineralinėms medžiagoms paskleisti gali būti naudojami smėlio barstytuvai, storesniems sluoksniams įrengti – autogreideriai;</i> – <i>tankinant mechanizmo važiavimo vietos turi sutapti ne mažiau kaip 30–40 cm;</i> – <i>nuo 30 iki 50 mm storio sluoksniams naudojami nuo 0/11 iki 0/16 nesurištųjų mineralinių medžiagų mišiniai (aprašas TRA SBR[5.9]); papildant šiuos reikalavimus, leidžiama naudoti nesurištuosius mineralinių medžiagų mišinius ir gruntus, klasifikuojamus pagal LST 1331 [5.33], kurių mažiausia mineralinių dulkių kiekio kategorija yra LF₄.</i>

6 lentelės tęsinys (Žvyro, skaldos danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.2.6 pabaiga	b) Darbo procesas, kai žvyro danga yra nusidėvėjusi daugiau kaip 50 mm, tačiau ne daugiau kaip 30 % sluoksnio storio: – valymas (taikomas 2.2.1(a) darbo procesas); – reikiamų nesurištųjų mineralinių medžiagų mišinio atvežimas, išpylimas; – paskleidimas autogreideriu arba buldozeriu; – tankinimas pneumatiniu volu arba važiuojant autogreideriui, palaistant vandeniu (1 l/m² vienam storio centimetrui), jeigu mineralinės medžiagos ir jų mišiniai yra sausi. Mato vienetas 100 m². PASTABOS: – jei danga buvo įrengta iš žvyro ir skaldos mišinio, paviršius užbarstomas skaldytų mineralinių medžiagų 2/16 frakcijos mišiniu arba neskaldytų mineralinių medžiagų 8/16 frakcijos mišiniu ir sutankinama; – tinkamų frakcijų nesurištųjų mineralinių medžiagų mišiniai: 50 mm storio sluoksniui – 0/16, 70 mm storio sluoksniui – 0/22, 120 mm storio sluoksniui – 0/32 pagal taisykles IT SBR [5.10]; papildant šiuos reikalavimus, leidžiama naudoti nesurištuosius mineralinių medžiagų mišinius ir gruntus, klasifikuojamus pagal LST 1331 [5.33], kurių mažiausia mineralinių dulkių kiekio kategorija yra LF₄.
2.2.7. Dulkėjimo mažinimas	a) Darbo procesas, skirtas sausai 77 % koncentracijos druskai (CaCl₂) išberti: – ≈ 4 cm storio žvyro dangos sluoksnio nupjovimas autogreideriu, medžiagos sustūmimas į volelį dangos viduryje; – volelio paskleidimas tinkamu išberti druskai pločiu (iki 3 m); – druskos išbėrimas ir maišymas su volelio medžiagomis, naudojant autogreiderį (važiuojant ne mažiau kaip du kartus viena vieta); – mišinio paskleidimas tolygiai autogreideriu; – įrengto sluoksnio sutankinimas prikabinamu volu (važiuojant viena vieta ne mažiau kaip keturis kartus), papildomas drėkinimas iki tol, kol bus pasiektas optimalus drėgnis. Mato vienetas 1000 m². PASTABOS: – prieš pradedant dulkėjimo mažinimo darbo procesą, danga turi būti sutvarkyta, išlygintos bangos, provėžos, išdaužos, sutvarkyti skersiniai nuolydžiai; – naudojant 94 % koncentracijos druską, norma mažinama 1,6 karto; – antrą kartą įterpiant druską, norma mažinama 2 kartus; – dulkėjimo mažinimo darbai turi būti atliekami, laikantis metodinių nurodymų[5.7]. b) Darbo procesas, skirtas dangai du kartus palaistyti druskos (CaCl₂) tirpalu: – žvyro dangos paruošimas (taikomas 2.2.1(a) darbo procesas ir pastaba); – druskos tirpalo (ne mažesnės kaip 30 % koncentracijos), naudojant barstytuvą, išpylimas per du kartus (pusė kiekio važiuojant pirmyn, kita pusė kiekio važiuojant atgal); – sumaišymas su volelio medžiagomis, naudojant autogreiderį, frezą ir pan., paskleidimas ir sutankinimas prikabinamu volu. Mato vienetas 1000 m². PASTABA. Naudojama 77 % koncentracijos druska (CaCl₂). c) Darbo procesas, skirtas bituminei emulsijai išpilti: – žvyro dangos paruošimas (taikomas 2.2.1(a) darbo procesas ir pastabos pirmoji dalis);

6 lentelės tęsinys (Žvyro, skaldos danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.2.7. <i>pabaiga</i>	– bituminės emulsijos išpylimas (pirmą kartą – 2 l/m²) autogudronatoriumi; sumaišymas su volelio medžiagomis, naudojant autogreiderį, frezą ir pan., paskleidimas ir sutankinimas prikabinamu volu. Mato vienetas 100 m². PASTABOS: – naudojamos vidutiniu greičiu arba lėtai susiskaidančios katijoninės bituminės emulsijos (C67B4-PB, C67BP4-PA arba C60B5-PB, C60B5-PB); – gali būti naudojamas kalcio lignosulfonato tirpalas. Tiek bituminių emulsijų, tiek kalcio lignosulfonato tirpalo naudojimo normas taikyti pagal metodinius nurodymus [5.7].
2.2.8. <i>Išorinių kraštų (sankasos briaunų) sutvarkymas</i>	a) Darbo procesas, skirtas išplovoms sutvarkyti: – purvo pašalinimas; – išplautos vietos užpylimas nesurištųjų mineralinių medžiagų mišiniu ir sutankinimas rankiniais plūktuvais; – briaunos nulyginimas rankiniu būdu arba autogreideriu. Mato vienetai: 100 m, 100 m³. PASTABA. Jeigu kelkraštyje susidaro nuolat išplaunamų vietų, reikia įrengti vandens nuleidimo latakus.
	b) Darbo procesas, skirtas paaukštėjusioms vietoms sutvarkyti: – susikaupusio užteršto mineralinių medžiagų mišinio, dažniausiai apaugusio žole, nuskutimas rankiniu būdu, kai paaukštėjimo zonos viename kilometre sudaro mažiau kaip 20 % (briaunos ilgio), jeigu daugiau – panaudojamas autogreideris; – briaunos nulyginimas rankiniu būdu arba autogreideriu. Mato vienetai: 100 m, 100 m².
	c) Darbo procesas, skirtas sutvarkyti išplatėjusioms vietoms arba kai trūksta pločio: – mineralinių medžiagų mišinio nukasimas mechanizuotai ir išvežimas arba vietų, kuriose trūksta pločio, užpylimas tokios pačios rūšies mineralinių medžiagų mišiniu; – briaunos nulyginimas rankiniu būdu arba autogreideriu. Mato vienetai: 100 m, 100 m², 100 m³. PASTABA. Darbai atliekami laikantis taisyklių IT SBR [5.10] reikalavimų, mineralinių medžiagų mišiniai parenkami laikantis aprašo TRA SBR [5.9] reikalavimų; papildant šiuos reikalavimus, leidžiama naudoti nesurištuosius mineralinių medžiagų mišinius ir gruntus, klasifikuojamus pagal LST 1331 [5.33], kurių mažiausia mineralinių dulkių kiekio kategorija yra LF₄.
2.2.9. <i>Priežiūra žiemą</i>	Paruošiamieji darbai atitinka 5 lentelėje aprašytuosius asfalto ir betono dangoms. a) Darbo procesas, pradėjus snigti: – pirmojo automobilinio plūginio sniego valytuvo darbo važiavimas, pradedant nuo dangos ašies pagal eismo kryptį; greitis 30–40 km/val. (pirmą kartą važiuojant tokiu greičiu sniegas nubloškiamas kuo toliau); valymo plotis priklauso nuo automobilio techninių parametrų ir gali būti 2,5–3,0 m, o valytuvų su papildomu šoniniu sparnu – 4,0–4,5 m; – antrojo automobilinio plūginio sniego valytuvo darbo važiavimas 15–20 m atstumu, apimant prieš tai važiavusiojo pėdsaką 0,7 m, nuolat stumiant sniegą prie sankasos briaunos (klasikinė valymo schema). Mato vienetas 1000 m². PASTABA. Pučiant stipriam šoniniam vėjui, sniego pašalinimo kryptis turi sutapti su vėjo kryptimi, t. y. sniegas stumiamas į vieną kelio pusę.

6 lentelės pabaiga (Žvyro, skaldos danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.2.9 <i>pabaiga</i>	b) Darbo procesas ilgai ir intensyviai sningant: – nepertraukiamas valymas automobiliniais plūginiais sniego valytuvais (greitis šiuo atveju 40 km/val.); – sniego volų šalinimas, papildant mechanizmų grandį autogreideriais; – sniego volo sustūmimas prie dangos briaunos autogreideriu (greitis 4,5–5,0 km/val.), darbų fronto paruošimas rotoriniam sniego valytuvui arba sniego volo nustūmimas už sankasos briaunos, jei nebus naudojamas rotorinis valytuvas; – sniego volo šalinimas rotoriniu sniego valytuvu, sniego paskleidimas – vienodu sluoksniu zonoje, esančioje už kelio briaunos iki 20–25 m Mato vienetai: 1000 m ² , km (nuvažiuoto mechanizmo atstumo).
	c) Darbo procesas, skirtas užpustytiems ruožams valyti buldozeriu: – sniego stūmimas „eglutės“ būdu (stūmimas smailiu kampu kelio ašiai) į šoną už kelio briaunos Mato vienetai: 100 m ³ , km (nuvažiuoto mechanizmo atstumo).
	d) Darbo procesas, nustojus snigti: – frikcinių medžiagų paskleidimas barstytuvais, skleidimo plotis – 5 m, išbėrimo norma (1000 m²): – kai eismas neintensyvus – nuo 0,2 iki 0,3 m³ – kai eismas intensyvus – nuo 0,3 iki 0,5 m³. Mato vienetas 1000 m ² . PASTABOS: – naudojant pritaikytus barstyti kitus mechanizmus arba prikabinamus barstytuvus, kurie frikcines medžiagas gali skleisti mažesniu kaip 5 m pločiu, atitinkamai parenkama daugiau barstytuvų; – naudojamos frikcinės medžiagos nurodytos apraše TRA MPŽ [5.25]
	e) Darbo procesas, skirtas likusiems sniego volams pašalinti: – sniego volo pašalinimas nuo kelio briaunos, naudojant autogreiderį sniego volui nustumti už sankasos briaunos. Mato vienetai: 1000 m ² , km (nuvažiuoto mechanizmo atstumo).
	f) Darbo procesas, skirtas sniego tranšėjoms įrengti (tranšėjos rengiamos, kai sniego danga storesnė kaip 50 cm): – taikomas 2.1.13(f) darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.
	g) Darbo procesas, skirtas sniego volams, kai sniego danga plonesnė kaip 50 cm, suformuoti: – taikomas 2.1.13(g) darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.
	h) Darbo procesas, skirtas sniego tranšėjoms išvalyti: – taikomas 2.1.13(h) darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.
	i) Darbo procesas, skirtas slidumui mažinti (lijundra arba plikledis): – slidumo mažinimo požiūriu pirmaeilių ruožų nustatymas; – mechanizuotas barstymas frikcinėmis medžiagomis (žr. 2.2.1(d) darbo procesą); – rankinis barstymas iš smėlio krūvelių, išpilstytų pirmaeiliuose slidumo mažinimo atžvilgiu ruožuose (pvz., ruožuose, kuriuose dažnai stabdomas autotransportas, nuokalnėse ir pan.). Mato vienetai: 1000 m ² , km (nuvažiuoto mechanizmo atstumo).
	j) Darbo procesas, skirtas apledėjusiai dangai pašiurkštinti: – taikomas 2.1.13(c) darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.

2.3.Grindiniai

7 lentelė (Grindiniai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.3.1. Valymas	a) Darbo procesas, skirtas valyti mechanizuotai: – taikomas 2.1.1(a) darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.
	b) Darbo procesas, skirtas valyti rankiniu būdu (valomi nedideli, tačiau labai užteršti plotai): – prilipusio purvo, organinių trąšų nugrandymas; – nugrandytų plotų šlavimas; – birių medžiagų, rudenį ir lapų sušlavimas į krūveles, susėmimas į talpas ir pašalinimas. Mato vienetas 100 m ² .
2.3.2. Išdaužų užtaisymas	a) Darbo procesas: – dulkių, purvo pašalinimas, jei yra, vandens nuleidimas; – išdaužų kraštų nuardymas laužtuvu, paliekant taisyklingus kraštus; – netinkamų lauko akmenų pašalinimas; – pagrindo išlyginimas duobės plote, sutankinimas, jei reikia, trūkstamo medžiagų kiekio papildymas arba užterštų pagrindo medžiagų (smėlio, smulkaus žvyro, skaldelės) arba sulaužyto pagrindo iš betono pakeitimas; – duobių ploto grindimas ant paruošto iš atitinkamų medžiagų pagrindo, naudojant tos pačios rūšies, iš kurios įrengtas visas grindinys, medžiagas; – siūlių užpildymas skaldele, cementiniu skiediniu arba bitumine mastika; – sutankinimas (mažų plotų vibracinėmis plokštėmis; didesnių – lengvaisiais plentvoliais). Mato vienetas 100 m ² . PASTABOS: – <i>eismą galima paleisti po 7–10 dienų, jei siūlės užpildomos cementiniu skiediniu, o užpildžius bitumine mastika – po 4–6 valandų;</i> – <i>grindinio įrengimo iš trinkelų darbų atlikimo nurodymai pateikti taisyklėse IT TRINKELĖS [5.27], metodiniuose nurodymuose MN TRINKELĖS [5.28], naudojamų medžiagų reikalavimai – apraše TRA TRINKELĖS [5.26]).</i>
	b) Darbo procesas: – dulkių, purvo nuvalymas rankiniu būdu; – išdaužų kraštų išlyginimas, nuardymas rankiniu būdu; – taisomo ploto pagrindo išlyginimas, naujų medžiagų pridėjimas; – grindimas betoninėmis trinkelėmis, siūlių užpildymas cementiniu skiediniu; – sutankinimas (mažų plotų vibracinėmis plokštėmis; didesnių – lengvaisiais plentvoliais). Mato vienetas 100 m ² . PASTABA. Siūlės tarp akmenų tašelių turi būti ne platesnės kaip 1 cm, gretimose eilėse siūlės turi būti perkeičiamos tarpusavyje ne mažiau kaip trečdaliu akmenų tašelių ilgio, grindinių iš įvairių blokelių siūlės turi būti ne platesnės kaip 2–4 mm.

7 lentelės pabaiga (Grindiniai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.3.3 Bangų, įlūžių, įdubų ištaisymas	a) Darbo procesas: – dulkių, purvo pašalinimas – deformuoto ploto paženklėjimas stačiakampėmis figūromis ir išardymas – išardytos medžiagos rūšiavimas, netinkamos pakeitimas nauja tokios pat rūšies medžiaga, t. y. lauko akmenimis, betono trinkelėmis – pagrindo išlyginimas, jei reikia, naujų medžiagų pridėjimas, sutankinimas – išardyto ploto grindinio atnaujinimas – siūlių užpildymas skaldele, cementiniu skiediniu arba bitumo mastika – sutankinimas (mažų plotų vibracinėmis plokštėmis; didesnių – lengvaisiais plentvoliais). Mato vienetas 100 m ² . PASTABOS: – <i>eismą galima paleisti po 7–10 dienų, jei siūlės užpildomos cementiniu skiediniu, o užpildžius bitumine mastika – po 4–6 valandų;</i> – <i>grindinio įrengimo iš trinkelės darbų atlikimo nurodymai pateikti taisyklėse IT TRINKELĖS [5.27], metodiniuose nurodymuose MN TRINKELĖS [5.28], naudojamų medžiagų reikalavimai – apraše TRA TRINKELĖS [5.26]).</i>
	b) Darbo procesas: – deformuotų plotų ardymas mechanizuotu būdu; – išardytų trinkelės rūšiavimas, netinkamų pakeitimas naujomis; – pagrindo išlyginimas, naujų medžiagų pridėjimas; – taisomo ploto išgrindimas betoninėmis trinkelėmis, siūlių užpildymas cemento skiediniu; – sutankinimas (mažų plotų vibracinėmis plokštėmis; didesnių – lengvaisiais plentvoliais). Mato vienetas 100 m ² .
2.3.4. Priežiūra žiemą	Pasiruošimas grindinių priežiūrai žiemą atitinka 5 lentelės 2.1.13 pozicijos nurodymus.
	a) Darbo procesas, pradėjus snigti: – kai valymo plotis 15 m (miesto sąlygomis) – du automobiliniai plūginiai sniego valytuvai, barstytuvas; – kai valymo plotis 7,5 m (užmiestyje) – automobilinis plūginis sniego valytuvai; barstytuvas; – taikomas 2.1.13(a) darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.
	b) Darbo procesas ilgai ir intensyviai sningant: – taikomas 2.1.13(b) darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.
	c) Darbo procesas nustojus snigti, skirtas sutankinto sniego sluoksniui pašalinti: – taikomas 2.1.13(c) darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.
	d) Darbo procesas, skirtas likusiems sniego volams pašalinti sniego valytuvu-krautuvu ir išvežti savivarčiais: – sniego (sustumto į volus) pakrovimas į savivarčius ir išvežimas. Mato vienetas km (nuvažiuoto mechanizmo atstumo).
	e) Darbo procesas, skirtas slidumui mažinti (lijundra arba plikledis): – taikomas 2.1.13(i) darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.

3. KELKRAŠČIŲ PRIEŽIŪROS DARBAI

3.1. Kelkraščiai su asfalto danga

8 lentelė (Kelkraščiai su asfalto danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
3.1.1. Valymas	a) Darbo procesas, skirtas kelkraščiams valyti mechanizuotu būdu: – mechaninės šluotos darbo važiavimai, apimant vienas kitą 0,25–0,5 m, greitis 10 km/val.; – šlavimo ir šiukšlių surinkimo mašinos darbo važiavimai prie autobusų sustojimo aikštelių peronų bortų. Mato vienetas 100 m². <i>PASTABA. Kelkraščius iš asfalto kelio ruožuose per gyvenvietes arba esant arti kelio pavieniams gyvenamiesiems, pramoninės ar komercinės paskirties pastatams galima valyti tik esant drėgnam orui arba naudoti specialią įrangą tam, kad nebūtų užteršiami dulkėmis pastatų langai ir fasadai.</i> b) Darbo procesas, skirtas kelkraščiams valyti rankiniu būdu: – taikomas 2.1.1(b) darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.
3.1.2. Išdaužų užtaisymas	Darbo procesai atitinka 5 lentelės 2.1.2 pozicijoje nurodytus darbo procesus.
3.1.3. Plyšių užtaisymas	Darbo procesai atitinka 5 lentelės 2.1.3 pozicijoje nurodytus darbo procesus.
3.1.4. Bangų, slinkčių ir provėžų ištaisymas	Darbo procesai atitinka 5 lentelės 2.1.7 pozicijoje nurodytus darbo procesus.
3.1.5. Lukštenimosi paviršių sutvirtinimas	Darbo procesai atitinka 5 lentelės 2.1.8 pozicijoje nurodytus darbo procesus.
3.1.6. Šiurkštumo atkūrimas ir bitumo dėmių pašalinimas	Darbo procesai atitinka 5 lentelės 2.1.10 pozicijoje nurodytus darbo procesus.
3.1.7. Įdubų, iškylų ir kitų nelygumų ištaisymas, nusidėvėjimo pašalinimas	a) Darbo procesas, skirtas įduboms, iškyloms ir kitiems nelygumams ištaisyti: – taisomo ruožo pradžioje ir pabaigoje ne siauresnių kaip 0,5 m pločio ir gilesnių kaip 3,0 cm skersinių juostų iškirtimas kelkraščio dangoje; – dangos valymas, pagruntavimas bituminėmis emulsijomis, pvz., C60BP1-S; – medinių tašelių kelkraščio išoriniame krašte įtvirtinimas; – asfalto mišinio išpylimas ir paskleidimas rankiniu būdu (sluoksnio storis ne didesnis kaip 5,0 cm); – sutankinimas vidutiniais plentvoliais; – medinių tašelių išėmimas ir likusio tarpo užpildymas mineralinėmis medžiagomis. Mato vienetas 100 m². PASTABOS: – bituminių emulsijų naudojimo normos nurodytos taisyklių <i>IT ASFALTAS</i> [5.14] 16 lentelėje; – esant storesniam kaip 5,0 cm sluoksniui, klojami du sluoksniai.

8 lentelės pabaiga (Kelkraščiai su asfalto danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
3.1.7 <i>pabaiga</i>	b) Darbo procesas, skirtas nusidėvėjimui pašalinti šlamo mišiniais: taikomas 2.1.12(c) darbo procesas.
3.1.8. <i>Išorinio krašto atnaujinimas</i>	a) Darbo procesas, skirtas nutrupėjusiam išoriniam kelkraščio kraštui atnaujinti: – taikomi 2.1.2(a) iki 2.1.2(e) darbo procesai, nurodyti 5 lentelėje, tačiau visais atvejais išoriniame krašte turi būti įtvirtinamas medinis tašelis, kuris, sutankinus asfalto mišinį, išimamas, o likęs tarpas užpildomas mineralinėmis medžiagomis.
3.1.9. <i>Priežiūra žiemą</i>	Darbo procesai atitinka 5 lentelėje nurodytus 2.1.12(a) iki 2.1.12(e) darbo procesus <i>PASTABA. Prieš užšqlant kelkraščio išorinėje pusėje (sankasos briaunoje, jeigu nėra signalinių stulpelių) pastatomos signalinės gairės.</i>

3.2. Kelkraščiai su nesurištųjų (biriųjų) mineralinių medžiagų danga

9 lentelė (Kelkraščiai su nesurištųjų (biriųjų) mineralinių medžiagų danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
3.2.1. <i>Valymas</i>	a) Darbo procesas: – taikomas 2.2.1(a) darbo procesas, nurodytas 6 lentelėje.
3.2.2. <i>Išdaužų, bangų, provėžų ištaisymas</i>	a) Darbo procesas, skirtas ne gilesnėms kaip 100 mm išdaužoms užtaisyti, kai kelkraštis yra nenusidėvėjęs: – vandens nuleidimas, jei jis susikaupęs; – dangos paviršiaus išdaužų plote išpurenimas 3–5 cm gyliu; – išdaužų užtaisymas, profiliuojant kelkraštį autogreideriu; – užtaisytų ruožų sutankinimas važiuojant autogreideriui. Mato vienetas 100 m². <i>PASTABA. Užtaisant išdaužas, medžiagos turi būti optimaliojo drėgnio. Jei jos yra sausos, reikia laistyti (1 l/m² kiekvienam storio centimetrui).</i> b) Darbo procesas, kai išdaužos yra gilesnės kaip 100 mm, tačiau jų dugnas nesiekia apsauginio šalčiui atsparaus sluoksnio: – vandens nuleidimas, jei jis susikaupęs; – išdaužų kraštų supurenimas (suširukštinimas); – reikiamos granulometrinės sudėties nesurištojo mineralinių medžiagų mišinio arba reikiamų frakcijų skaldos išpylimas; – medžiagų paskleidimas autogreideriu, baigimas taisyti rankiniu būdu; – išdaužų, kai jų plotai didesni kaip 1 m², o suminis plotas 100 m² sudaro daugiau kaip 20 m², tankinimas pneumatiniiais volais arba važiuojant autogreideriui, priešingu atveju – tankinimas rankiniais plūktuvais (tankinant sausas medžiagas, reikia laistyti vandeniu (1 l/m² kiekvienam storio centimetrui). Mato vienetas 100 m². <i>PASTABA. Naudojamos mineralinės medžiagos turi atitikti apraše TRA SBR [5.9]nurodytus reikalavimus, o darbus reikia atlikti laikantis taisyklių IT SBR [5.10] reikalavimų; papildant šiuos reikalavimus, leidžiama naudoti nesurištuosius mineralinių medžiagų mišinius ir gruntus, klasifikuojamus pagal LST 1331 [5.33], kurių mažiausia mineralinių dulkių kiekio kategorija yra LF₄.</i>

9 lentelės tęsinys (Kelkraščiai su nesurištųjų (biriųjų) mineralinių medžiagų danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
3.2.2 <i>pabaiga</i>	c) Darbo procesas, skirtas bangoms, provėžoms ištaisyti: – paviršiaus išpurenimas 3–5 cm gyliu; – bangų, provėžų išlyginimas, profiliuojant autogreideriu; – sutankinimas važiuojant autogreideriui. Mato vienetas 1000 m². <i>PASTABA. Darbus geriausiai atlikti, kai danga yra optimaliojo drėgnio, priešingu atveju reikia palaistyti (1 l/m² kiekvienam storio centimetrui).</i>
3.2.3. <i>Skersinių nuolydžių atkūrimas</i>	a) Darbo procesas: – kelkraščio profiliavimas, skirtas skersiniams nuolydžiams ištaisyti; – sutankinimas važiuojant autogreideriui. Mato vienetas 100 m². b) Darbo procesas: – šiukšlių, stambesnių kaip 50 mm skersmens akmenų nurinkimas, purvo pašalinimas; – atitinkamų nesurištųjų mineralinių medžiagų mišinių arba skaldos atvežimas, išpilstymas iš automobilių, paskleidimas; – kelkraščio sutankinimas vibracinėmis plokštėmis arba važiuojant autogreideriui. Mato vienetas 100 m². <i>PASTABA. Naudojamos mineralinės medžiagos turi atitikti aprašo TRA SBR [5.9]reikalavimus, o darbus reikia atlikti laikantis taisyklių IT SBR [5.10] reikalavimų; papildant šiuos reikalavimus, leidžiama naudoti nesurištuosius mineralinių medžiagų mišinius ir gruntus, klasifikuojamus pagal LST 1331 [5.33], kurių mažiausia mineralinių dulkių kiekio kategorija yra LF₄.</i>
3.2.4. <i>Įdubų, ruožų su iškydomis priežiūra</i>	a) Darbo procesas: – žvyro dangos išpurenimas iki 3–5 cm gylio ne siauresnėmis kaip 0,5 m pločio juostomis kelkraščio įdubos pradžioje ir pabaigoje; – atitinkamų nesurištųjų mineralinių medžiagų mišinių arba skaldos atvežimas ir išpylimas; – išlyginimas autogreideriu; – tankinimas vibracinėmis plokštėmis arba važiuojant autogreideriui (jeigu mineralinės medžiagos yra sausos, reikia laistyti 1 l/m² kiekvienam storio centimetrui). Mato vienetai: 100 m², m³. <i>PASTABA. Naudojamos mineralinės medžiagos turi atitikti aprašo TRA SBR [5.9]reikalavimus, o darbus reikia atlikti laikantis taisyklių IT SBR [5.10] reikalavimų; papildant šiuos reikalavimus, leidžiama naudoti nesurištuosius mineralinių medžiagų mišinius ir gruntus, klasifikuojamus pagal LST 1331 [5.33], kurių mažiausia mineralinių dulkių kiekio kategorija yra LF₄.</i> b) Darbo procesas, skirtas atviriems drenažo grioveliams išpjauti: – vietų drenažo grioveliams nužymėjimas, išdėstant juos kelkraščiuose šachmatine tvarka kas 4 metrai; – išpjovimas, naudojant specialiąsias mašinas, buldozerius, arba iškasimas rankiniu būdu (griovių plotis 0,25–0,5 m, ilgis apie 2,5 m, nuolydis nuo 40 iki 50 ‰ šlaito link, o įkalnėse ir nuokalnėse griovelius rekomenduojama rengti 10°–20° kampu nuo statmens kelio ašiai išilginio nuolydžio kryptimi; griovių gylis turi siekti apsauginio šalčio atspaus sluosnio apačią); – papildomų kelio ženklų pastatymas ties grioveliais. Mato vienetas m³.

9 lentelės tęsinys (Kelkraščiai su (nesurištųjų) biriųjų mineralinių medžiagų danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
3.2.4 pabaiga	c) Darbo procesas, skirtas drenažo grioveliams sutvarkyti: – reikalingų mineralinių medžiagų atvežimas ir išpilstymas; – apsauginio šalčiui atsparaus žvyro arba skaldos sluoksnio atnaujinimas eilės tvarka, sutankinant kiekvieną sluoksnį rankiniais plūktuvais, – medžiagų likučių pašalinimas, sustūmimas į krūvas, pakrovimas į autotransporto priemones. Mato vienetas m³.
3.2.5. Nusidėvėjusio sluoksnio atnaujinimas	a) Darbo procesas, kai kelkraščio dangą yra nusidėvėjusi daugiau kaip 20 % ir neturi reikiamo skeletingumo: – reikiamų nesurištųjų mineralinių medžiagų mišinių arba atitinkamų frakcijų skaldos atvežimas ir išpylimas; – paskleidimas autogreideriu; – užterštos važiuojamosios dalies asfalto dangos išvalymas mechanine šluota; – sutankinimas vibracinėmis plokštėmis arba važiuojant autogreideriui; – prireikus palaistymas vandeniu (1 l/m² kiekvienam storio centimetrui). Mato vienetas 100 m². <i>PASTABA. Naudojamos mineralinės medžiagos turi atitikti aprašo TRA SBR [5.9] reikalavimus, o darbus reikia atlikti laikantis taisyklių IT SBR [5.10] reikalavimų; papildant šiuos reikalavimus, leidžiama naudoti nesurištuosius mineralinių medžiagų mišinius ir gruntuos, klasifikuojamus pagal LST 1331 [5.33], kurių mažiausia mineralinių dulkių kiekio kategorija yra LF₄.</i>
3.2.6. Sandūros su danga priežiūra	a) Darbo procesas, skirtas sandūros zonai su asfalto ar betono dangą ištaisyti, kai kelkraštis yra nenusidėvėjęs, tik deformuotas sujungimo zonoje: – kelkraščio profiliavimas autogreideriu, nuimant paaukštėjusią dalį ir užpilant įdubas prie sandūros dangą; – sutankinimas važiuojant autogreideriui; – užterštos asfalto dangos išvalymas mechanine šluota. Mato vienetas km (nuvažiuoto mechanizmo atstumo).
	b) Darbo procesas, skirtas sandūros zonai su asfalto ar betono dangą ištaisyti, kai prie važiuojamosios dalies briaunos susidaręs paaukštėjimas: – sandūros su dangą zonoje iš užterštų mineralinių medžiagų susidariusio volelio nuskutimas, sustūmimas į krūveles, pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas; – užterštos dangos išvalymas mechanine šluota. Mato vienetai: 100 m², m³.
3.2.7. Išorinių kraštų (sankasos briaunų) sutvarkymas	a) Darbo procesas, esant gilesnėms kaip 25 cm išplovoms, didesniems kaip 10 cm paaukštėjimams išorinėse briaunose: – išplovų užtaisymas rankiniu būdu, panaudojant esamas kelkraščio medžiagas; – sutankinimas rankiniais plūktuvais; – paaukštėjusio kelkraščio išlyginimas, nukasant mechanizuotu būdu, mineralinių medžiagų paskleidimas kelkraštyje, o jeigu paaukštėjimą sudaro augalinis gruntas – šlaituose. Mato vienetas: 100 m², m³. <i>PASTABA. Jeigu išplovų nuolat atsiranda tose pačiose kelkraščio vietose, tuomet sutvarkius šias išplovus reikia įrengti vandens nuleidimo latakus, panaudoti asfalto mišinius, surenkamuosius gelžbetonio elementus</i>

9 lentelės pabaiga (Kelkraščiai su nesurištųjų (biriųjų) mineralinių medžiagų danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
3.2.7 <i>pabaiga</i>	b) Darbo procesas, kai abiejų kelkraščių plotis sumažėjęs daugiau už nurodytą vadove KPV PN [5.31] (dydį žr. pastabose), o važiuojamosios dalies danga iš žvyro arba žvyro ir skaldos, skaldos – susimaišiusių su juo mineralinių medžiagų nuskutimas autogreideriu, sustūmimas į volelį; – pakrovimas ekskavatoriumi į autotransporto priemonę ir išvežimas; – sankasos grunto atnaujinimas – tokios pat rūšies grunto užpylimas; – sutankinimas rankiniu plūktuvu; – apsauginio šalčiui atsparaus sluoksnio atnaujinimas – tokio pat laidumo vandeniui mineralinių medžiagų atvežimas ir užpylimas; – sutankinimas rankiniu plūktuvu; – reikiamų mineralinių medžiagų atvežimas; – nesurištųjų mineralinių medžiagų mišinio arba skaldos užpylimas, paskleidimas mechanizuotai ir sutankinimas. Mato vienetai: 100 m², m³. <i>PASTABA. Darbus reikia atlikti laikantis taisyklių ST 188710638.06 [5.6], IT SBR [5.10] reikalavimų.</i>
	c) Darbo procesas, skirtas kelkraščio išorinei briaunai atnaujinti žvyrkelių kokybės gerinimo įrenginiu: – nelygumų kelkraščio briaunoje nupjovimas autogreideriu; – sudaryto volelio permaišymas, tik mineralinės medžiagos išsijojimas ir išbėrimas ant kelkraščio, o velėnos ir akmenų surinkimas į specialią talpą; – išpurentos velėnos ir stambių akmenų pakrovimas į transporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas km nuvažiuoto įrenginio atstumo.
	d) Darbo procesas, skirtas daugiau kaip 50 cm išplatėjusiems kelkraščiams sutvarkyti: – išplatėjusio kelkraščio sutvarkymas, mineralinių medžiagų mišinio ir grunto pertekliaus nukasimas ekskavatoriumi, pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – briaunos atnaujinimas rankiniu būdu pagal valą; – šlaito lyginimas, padarant jį nuožulnesnį; – užsėjimas žole. Mato vienetai: 100 m², 100 m³.
3.2.8. <i>Priežiūra žiemą</i>	a) Darbo procesas: – sniego volų stūmimas prie kelkraščių briaunų autogreideriu, paruošiant darbų frontą rotoriniam sniego valytuvui; – sniego volų pašalinimas rotoriniu sniego valytuvu, paskleidžiant sniegą vienodu sluoksniu už kelkraščių briaunų iki 20–25 m atstumu. Mato vienetai: 1000 m², km (nuvažiuoto mechanizmo atstumo).

4. VANDENS NULEIDIMO ĮRENGINIŲ PRIEŽIŪROS DARBAI

4.1. Pralaidos

10 lentelė. (Pralaidos)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
4.1.1. <i>Sąnašų pašalinimas</i>	a) Darbo procesas: – stambesnių atsitiktinių daiktų surinkimas ir išnešimas; – pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas; – dumblo, smėlio sąnašų pašalinimas rankiniu būdu kastuvais (kai pralaidos skersmuo 1 m ir daugiau) ar grandikliais (kai pralaidos skersmuo mažesnis kaip 1 m), mechanizuotu būdu išplaunant hidromonitoriais, suspausto oro srove arba abiem būdais; – sąnašų paskleidimas šalikelėje, kai sąnašų kiekis nedidelis (iki 0,1 m³); – sąnašų pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas, kai sąnašų kiekis didesnis kaip 0,1 m³. Mato vienetas viena pralaida.
	b) Darbo procesas, skirtas laikinai pralaidai įrengti, kai pralaida yra užtvindyta: – dangos išardymas; – pagrindo išardymas; – grunto iškasimas iki reikiamo gylio, pradedant nuo priešingos kelio pusės vandens susikaupimo atžvilgiu; – laikinų metalinių arba asbestcementinių pralaidų iki 0,5 m skersmens sudėjimas; – pralaidos užpylimas ne storesniais kaip 30 cm sluoksniais, juos sutankinant; – pagrindo ir dangos atkūrimas; – vandens paleidimas laikina pralaida. Mato vienetas viena pralaida.
4.1.2. <i>Tuštumų virš žiedų užpildymas</i>	a) Darbo procesas, skirtas tuštumoms užpildyti iš vidaus, kai pralaidos skersmuo 1 m ir didesnis, o pylimo aukštis virš pralaidos didesnis kaip 2,0 m: – injektorių pastatymas į plyšius tarp žiedų; – tuštumų užpildymas smėliu arba smėlio ir cemento mišiniu, panaudojant siurblius; – sandūrų tarp žiedų užtaisymas (taikomas 4.1.3(a) darbo procesas). Mato vienetas m.
	b) Darbo procesas, skirtas sankasai pragręžti, kai pylimo aukštis virš pralaidos ne didesnis kaip 2,0 m: – sandūrų tarp žiedų užtaisymas iš vidaus (taikomas 4.1.3(a) darbo procesas); – gręžinių išgręžimas sankasoje virš tuštumų mechanizuotu arba rankiniu būdu; – injektorių pastatymas gręžiniuose; – tuštumų užpildymas smėliu arba smėlio ir cemento mišiniu, panaudojant siurblius; – gręžinių užtaisymas, esamos kelio dangos atkūrimas. Mato vienetas m.

10 lentelės tęsinys (*Pralaidos*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
4.1.3. <i>Pažeistų sandūrų sutvarkymas, pakrypusių antgalių ir pasislinkusių žiedų ištaisymas</i>	a) Darbo procesas: – iš pralaidų vidinės pusės sandūrų užpildymas dervuotomis pakulomis; – užtepimas cementiniu skiediniu; – atliekų pašalinimas. Mato vienetas m. PASTABOS: – <i>atsiradus defektams dėl kai kurių žiedų sėdimo arba pasislinkimo po sandūrų užtaisymo, pralaidos latakas išlyginamas betono skiediniu;</i> – <i>nurodytu būdu sandūros tvarkomos, kai pralaidos skersmuo 1 m ir didesnis.</i>
	b) Darbo procesas, skirtas pakrypusiems antgaliams ištaisyti: – sutvirtinimų iš betoninių plytelių nuardymas; – pakrypusio antgalio elementų (sparnų, portalinio bloko) atkasimas, naudojant mechanizmus arba rankiniu būdu; – pakrypusio antgalio elementų iškėlimas; – elementų pagrindo sutvirtinimas; – elementų grąžinimas į reikiamą padėtį, naudojant mechanizmus; – elementų sandūrų (žiedų bei portalinio bloko ir sparnų, blokų sandūros su antgalio latakais) užpildymas bitumine mastika, cementiniu skiediniu, betono mišiniu; – užpylimas gruntu ne storesniais kaip 30 cm sluoksniais, juos sutankinant; – šlaitų atnaujinimas; – nuardytų sutvirtinimų atnaujinimas (taikomi 4.1.3 pozicijoje nurodyti darbo procesai). Mato vienetas vienas antgalis.
	c) Darbo procesas, skirtas pasislinkusiems, nusėdusiems žiedams ištaisyti: – paviršiaus valymas (gali būti paširkštinamas); – sandūrų užtaisymas (taikomas 4.1.3(a) darbo procesas); – paviršiaus užtepimas cementiniu skiediniu; – betono sluoksnio užklojimas, nusėdusių tarp žiedų vietų išlyginimas; – užglaistymas. Mato vienetas vienas žiedas.
4.1.4. <i>Išsilukštenusio, nutrupėjusio paviršiaus užtaisymas</i>	a) Darbo procesas, skirtas išsilukštenusiam, nutrupėjusiam betono paviršiui užtaisyti: – suirusio arba silpno betono pašalinimas metaliniais šepetiais, kirstukais arba pneumatiniiais įrankiais; – dulkių nuvalymas nuo paruoštų vietų; – paruoštų paviršių sudrėkinimas; – paviršių padengimas cementiniu skiediniu arba cementiniais klijais; – naujo betono sluoksnio įrengimas. Mato vienetas 10 m ² . PASTABOS: – <i>naudojamas betono mišinys turi užtikrinti betono stiprio klasę (pagal standartą LST EN 206 [5.32]), ne žemesnę už remontuojamų elementų betono stiprio klasę;</i> – <i>kai betono paviršius pažeistas ne daugiau kaip 20–30 mm gylio, pažaidos gali būti užtaisomos polimerine mastika arba skiediniu, o esant gilesnėms pažaidoms – polimerbetonu. Šiuo atveju paruoštas paviršius patepamas epoksidiniais klijais. Paviršiaus drėkinti nereikia.</i>

10 lentelės pabaiga (Pralaidos)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
4.1.5. <i>Priežiūra polaidžio laikotarpiu</i>	a) Darbo procesas: – sniego valymas nuo pralaidos angų; – ledo iškirtimas ir pašalinimas nuo pralaidos angų; – sniego pašalinimas iš pralaidos, jeigu ji pripustyta; – polaidžio vandens san kaupų stebėjimas, skubus įvairių sąnašų pašalinimas. Mato vienetas viena pralaida.

4.2. Įtekamieji ir ištekamieji pralaidų grioviai

11 lentelė (Įtekamieji ir ištekamieji pralaidų grioviai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
4.2.1. <i>Valymas</i>	a) Darbo procesas: – atsitiktinių daiktų surinkimas iš įtekamojo griovio 30 m ruože; – pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – dumblo ir sąnašų iškasimas, suteikiant ištekamajam grioviui ne mažesnę kaip 5 ‰ nuolydį; – iškastų sąnašų paskleidimas šalikelėje arba griovio šonuose; – kuolų sukalimas nešmenims sulaikyti arba kitų sulaikančiųjų įrenginių pastatymas 10–15 m atstumu prieš įtekamąjį antgalį. Mato vienetas viena pralaida.
4.2.2. <i>Išplovų sutvarkymas ir sutvirtintų šlaitų pažaidų pašalinimas</i>	a) Darbo procesas: – paviršiaus išlyginimas, prireikus pakopų įrengimas su nuolydžiu į šlaito pusę; – užpylimas atvežtu tinkamu gruntu ne storesniais sluoksniais kaip 30 cm, juos sutankinant; – šlaitų išlyginimas, profilio atkūrimas; – grunto pertekliaus ir sąnašų iškasimas bei išmetimas iš griovio, dugno išlyginimas; – iškasto grunto paskleidimas šalikelėje. Mato vienetas viena pralaida. PASTABOS: – <i>darbus reikia atlikti laikantis taisyklių ST 188710638.06 [5.5] reikalavimų;</i> – <i>išplovos tvarkomos ne trumpesniame kaip 30 m ruože aukščiau ir žemiau pralaidos;</i> – <i>sutvarkius išplautas vietas, atnaujinami pažeisti griovių sutvirtinimai, o nustačius, kad jie buvo nepakankamo stiprumo, turi būti įrengti stipresnės konstrukcijos sutvirtinimai (žr. 4.2.3 pozicijoje nurodytus darbo procesus).</i> b) Darbo procesas, skirtas griovio dugno briaunoms (šlaito papėdėms) tvirtinti iš vytelių supinta tvorele: – valo ištempimas; – vytelių, kuoliukų išdėstymas (kuoliuko ilgis 30 cm, skersmuo 3 cm, aukštis virš žemės paviršiaus 15 cm); – vytelių pynimas ($h \approx 10$ cm), tvorelės įrengimas. Mato vienetas 10 m.

11 lentelės tęsinys (*Ištekamieji ir ištekamieji pralaidų grioviai*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
4.2.2 <i>tęsinys</i>	c) Darbo procesas, skirtas griovio dugnui sutvirtinti įspaudžiant į gruntą stambų žvyrą ar skaldą: – suardyto sutvirtinimo nuėmimas; – medžiagų likučių, purvo pašalinimas; – naujos skaldos ar stambaus žvyro paskleidimas, įspaudimas į dugno gruntą. Mato vienetas 10 m².
	d) Darbo procesas, skirtas sutvirtinimo augaline danga nedidelių plotų pažaidoms šalinti: – purvo pašalinimas; – suardyto sutvirtinimo pašalinimas; – šlaito atnaujinimas – tokios pačios rūšies grunto užpylimas; – užpylimas augaliniu gruntu (h ≈ 6 cm) ir užsėjimas žole rankiniu būdu. Mato vienetas 10 m². <i>PASTABA. Jeigu numatoma, kad sutvirtinimo užsėjant žole būdas yra nepakankamas išvengti išplovų, sutvarkytas plotas sutvirtinamas velėnuojant langeliais ir užpildant juos stambia skalda arba įrengiamas Y tipo skaldos drenažas.</i>
	e) Darbo procesas, skirtas dugno ir šlaitų sutvirtinimams iš betoninių plytelių atnaujinti: – valo ištempimas; – žvyro išpilstymas, betoninių plytelių išdėstymas; – pagrindo iš žvyro įrengimas, paskleidimas rankiniu būdu, suplūkimas plūktuvais arba vibroplūktuvais; – plytelių paklojimas; – siūlių sumonolitinis cementiniu skiediniu. Mato vienetas 10 m².
	f) Darbo procesas, skirtas dugno ir šlaitų iš lauko akmens grindinio sutvirtinimams atnaujinti: – suardyto sutvirtinimo pašalinimas; – esamo žvyro pagrindo sutvarkymas arba naujo įrengimas; – grindinio grindimas (h = 16 cm); – grindinio suplūkimas plūktuvu; – grindinio siūlių užpildymas smėliu arba cementiniu skiediniu. Mato vienetas 10 m².
	g) Darbo procesas, skirtas dugno ir šlaitų sutvirtinimų augaline danga atnaujinimui, naudojant ištisinį velėnavimą: – pažeisto sutvirtinimo pašalinimas; – paviršiaus išlyginimas, sutankinimas rankiniu būdu; – velėnos ir kuoliukų išdėstymas; – velėnos paklojimas ir tvirtinimas kuoliukais; – nepanaudotų sutvirtinimo liekanų surinkimas, pakrovimas ir išvežimas. Mato vienetas 10 m². PASTABOS: – <i>pateiktas darbo procesas taikomas tada, kai sutvirtinimai pažeisti tam tikrose vietose. Tais atvejais, kai dėl atsiradusių išplatėjusių vietų, nuslinkus šlaitams, kitų pažaidų buvo pažeistas visas sutvirtinimų plotas ir buvo visiškai atkurtas griovio profilis, tai suardyto sutvirtinimo</i>

11 lentelės pabaiga (Įtekamieji ir ištekamieji pralaidų grioviai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
4.2.2 pabaiga	pašalinimo ir sutvirtinamo paviršiaus išlyginimo darbai neatliekami; – visais atvejais įtekamojo ir ištekamojo griovio dugnas turi būti sutvirtinamas šlaitų tvirtinimo plytelėmis ar lauko akmenų grindiniu ne mažesniu kaip 2 m atstumu prieš įtekamąjį antgalį ir žemiau ištekamojo antgalio, o griovio šlaitai tame ruože – ne mažesniu kaip 1,0 m pločiu
4.2.3. Priežiūra polaidžio laikotarpiu	a) Darbo procesas: – sniego iškasimas iš griovių prieš kiekvieną polaidį 15 m ruožuose aukščiau ir žemiau pralaidos; – ledo iškirtimas iš griovių ir jo išmetimas prieš kiekvieną polaidį 5 m ruože aukščiau ir žemiau pralaidos; – vandens sankaupų stebėjimas polaidžio metu, susikaupusių atsitiktinių daiktų ir sąnašų pašalinimas. Mato vienetas viena pralaida. <i>PASTABA. Jeigu pastebima, kad gali būti išplauti šlaitai, būtina imtis papildomų priemonių tam sustabdyti.</i>

5. KELIO PASTATŲ IR INŽINERINĖS ĮRANGOS PRIEŽIŪROS DARBAI

5.1. Autobusų stotelių keleivių įlipimo ir išlipimo peronai

12 lentelė (Autobusų stotelių keleivių įlipimo ir išlipimo peronai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.1.1. Valymas, šiukšlių rinkimas	a) Darbo procesas: – šiukšlių sušlavimas į krūvelės rankiniu būdu, atsitiktinių daiktų surinkimas; – šiukšlių pašalinimas iš šiukšlių dėžių; – žolės nuskutimas peronuose su asfalto arba šaligatvio plytelių danga arba iškaupimas (peronuose su žvyro ar žvyro ir skaldos danga) arba nupurškimas herbicidais. Mato vienetas 100 m².
5.1.2. Išdaužų užtaisymas	a) Darbo procesas, skirtas išdaužoms asfalto dangoje užtaisyti: – išdaužos kraštų iškirtimas pagal kontūrą laužtuvu arba skeliamuoju kūju; – iškirstų gabalų ir purvo pašalinimas, dulkių išpūtymas suspaustu oru, vandens, jei jis susikaupęs, pašalinimas, išdžiovinimas (šie darbai atliekami, kai išdauža yra ne gilesnė kaip 40 mm, gilesnėse išdaužose dažniausiai yra pažeistas pagrindo sluoksnis, kurio atnaujinimo eiga nurodyta 5.1.2(c) darbo procese); – duobės dugno ir kraštų patepimas bitumine emulsija; – asfalto mišinio išpylimas, paklojimas rankiniu būdu; – sutankinimas pašildytu rankiniu voleliu arba vibracinėmis plokštėmis. Mato vienetas m². b) Darbo procesas, skirtas dangos iš šaligatvio plytelių išdaužoms užtaisyti: – išdaužų kraštų nuardymas; – purvo pašalinimas, užsiteršusio pagrindo sluoksnio paviršiaus nuėmimas; – pagrindo sluoksnio atnaujinimas, užpylimas tokios pat rūšies medžiagomis ir sutankinimas rankiniais plūktuvais; – šaligatvio plytelių paklojimas, siūlių užpildymas smėliu arba cementiniu skiediniu (plytelių, siūlių užpilo reikalavimus žr. apraše TRA TRINKELĖS [5.26]) Mato vienetas m².

12 lentelės tęsinys (Autobusų stotelių keleivių įlipimo ir išlipimo peronai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.1.2 <i>pabaiga</i>	c) Darbo procesas, skirtas dangos iš žvyro arba skaldos išdaužoms užtaisyti: – purvo pašalinimas, vandens, jei jis susikaupęs, nuleidimas; – kraštų nulyginimas; – reikiamų nesurištųjų mineralinių medžiagų mišinių supylimas sluoksniais, išlyginimas ir sutankinimas rankiniu plūktuvu. Mato vienetas m ² .
	d) Darbo procesas, skirtas dangos iš monolitinio betono išdaužoms užtaisyti: – išdaužos kraštų apipjovimas diskine freza; – betono apipjautame plote iškapojimas pneumatiniu plaktuku; – nuolaužų iš duobės pašalinimas; – pagrindo išlyginimas ir duobės sudrėkinimas ; – duobės užtaisymas betono mišiniu, sutankinant betono mišinį rankiniais plūktuvais, paviršiaus užglaištymas ir apsauginio mišinio sluoksnio užtepimas. Mato vienetas m ² . <i>PASTABA. Betono mišiniui naudojamos medžiagos turi atitikti nurodytas standarte LST EN 13877-1 [5.36].</i>
5.1.3. <i>Betoninių plytelių dangos deformacijų pašalinimas</i>	a) Darbo procesas, skirtas dangos iš betoninių plytelių nelygumams užtaisyti: – deformuoto ploto nuardymas; – plytelių rūšiavimas, paliekant sveikas, nesulaužytas plyteles; – pagrindo nuardytame plote, jei jis yra iš smėlio, išlyginimas, suplūkinimas rankiniu plūktuvu; – šaligatvio plytelių paklojimas, panaudojant esamas plyteles ir papildant naujomis; – siūlių užpildymas smėliu arba cementiniu skiediniu. Mato vienetas 10 m ² . <i>PASTABA. Jei pagrindas po šaligatvio plytelėmis buvo iš betono, tai pagrindui atnaujinti turi būti taip pat naudojamas betonas.</i>
	b) Darbo procesas, skirtas betoninėms plytelėms pakeisti: – sulūžusių plytelių išėmimas, pagrindo išlyginimas; – naujų plytelių paklojimas; – siūlių užpildymas smėliu arba cementiniu skiediniu. Mato vienetas 10 m ² . <i>PASTABA. Naudojamų medžiagų reikalavimai nurodyti apraše TRA TRINKELĖS [5.26], darbų atlikimo reikalavimai – taisyklėse IT TRINKELĖS [5.27] ir metodiniuose nurodymuose MN TRINKELĖS [5.28].</i>
5.1.4. <i>Bortų įstaisymas, perdažymas</i>	a) Darbo procesas, skirtas sulaužytiems bortams pakeisti: – važiuojamosios dalies ir perono dangos išardymas išilgai borto; – perono pagrindo išardymas išilgai borto rankiniu būdu arba skeliamaisiais kūjais; – borto atskyrimas nuo pagrindo; – sulaužyto borto iškėlimas rankiniu būdu arba autokrautuvu; – pagrindo po bortu įstaisymas, jei jis iš biriųjų medžiagų, arba atnaujinimas betonuojant, jei jis iš betono; – naujo borto pastatymas rankiniu būdu arba naudojant autokraną ir siūlių užpildymas cementiniu skiediniu, prieš tai sudrėkinus jas vandeniu; – perono ir važiuojamosios dalies dangos atkūrimas, paklojant plytelių eilę ir (arba) asfalto sluoksnį. Mato vienetas 10 m.

12 lentelės pabaiga (*Autobusų stotelių keleivių įlipimo ir išlipimo peronai*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.1.4 pabaiga	b) Darbo procesas, skirtas nusėdusiems bortams ištaisyti: – važiuojamosios dalies dangos išilgai bortų išardymas ne siauresne kaip 50 cm juosta; – bortų nuėmimas; – pagrindo išlyginimas, papildymas (įdubų vietoje) reikiamomis mineralinėmis medžiagomis ir jų sutankinimas; – betono pagrindo įrengimas; – bortų padėjimas pagal atžymas; – važiuojamosios dalies dangos išilgai bortų atkūrimas; – siūlių užpildymas cementiniu skiediniu, prieš tai sudrėkinus jas vandeniu. Mato vienetas 10 m.
	c) Darbo procesas, skirtas ištrupėjusioms vietoms užtaisyti, kai naudojamas smulkiagrūdis betono mišinys: – purvo nuvalymas, dulkių nupūtymas; – pažeisto paviršiaus plotų sudrėkinimas vandeniu; – patepimas 1:2 sudėties cemento klajais; – naujo betono sluoksnio užklojimas ir priežiūra kietėjimo laikotarpiu. Mato vienetas 10 m ² .
	d) Darbo procesas, skirtas bortams perdažyti: – purvo nuvalymas, dulkių nupūtymas nuo bortų paviršiaus; – senų dažų liekanų nuvalymas metaliniais šepčiais; – jei yra, nutrupėjusių paviršiaus vietų užtaisyimas (taikomas 5.1.4(c) darbo procesas); – paviršiaus dažymas (teptukais ir purkštukais) dviem spalvomis pagal vertikaliojo ženklavimo reikalavimus (žr. taisyklės (KVŽT) [5.4]). Mato vienetas 10 m ² .
5.1.5. Priežiūra žiemą	a) Darbo procesas: – sniego nuo perono dangos nuvalymas rankiniu būdu, naudojant sniego semtuvus; – pabarstymas smėlio arba smėlio ir druskos mišiniu (galima naudoti pelenus, šlakus). Mato vienetas 100 m ² .

5.2. Saugumo salelės, padengtos asfalto arba betono danga, grindiniu**13 lentelė** (*Saugumo salelės, padengtos asfalto arba betono danga, grindiniu*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.2.1. Valymas	a) Darbo procesas, kai valoma mechanizuotai: – mechaninės šluotos darbo važiavimai, važiavimo vietas apimant 0,25–0,5 m, greitis 10 km/val. (tuo pačiu metu, kai valoma važiuojamosios dalies danga, mechanizuotai valomos tos saugumo salelės, kurios pažymėtos ženklavimo linijomis arba yra su sutvirtinimo elementais, sutampančiais su važiuojamosios dalies danga). Mato vienetas 100 m ² .

13 lentelės tęsinys (Saugumo salelės, padengtos asfalto arba betono dangą, grindiniu)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.2.1 <i>pabaiga</i>	b) Darbo procesas, kai valoma rankiniu būdu: – šiukšlių ir atsitiktinių daiktų surinkimas į maišus, laikinas sukrovimas kelkraščiuose; – purvo nugrandymas; – dulkių, purvo, birių medžiagų, lapų sušlavimas į krūveles; – susėmimas į talpas, pakrovimas į transportą ir išvežimas. Mato vienetas 100 m ² .
	c) Darbo procesas, skirtas žolėms naikinti sankryžų saugumo salelėse iš grindinio: – žolių nuskutimas arba naikinimas, purškiant herbicidais. Mato vienetas 100 m ² .
5.2.2. <i>Išdaužų užtaisymas</i>	Darbo procesai, skirti asfalto arba betono dangos, grindinio išdaužoms užtaisyti, atitinka 5 lentelės 2.1.2, 2.1.3 ir 7 lentelės 2.3.2 pozicijose nurodytus darbo procesus.
5.2.3. <i>Plyšių užtaisymas</i>	Darbo procesai, skirti plyšiams užtaisyti, atitinka nurodytus 5 lentelės 2.1.6 pozicijoje.
5.2.4. <i>Įdubų ir kitų nelygumų ištaisymas</i>	Darbo procesai, skirti įduboms ir kitiems nelygumams ištaisyti, atitinka 5 lentelės 2.1.12, 7 lentelės 2.3.2 pozicijų darbo procesus.
5.2.5. <i>Betoninių bortų, sutvirtinimo elementų priežiūra</i>	a) Darbo procesas, skirtas sulaužytiems bortams pakeisti: – taikomas 12 lentelės 5.1.5(a) darbo procesas (vietoj žodžio „peronas“ vartojant „saugumo salelę“).
	b) Darbo procesas, skirtas nusėdusiems bortams ištaisyti: – taikomas 12 lentelės 5.1.5(b) darbo procesas.
	c) Darbo procesas, skirtas bortams perdažyti: – taikomas 12 lentelės 5.1.5(d) darbo procesas.
	d) Darbo procesas, skirtas betoninių sutvirtinimo elementų suirusioms vietoms tvarkyti: – suirusių sutvirtinimo elementų pašalinimas – iškapojimas laužtuvu rankiniu būdu arba mechanizuotai skeliamuoju kūju; – betono mišinio paklojimas sutankinant plūktuvais arba vibratoriais; – paviršiaus apsaugojimas nuo išdžiūvimo arba kritulių – uždengimas plėvele arba užtepimas plėvelę sudarančia medžiaga; – apsauginių priemonių pastatymas; – apsauginių priemonių nuėmimas po 15 parų, jei buvo naudotas paprastas cementas, arba po 7 parų, jei buvo naudotas greitai kietėjantis cementas. Mato vienetas m ³ . <i>PASTABA. Naudojamas betono mišinys turi užtikrinti ne žemesnę betono stiprio klasę (pagal standartą LST EN 206 [5.32]) už remontuojamų elementų betono stiprio klasę.</i>

13 lentelės pabaiga (Saugumo salelės, padengtos asfalto arba betono danga, grindiniu)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.2.5. <i>pabaiga</i>	e) Darbo procesas, skirtas betoninių sutvirtinimo elementų sudūlėjusiam, išsilukštenusiam paviršiui atnaujinti: – kruopštus dulkių ir purvo nuvalymas nuo sutvirtinimo elementų paviršiaus; – bitumo, kuro ir kitokių organinių dėmių nuvalymas šratų srove arba suspausto vandens čiurkšle; – paviršiaus sudrėkinimas (prisotinimas vandeniu arba patepimas cemento skiediniu, paruoštu iš vandens ir plastifikuotojo cemento, kad geriau sukibtų betonas); – pažeidimų užtaisymas betono mišiniu (smulkiagrūdžiu smėlio arba skaldos betonu, atsižvelgiant į sluoksnio storį); – betono mišinio sutankinimas plūkiant arba vibruojant; – užbetonuoto paviršiaus apsaugojimas nuo perdžiūvimo arba kritulių – uždengimas plėvele arba užtepimas plėvelę sudarančia medžiaga; – apsauginių priemonių pastatymas; – apsauginių priemonių nuėmimas po septynių parų. Mato vienetai: vnt., m².
5.2.6. <i>Priežiūra žiemą</i>	a) Darbo procesas, skirtas sniego volams nuo saugumo salelių be bortų pašalinti: – sniego perstūmimas į kelkraštį prie bendro sniego volo (dirbant šiuos darbus, eismas turi būti nukreipiamas kita važiuojamosios dalies juosta). Mato vienetas 100 m².
	b) Darbo procesas, kai saugumo salelės su bortais: – sniego sluoksnio nukasimas rankiniu būdu. Mato vienetas 100 m².

5.3. Poilsio aikštelės; šuliniai, šaltiniai

14 lentelė (Poilsio aikštelės)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.3.1. Poilsio aikštelės	
5.3.1.1. <i>Valymas</i>	a) Darbo procesas (aikštelės su vejos danga): – šiukšlių ir atsitiktinių daiktų surinkimas į maišus, laikinas sukrovimas šalikelėje. Mato vienetas 1000 m².
	b) Darbo procesas (aikštelės su kieta danga): – atsitiktinių daiktų surinkimas; – šlavimas mechanizuotai ir rankiniu būdu; – atsitiktinių daiktų, šiukšlių surinkimas į maišus ir pašalinimas išvežant. Mato vienetas 1000 m².
5.3.1.2. <i>Automašinių stovėjimo vietų ženklavimo atnaujinimas</i>	a) Darbo procesas: – šiukšlių, dulkių, purvo nuvalymas; – seno ženklavimo žymių pašalinimas, senus dažus nugrindant arba naudojant tirpiklius; – riebalų, bitumo dėmių pašalinimas; – naujų linijų padėties nužymėjimas; – linijų užpurškimas pneumatiniu purkštuvu arba nudažymas rankiniu būdu, naudojant trafaretus (dangos temperatūra turi būti ne žemesnė kaip 15 °C, santykinis oro drėgnumas – ne didesnis kaip 85 %). Mato vienetas 10 m².

14 lentelės tęsinys (Poilsio aikštelės); (Šuliniai, šaltiniai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.3.1.2. pabaiga	<i>PASTABA. Ženklavimo žymių forma, dydis, spalva ir panaudojimo sąlygos turi atitikti taisyklių (KŽT) [5.3], reikalavimus; skaistis, sukibimo koeficientas ir ilgalaikiškumas – taisyklių IT ŽM [5.23].</i>
5.3.1.3. Kietosios dangos priežiūra	Darbo procesai, skirti išdaužoms ir plyšiams užtaisyti, atitinka nurodytus 5 lentelės 2.1.2, 2.1.2 pozicijose
5.3.1.4. Žolės pjovimas	a) Darbo procesas: - atsitiktinių daiktų, akmenų nurinkimas; - pjovimo aukščio nustatymas; - žolės pjovimas mechanine šienapjove arba rankiniu būdu; - nupjautos žolės, jei ji nebuvo susmulkinta, sugrėbimas į krūvas ir išvežimas. Mato vienetas 1000 m ² .
5.3.1.5. Priežiūra žiemą	a) Darbo procesas: - sniego nustūmimas į aikštelės pakraščius, naudojant mechanizmus: buldozerį, automobilinį arba traktorinį sniego valytuvą; - aikštelių dangos barstymas druskos ir frikcinių medžiagų mišiniais arba šlapios druskos paskleidimas, esant apledėjimui. Mato vienetas 1000 m ² . <i>PASTABA. Darbai atliekami poilsio aikštelėse, kurios naudojamos žiemos periodu.</i>
5.3.2. Šuliniai, šaltiniai	
5.3.2.1. Aplinkos sutvarkymas	a) Darbo procesas, skirtas aplinkai valyti: - šiukšlių ir atsitiktinių daiktų išgriebimas iš vandens perpylimo baseinelių prie šaltinių (jeigu tokie yra); - šiukšlių dėžių išvalymas, šiukšlių subėrimas į specialias talpas. Mato vienetas 100 kg. <i>PASTABA. Prie šulinių ar aukščiau šaltinių žiočių 30 m atstumu neturi būti jokių teršalų židinių.</i>
	b) Darbo procesas, skirtas šulinių dangčiams taisyti: - mediniuose dangčiuose atsiradusių plyšių užtaisymas apskardinant; - skardos nudažymas; - sulaužytų medinių dangčių ir (arba) stogelių pakeitimas naujais, paruoštais įmonėje; - sugadintų lankstų pakeitimas naujais; - sulaužytų spynų pakeitimas naujomis; - auselių spynoms įkabinti tvirtinimas varžtais arba kniedėmis; - medinių, metalinių dangčių ir stogelių perdažymas (žr. 5.5.3 poziciją). Mato vienetai: m ² , vnt. <i>PASTABA. Šuliniai turi būti sandariai uždengti ir užrakinti. Atrakinti ir atidengti turi teisę tik kelio meistras arba jo įgaliotas asmuo.</i>
	c) Darbo procesas, skirtas perdažyti paviršiams: - dangčio arba stogelio paviršiaus paruošimas dažyti, purvo, atsilupusių dažų nuvalymas; - paviršiaus šlifavimas švitrinio popieriumi; - užglaistymas; - gruntavimas; - dažymas aliejiniais dažais. Mato vienetas 10 m ² .

14 lentelės pabaiga (*Šuliniai, šaltiniai*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.3.2.1. <i>pabaiga</i>	d) Darbo procesas: – žemės paviršiaus nelygumų išlyginimas; – išplovų užpylimas nelaidžiu gruntu; – užpildo grunto suplūkinimas; – žemės paviršiaus sulyginimas (nuolydžio vandeniui nutekėti tolyn nuo šulinio ar šaltinio padarymas); – paviršiaus sutvirtinimas velėna. Mato vienetas 10 m ² .
5.3.2.2. <i>Priežiūra žiemą</i>	a) Darbo procesas: – sniego nukasimas priėjimo takuose prie šulinių bei šaltinių (ilgai ir intensyviai sningant); – ledo kauburių prie šulinių ir šaltinių iškirtimas; – iškirsto ledo pašalinimas (sukrovimas į krūvą ne arčiau kaip 10 m atstumu); – aikštelių prie šulinių ir šaltinių pabarstymas smėliu, o esant plikšalai – ir priėjimo takų. Mato vienetas 10 m ² .

5.4. Autobusų stotelių paviljonai, poilsio aikštelių pavėsinės

15 lentelė (*Autobusų stotelių paviljonai, poilsio aikštelių pavėsinės*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.4.1. <i>Valymas</i>	a) Darbo procesas: – šiukšlių surinkimas į maišus pastatų viduje ir teritorijoje šalia jų; – šiukšlių dėžių išvalymas; – autobusų stotelių ir pavėsinių iššlavimas rankiniu būdu. Mato vienetas 10 m ² .
5.4.2. <i>Stogų ir sienų remontas</i>	a) Darbo procesas, skirtas gelžbetoninių plokščių stogams remontuoti: – vandeniui nelaidžios medžiagos pašalinimas nuo pažeistų vietų; – pažeistų vietų išvalymas, jei reikia, suirusio betono, surūdijusios armatūros pašalinimas; – klojinių įrengimas; – trūkstamos armatūros padėjimas; – užtaisymas betono mišiniu, sudrėkinus taisomą paviršių ir (arba) angos kraštus; – užbetonuoto paviršiaus apsauga (nuo išdžiūvimo arba kritulių) mišinio kietėjimo laikotarpiu. Mato vienetas 10 m ² .
	b) Darbo procesas, skirtas medinių lentelių stogams remontuoti: – sulūžusių arba supuvusių grebėstų ir lentelių dangos išardymas; – naujų grebėstų užkalimas; – naujų lentelių paruošimas (jeigu jos neparuoštos įmonėje); – paruoštų lentelių paklojimas ir pritvirtinimas; – pašalintos medienos ir kitų atliekų surinkimas, išvežimas. Mato vienetas 10 m ² .

15 lentelės tęsinys (Autobusų stotelių paviljonai, poilsio aikštelių pavėsinės)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.4.2. tęsinys	c) Darbo procesas, skirtas prilydomos arba neprilydomos bituminės dangos stogams remontuoti: – pažeistų dangos vietų nuardymas; – pagrindo iš betono patepimas bituminių klijų mase (prilydomos dangos) arba bitumine hidroizoliacine mastika (neprilydomos dangos); – prilydomos bituminės dangos paklojimas, prieš tai tolygiai veikiančiais šilumos šaltiniais aplydžius apatinę bituminės hidroizoliacinės stogų juostos pusę ir taip pat sušildžius pagrindą; – užtaisytų stogo dangos vietų papildomas patepimas bitumine hidroizoliacine mastika. Mato vienetas 10 m². PASTABOS: – <i>kai pagrindas po esama bitumine stogo danga yra medinis, bituminė hidroizoliacinė stogų juosta pritvirtinama mediniais tašeliais;</i> – <i>bituminė hidroizoliacinė mastika turi atitikti standarto LST EN 12970 [5.34] reikalavimus, bituminė hidroizoliacinė stogų juosta turi atitikti standarto LST EN 13707 [5.35] reikalavimus, bituminių klijų masė turi atitikti Automobilių kelių dangų siūlių sandariklių techninių reikalavimų aprašo TRA SS 15 (projektas) reikalavimus.</i>
	d) Darbo procesas, skirtas cinkuotos skardos, banguotų plastikinių, bituminių (be asbesto) lakštų stogams remontuoti: – netinkamų lakštų nuardymas; – naujų lakštų paruošimas; – skardos lakštų pritvirtinimas vinimis, skirtomis stogo dangai, lakštų iš kitų medžiagų pritvirtinimas specialiais varžtais; – prijungimo vietų užtaisymas. Mato vienetas vienas lakštas.
	e) Darbo procesas, skirtas čerpių stogams remontuoti: – čerpių stogo dangos pažeistų vietų išardymas ; – naujų stogo čerpių parinkimas ir uždėjimas ant grebėstų, jų pritaikymas ir pritvirtinimas; – siūlių užtepimas skiediniu iš pastogės pusės. Mato vienetas viena čerpė.
	f) Darbo procesas, skirtas medinėms sienoms remontuoti: – pažeistų (sulūžusių ar supuvusių) medinių lentų pašalinimas; – naujų lentų prikalkimas; – pašalintos medienos ir kitų atliekų surinkimas, išvežimas. Mato vienetas m.
	g) Darbo procesas, skirtas mūrinėms sienoms remontuoti: – pažeistų mūro vietų išardymas ; – naujų plytų parinkimas ir pritaikymas ir įmūrijimas; – siūlių rievėjimas; – mūro laužo surinkimas ir išvežimas. Mato vienetas m².

15 lentelės pabaiga (Autobusų stotelių pavidėjimai, poilsio aikštelių pavėsinės)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.4.2. <i>pabaiga</i>	h) Darbo procesas, skirtas tinkuotoms sienoms remontuoti: – purvo, dulkių, atskilusio, supleišėjusio tinko nuvalymas; – ištrupėjusių plotų sudrėkinimas; – ištrupėjusių paviršiaus vietų užtaisymas tinkavimo skiediniu; – užtaisytų vietų užglaiistymas. Mato vienetas 10 m ² .
	i) Darbo procesas, skirtas sienoms iš stiklo remontuoti: – sudaužytų arba įskeltų stiklų išėmimas iš rėmų, tvirtinimo juostų nuėmimas, užkaičių išvalymas; – naujų stiklų išpjovimas; – naujų stiklų sudėjimas į rėmus, tvirtinimas juostomis su elastiniais tarpikliais; – stiklų išvalymas. Mato vienetas m ² .
	j) Darbo procesas, skirtas sienoms iš plieninių, plastikinių lakštų, medžio drožlių plokščių remontuoti: – sulaužytų, deformuotų lakštų arba plokščių pašalinimas; – naujų lakštų arba plokščių pritaikymas ir pritvirtinimas pagal medžiagų rūšį naudojamomis tvirtinimo priemonėmis; – medžio drožlių plokštės antiseptikavimas. Mato vienetas m ² .
5.4.3. <i>Dažytų paviršių perdažymas</i>	a) Darbo procesas, skirtas tinkuotiesiems paviršiams perdažyti: – purvo, dulkių, dėmių nuvalymas nuo perdažomo paviršiaus; – aptrupėjusio dažų sluoksnio pašalinimas metaliniais šepetiais, jei reikia, paviršiaus pažeidimų ištaisymas (taikomas 5.4.2(h) darbo procesas); – paruošto paviršiaus perdažymas. Mato vienetas 10 m ² . PASTABOS: – <i>dažant kalkėmis, tinkas turi būti drėgnas, kitais dažais – sausas;</i> – <i>dažų naudojimo norma nustatoma pagal gamintojo arba tiekėjo nurodymus.</i>
	b) Darbo procesas, skirtas mediniams paviršiams perdažyti: – purvo ir dulkių nuvalymas nuo perdažomo paviršiaus; – aptrupėjusio dažų sluoksnio nuskutimas; – plyšių, įskilimų užglaiistymas, – paviršiaus šlifavimas, antiseptikavimas, gruntavimas; – paruošto paviršiaus perdažymas (dažų naudojimo norma nustatoma pagal gamintojo arba tiekėjo nurodymus). Mato vienetas 10 m ² .
	c) Darbo procesas, skirtas metaliniams paviršiams perdažyti: – purvo ir dulkių nuvalymas nuo perdažomo paviršiaus; – korozijos pažeistų vietų valymas metaliniais šepetiais; – išvalytų vietų padengimas antikorozinėmis medžiagomis; – paruošto paviršiaus perdažymas. Mato vienetas 10 m ² . PASTABOS: – <i>antikorozinių medžiagų ir dažų naudojimo normos nustatomos pagal gamintojo arba tiekėjo nurodymus;</i> – <i>visuose darbo procesuose dažoma teptukais arba purkštuvais, atsižvelgiant į dažomo paviršiaus plotą. Dažant aliejiniais dažais, prieš dažymą rekomenduojama paviršių nutepti oksoliu, o nudažytą paviršių – laku;</i>

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.4.4. Priežiūra žiemą	a) Darbo procesas: – sniego iššlavimas iš paviljonų ir pavėsinių; – ledo, jei jis yra susidaręs, pašalinimas nuo grindų, jį iškapojant; – ledo gabalų, sniego likučių iššlavimas ir išnešimas iš paviljonų ir pavėsinių vidaus; – sniego nukasimas rankiniu būdu nuo priėjimo ir takelių prie žiemą naudojamų pavėsinių; – esant apledėjimui, priėjimo takelių pabarstymas druskomis, frikcinėmis medžiagomis arba druskos ir frikcinių medžiagų mišiniais rankiniu būdu. Mato vienetas 100 m².

5.5. Tualetai

16 lentelė (Tualetai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.5.1. Valymas	a) Darbo procesas (stacionarių tualetų valymas): – šiukšlių dėžių išpylimas į konteinerius; – tualetų iššlavimas, išplovimas; – dezinfekavimas chlorkalkių skiediniu arba kitomis dezinfekuojamosiomis medžiagomis. Mato vienetas m². <i>PASTABA. Dezinfekuojamųjų medžiagų naudojimo normos nustatomos pagal gamintojo arba tiekėjo nurodymus.</i>
	b) Darbo procesas (kilnojamųjų (bio-) tualetų valymas): – tualetų azenizavimas; – sanitarinių prietaisų ir patalpų valymas ir dezinfekavimas. Mato vienetas vnt.
5.5.2. Asenizavimas (duobės išgriebimas)	a) Darbo procesas: – duobės paruošimas asenizuoti; – duobės išgriebimas ir išvežimas; – duobės dezinfekavimas; – duobės uždengimas. Mato vienetas viena duobė.
5.5.3. Aplinkos valymas	a) Darbo procesas: – atsitiktinių daiktų surinkimas; – šiukšlių surinkimas atvirose plotuose ir želdiniuose prie tualetų bei priėjimo takų; – šiukšlių sukrovimas į konteinerius arba į autotransporto priemones ir išvežimas. Mato vienetas 1000 m².
5.5.4. Stogo, sienų, langų remontas	a) Darbo procesas, skirtas gelžbetoninių plokščių stogams remontuoti: – taikomas 5.4.2(a) darbo procesas.
	b) Darbo procesas, skirtas medinių lentelių stogams remontuoti: – taikomas 5.4.2(b) darbo procesas.
	c) Darbo procesas, skirtas ruloninės dangos stogams remontuoti: – taikomas 5.4.2(c) darbo procesas.
	d) Darbo procesas, skirtas cinkuotos skardos lakštų stogams remontuoti: – taikomas 5.4.2(d) darbo procesas.
	e) Darbo procesas, skirtas čerpių stogams remontuoti: – taikomas 5.4.2(e) darbo procesas.

16 lentelės tęsinys (Tualetai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.5.4 <i>pabaiga</i>	f) Darbo procesas, skirtas medinėms sienoms remontuoti: – taikomas 5.4.2(f) darbo procesas.
	g) Darbo procesas, skirtas mūrinėms sienoms remontuoti: – taikomas 5.4.2(g) darbo procesas.
	h) Darbo procesas, skirtas tinkuotoms sienoms remontuoti: – taikomas 5.4.2(h) darbo procesas.
	i) Darbo procesas, skirtas monolitinėms sienoms remontuoti: – ištrupėjusio paviršiaus ir išdaužyto paviršiaus paruošimas užtaisyti, pažeisto sluoksnio iškirtimas stačiakampių formų kraštais; – nuotrupų ir dulkių nuvalymas nuo paruoštų taisyti vietų; – paviršiaus sudrėkinimas; – naujo sluoksnio užbetonavimas ir užglaiستymas. Mato vienetas m ² .
	j) Darbo procesas, skirtas sudužusiems langeliams sutvarkyti: – duženų išėmimas, užkaičių išvalymas; – langelio rėmo paruošimas stiklui įdėti, tvirtinimo lystelių nuėmimas; – reikiamo dydžio stiklo paruošimas (jeigu langeliai nestandartiniai arba stiklai iš anksto neparuošti); – stiklų įstatymas ir tvirtinimas lystelėmis; – stiklų išvalymas; – atliekų surinkimas ir išvežimas. Mato vienetas 10 m ² .
5.5.5. <i>Durų ir pertvarų remontas</i>	a) Darbo procesas, skirtas nedidelėms durų pažaidoms pašalinti: – vyrių pritvirtinimas; – uždarymo įrenginio pritvirtinimas ar pakeitimas; – plyšių užkalimas. Mato vienetas vienos durys.
	b) Darbo procesas, skirtas durims remontuoti: – durų iškėlimas; – vyrių pakeitimas; – papildomas staktų pritvirtinimas; – sulūžusių durų lentų arba staktų pašalinimas; – pašalintų elementų pakeitimas naujais; – durų įstatymas; – darbo vietos sutvarkymas ir išvežimas. Mato vienetas vienos durys.
	c) Darbo procesas, skirtas medinėms pertvaroms remontuoti: – plyšių ir skylių užkalimas; – sulūžusių lentų arba tašelių pašalinimas; – naujų lentų arba tašelių užkalimas; – darbo vietos sutvarkymas, atliekų surinkimas; – tualetu iššlavimas. Mato vienetas 10 m ² .
	d) Darbo procesas, mūrinėms pertvaroms remontuoti: – taikomas 5.4.2(g) darbo procesas.

16 lentelės pabaiga (Tualetai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.5.5. pabaiga	e) Darbo procesas, skirtas monolitinėms pertvaroms remontuoti: – mažesnio kaip 0,1 m² ploto išdaužtų skylių išvalymas, kraštų nulyginimas ir sudrėkinimas; – užbetonavimas; – paviršiaus užglaiستymas; – darbo vietos sutvarkymas, atliekų pašalinimas. Mato vienetas viena skylė.
5.5.6. Dažytų paviršių perdažymas	Darbo procesai atitinka 15 lentelės 5.4.3 pozicijoje nurodytus darbo procesus.
5.5.7. Priežiūra žiemą	a) Darbo procesas: – sniego nukasimas, ledo pašalinimas nuo priėjimo prie tualetų takų; – ledo, jeigu jis yra susidaręs tualetų viduje, iškapojimas; – sniego ir ledo likučių iššlavimas iš tualetų; – pabarstymas smėliu, šlaku arba druskomis. Mato vienetas m ² . <i>PASTABA. Prižiūrimi tik žiemą veikiantys tualetai</i>

5.6. Šiukšlių dėžės

17 lentelė (Šiukšlių dėžės)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.6.1. Remontas, pakeitimas	a) Darbo procesas, skirtas medinėms šiukšlių dėžėms remontuoti: – pažeistų sienų arba dugno pašalinimas; – užtaisymas, naujų lentų pritaikymas ir užkalimas; – suremontuoto paviršiaus nudažymas pritaikius spalvą. Mato vienetas 10 vnt.
	b) Darbo procesas, skirtas metalinėms šiukšlių dėžėms remontuoti: – deformuoto paviršiaus išlyginimas; – iširusių sandūrų suvirinimas. Mato vienetas 10 vnt.
	c) Darbo procesas, skirtas betoninėms šiukšlių dėžėms remontuoti: – pažeistų arba defektuotų vietų iškapojimas kirstukais; – išvalymas, sudrėkinimas; – užtepimas cementiniu skiediniu. Mato vienetas 10 vnt.
	d) Darbo procesas, skirtas šiukšlių dėžėms pakeisti, kai jos įkastos į gruntą: – grunto atkasimas; – šiukšlių dėžių iškėlimas; – naujų šiukšlių dėžių įleidimas į duobę ir grunto užkasimas, sutankinimas, paviršiaus išlyginimas; – netinkamų (sulaužytų arba pažeistų) šiukšlių dėžių pašalinimas išvežant. Mato vienetas 10 vnt.
	e) Darbo procesas, skirtas šiukšlių dėžėms pakeisti, kai jos pritvirtintos prie laikomųjų konstrukcijų: – nepataisomai sugadintų (deformuotų, sulaužytų) šiukšlių dėžių nuėmimas; – naujų šiukšlių dėžių pritvirtinimas, jei reikia, laikomųjų konstrukcijų suremontavimas; – sugadintų šiukšlių dėžių pašalinimas išvežant. Mato vienetas 10 vnt.

17 lentelės pabaiga (*Šiukšlių dėžės*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.6.2. Valymas, šiukšlių išvežimas	a) Darbo procesas: – šiukšlių išpylimas į specialias talpas, kai vidinė dėžės dalis iškeliamas; – stacionarių šiukšlių dėžių išvalymas, iškasimas bei išgrandymas, šiukšlių supylimas į specialias talpas; – šiukšlių surinkimas aplink dėžes, supylimas į specialias talpas; – išvalytų šiukšlių dėžių dezinfekavimas. Mato vienetas 100 vnt.
5.6.3. Dažytų paviršių perdažymas	a) Darbo procesas, skirtas medinėms, metalinėms šiukšlių dėžėms perdažyti: – dulkių, purvo nuvalymas; – nusilupusių dažų nugrandymas; – medinių paviršių pagruntavimas oksoliu, metalinių paviršių padengimas antikorozinėmis medžiagomis; – dažymas aliejiniais dažais. Mato vienetas 10 m².
	b) Darbo procesas, skirtas betoninėms šiukšlių dėžėms perdažyti: – dulkių, purvo nuvalymas; – dažymas kalkiniais arba silikatiniais dažais. Mato vienetas 10 m².

5.7. Lauko baldai (stalai, suolai, sporto ir žaidimų įrenginiai)

18 lentelė (*Lauko baldai*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.7.1. Dažytų paviršių perdažymas arba lakavimas	a) Darbo procesas, skirtas mediniam inventoriui perdažyti arba perlakuoti: – dulkių ir purvo nuvalymas; – aptrupėjusio dažyto paviršiaus nuskutimas; – paviršiaus nelygumų, plyšių užglaiistymas; – dažomo paviršiaus pagruntavimas oksoliu; – paruošto paviršiaus perdažymas arba perlakavimas. Mato vienetas 10 m². <i>PASTABA. Dažų arba lako normos nustatomos pagal gamintojo arba tiekėjo nurodymus.</i>
	b) Darbo procesas, skirtas metaliniam inventoriui perdažyti: – aptrupėjusio dažyto paviršiaus nuskutimas; – korozijos pažeistų vietų išvalymas metaliniais šepetiais; – išvalytų vietų padengimas antikorozinėmis medžiagomis; – paruoštų paviršių perdažymas. Mato vienetas 10 m². <i>PASTABA. Antikorozinių medžiagų, dažų normos nustatomos pagal gamintojo arba tiekėjo nurodymus.</i>
	c) Darbo procesas, skirtas betoniniam paviršiui perdažyti: – aptrupėjusio dažyto paviršiaus nuskutimas; – paviršiaus pažaidų užtaisymas cementiniu skiediniu; – užtaisytų vietų užglaiistymas; – paruoštų paviršių perdažymas. Mato vienetas 10 m². <i>PASTABA. Glaistymo medžiagų, dažų normos nustatomos pagal gamintojo arba tiekėjo nurodymus.</i>

18 lentelės pabaiga (Lauko baldai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.7.2. <i>Sulūžusių, sugadintų arba supuvusių elementų pakeitimas</i>	a) Darbo procesas, skirtas sulūžusiems, sugadintiems arba supuvusiems elementams, pvz., suolui, pakeisti : – pažeistų elementų pašalinimas; – naujų elementų paruošimas (jeigu jie neparuošti įmonėje); – naujų elementų pastatymas; – pažeistų elementų ir kitų atliekų surinkimas ir išvežimas. Mato vienetai: vienas elementas, 100 kg.
	b) Darbo procesas, skirtas mediniams elementams pakeisti naujais: – sulūžusių, sugadintų arba supuvusių medinių baldų elementų pakeitimas, ruošinių iš medienos pritaikymas; – naujų elementų nudažymas pritaikius spalvą arba nulakavimas. Mato vienetas vienas elementas. <i>PASTABA. Dažų arba lako normos nustatomos pagal gamintojo arba tiekėjo nurodymus.</i>

5.8. KIS, apšvietimo ir kiti įrenginiai

19 lentelė (KOSIS ir eismo apskaitos įrenginiai); (Apšvietimo ir kiti įrenginiai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.8.1. KOSIS ir eismo apskaitos įrenginiai	
5.8.1.1. <i>KOSIS matavimo stočių techninė priežiūra</i>	a) Darbo procesas, – matavimo stoties daviklių apžiūrėjimas; – esančių dangoje daviklių nustatytų dangos pažeidimų ištaisymas; – matavimo stoties gedimų nustatymas; – optinių matavimo stoties dalių ir kontaktų išvalymas. Mato vienetas viena stotis.
5.8.1.2. <i>Eismo apskaitos įrenginių, vaizdo kamerų techninė priežiūra</i>	a) Darbo procesas: – apskaitos įrenginių, vaizdo kamerų apžiūrėjimas ir gedimų nustatymas. Mato vienetas vienas apskaitos įrenginys arba vaizdo kamera.
5.8.2. Apšvietimo ir kiti įrenginiai	
5.8.2.1. <i>Valymas</i>	a) Darbo procesas: – dulkių, purvo nuvalymas nuo apšvietimo įrenginių atramų kietais sintetiniais šepčiais; – naftos produktų dėmių nuvalymas tirpikliais; – nuplovimas vandeniu. Mato vienetas vnt.
5.8.2.2. <i>Paviršių perdažymas</i>	a) Darbo procesas: – apšvietimo įrenginių atramų valymas (taikomas 5.8.2.1(a) darbo procesas); – rūdžių pažeistų plotų valymas; – užtepimas antikorozinėmis medžiagomis, pašalinus rūdis; – pagruntavimas; – perdažymas, naudojant teptukus arba purkštuvus, pritaikius spalvą. Mato vienetas 10 m ² . <i>PASTABA. Antikorozinių gruntavimo medžiagų ir dažų naudojimo normos nustatomos pagal gamyklos arba tiekėjo nurodymus.</i>

19 lentelės pabaiga (Apšvietimo ir kiti įrenginiai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.8.2.3. Pažaidų ištaisymas	a) Darbo procesas, skirtas perdegusioms arba sudaužytoms pavienėms šviestuvų lemputėms pakeisti: – automobilinio montavimo bokštelio pastatymas; – perdegusios lemputės išėmimas arba sudaužytos lemputės liekanų pašalinimas; – naujos lemputės įmontavimas, prieš tai patikrinus, ar ji veikia. <i>PASTABA. Pakeistos lemputės apšvietimo stiprumas ir spalva turi atitikti esančias kituose gretimuose apšvietimo įrenginiuose.</i>

5.9. Aplinkosaugos įrenginiai

20 lentelė (Triukšmą slopinančios sienutės, pylimai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.9.1. Triukšmą slopinančios sienutės, pylimai	
5.9.1.1. Valymas	a) Darbo procesas, skirtas sienutėms valyti: – dulkių, purvo nuvalymas nuo sienučių: blokelių sienutėms naudojami kieti sintetiniai šepečiai, medinėms ir skaidrių plokščių sienutėms naudojami minkšti sintetiniai šepečiai; – riebalinių ir kitokių dėmių nuvalymas tirpikliais; – nuplovimas vandeniu. Mato vienetas 10 m². b) Darbo procesas, skirtas pylimams valyti: – šiukšlių, atsitiktinių daiktų surinkimas, sukrovimas į šiukšlių maišus; – maišų pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas 1000 m². c) Darbo procesas, skirtas piešiniams, pvz., grafikiams, nuo sienučių valyti: – esamų piešinių apdorojimas specialiais valikliais; – apdorotų valikliais plotų nuplovimas. Mato vienetas 10 m².
5.9.1.2. Paviršiaus pažaidų ištaisymas	a) Darbo procesas, skirtas blokelių sienučių nutrupėjusioms vietoms užtaisyti: – nutrupėjusių (nudaužytų) vietų iškirtimas, stačiakampių nišų ar išpjovų suformavimas; – paviršiaus išvalymas ir sudrėkinimas; – cementinio skiedinio ir (ar) betono mišinio užtepimas, blokelių formos, spalvos ir akustinių savybių atkūrimas; – paviršiaus užglaistymas; – apsauginio sluoksnio, saugančio betono mišinį kietėjimo periodu, užtepimas. Mato vienetas m². b) Darbo procesas, skirtas korozijos pažeistiems paviršiams ištaisyti: – pažeistų plotų valymas metaliniais šepečiais; – riebalinių dėmių nuvalymas specialiais skysčiais, nuplovimas vandeniu ir išdžiovinimas; – paviršių padengimas antikorozinėmis medžiagomis. Mato vienetas 10 m².

20 lentelės tęsinys (*Triukšmą slopinančios sienutės, pylimai*); (*Nuotekų valymo įrenginiai*); (*Laukinių gyvūnų, varliagyvių perėjos*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.9.1.2 pabaiga	a) Darbo procesas, skirtas pylimų išplovoms užtaisyti, nuošliaužoms pašalinti: – taikomi 2 lentelės 1.2.2(a), 1.2.2(b) darbo procesai.
	b) Darbo procesas, skirtas sutvirtinimų pažaidoms pašalinti: – taikomi 2 lentelės nuo 1.2.3(a) iki 1.2.3(c) darbo procesai.
	c) Darbo procesas, skirtas sutvirtinimo šlaitų tvirtinimo plytelėmis pažaidoms pašalinti: – sulūžusių ir (ar) sutrupėjusių šlaitų tvirtinimo plytelių pašalinimas; – pylimo šlaito išlyginimas, nelygumų užtaisymas; – naujo pagrindo sluoksnio įrengimas iš žvyro mineralinių medžiagų mišinio rankiniu būdu; – šlaitų tvirtinimo plytelių paklojimas; – siūlių užpildymas cementiniu skiediniu. Mato vienetas 10 m ² . Taikoma 3 lentelės 1.3.1.3(e) darbo proceso pastaba
5.9.1.3. Triukšmą slopinančių sienelių remontas	a) Darbo procesas, skirtas pažeistiems blokeliams remontuoti: – sudaužytų blokelių sekcijose iškirtimas; – dulkių, kirtimo liekanų išvalymas, betonuojamos vietos sudrėkinimas; – atitinkamo storio blokelių užbetonavimas ir priežiūra kietėjimo laikotarpiu. Mato vienetas 10 m ² .
	b) Darbo procesas, skirtas skaidrioms plokštėms pakeisti: – sulaužytos ar sužalotos skaidrios plokštės nuardymas – tvirtinimo prie atramų varžtų atsukimas ir tarpinės nuėmimas; – naujos plokštės pritaikymas, tarpinės uždėjimas; – plokštės pritvirtinimas prie atramų varžtais. Mato vienetas m ² .
	c) Darbo procesas, skirtas medinei triukšmą slopinančiai sienutei remontuoti: – sulaužytų lentų nuardymas per visą sekcijos ilgį; – naujų impregnuotų lentų pritaikymas ir prikallimas prie tašų; – nudažymas tokios pačios spalvos dažais. Mato vienetas m. <i>PASTABA. Dažų naudojimo norma nustatoma pagal gamintojo arba tiekėjo nurodymus.</i>
	d) Darbo procesas, skirtas medinėms triukšmą slopinančioms sienutėms perdažyti: – senų dažų liekanų pašalinimas mechanizuotu būdu; – lentų impregnavimas naujai; – perdažymas, naudojant tos pačios spalvos ir ne prastesnės kokybės už nurodytus projekte dažus. Mato vienetas m ² .
5.9.1.4. Žolės pjovimas	Taikomas 2 lentelės 1.2.4(c) darbo procesas
5.9.2. Nuotekų valymo įrenginiai	
5.9.2.1. Valymas, žolės pjovimas ir elementų pakeitimas	Taikomi 3 lentelės nuo 1.3.2.1(a) iki 1.3.2.1(c) darbo procesai šuliniams ir vamzdžiams valyti, 3 lentelės 1.3.3.1(a) darbo procesas – latakams, grioviams valyti; 3 lentelės 1.3.1.4(d) darbo procesas – žolei pjauti; 3 lentelės nuo 1.3.2.2(a) iki 1.3.2.2(e), nuo 1.3.3.2(b) iki 1.3.3.2(g) darbo procesai – elementams pakeisti.
5.9.3. Laukinių gyvūnų, varliagyvių perėjos	
5.9.3.1. Valymas	a) Darbo procesas: – taikomas 1 lentelės 1.1.1.1(a) darbo procesas; Mato vienetai: 100 m ² , 100 m ³ .

20 lentelės tęsinys (*Laukinių gyvūnų, varliagyvių perėjos*); (*Tvoros, sulaikančios laukinius gyvūnus, varliagyvius*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.9.3.2. <i>Perėjų dugno, angų ir prieigų sutvarkymas</i>	a) Darbo procesas, skirtas sąnašoms iš požeminių perėjų išvalyti: – sąnašų iškasimas rankiniu būdu; – sąnašų paskleidimas vietoje (pagal galimybę) arba pašalinimas išvežant. Mato vienetas m ³ .
	b) Darbo procesas: – esamo mineralinių medžiagų ar kitų medžiagų sluoksnio išlyginimas; – sluoksnio storio atkūrimas, naudojant tokias pačias medžiagas; – išplovų perėjoje ir prieigose užtaisymas atitinkamomis medžiagomis. Mato vienetas 100 m ² .
	c) Darbo procesas, skirtas savaime užaugusiems krūmams, medeliams pašalinti: – taikomas 2 lentelės 1.2.4(a) darbo procesas.
5.9.3.3. <i>Paviršiaus pažaidų pašalinimas</i>	a) Darbo procesas, skirtas korozijos pažeistiems metaliniams paviršiams ištaisyti: – pažeistų plotų valymas metaliniais šepetiais; – paviršių padengimas antikorozinėmis medžiagomis. Mato vienetas 10 m ² . <i>PASTABA. Antikorozinių medžiagų naudojimo norma nustatoma pagal gamintojo arba tiekėjo nurodymus.</i>
	b) Darbo procesas, skirtas betono paviršiaus pažaidoms ištaisyti: – taikomi 10 lentelės 4.1.4(a) darbo procesas.
	c) Darbo procesas, skirtas prieigų sutvirtinimų pažaidoms ištaisyti: – taikomi 1 lentelės 1.1.2.4(a) ir 2 lentelės nuo 1.2.3(a) iki 1.2.3(c) darbo procesai.
5.9.3.4. <i>Priežiūra žiemą</i>	a) Darbo procesas: – sniego nuo požeminės perėjos angų nustūmimas lengvu ratiniu traktoriumi su verstuvu arba nukasimas rankiniu būdu. Mato vienetai: 100 m ² , m ³ .
5.9.4. Tvoros, sulaikančios laukinius gyvūnus, varliagyvius	
5.9.4.1. <i>Pažaidų ištaisymas</i>	a) Darbo procesas, skirtas nepataisomai deformuotiems metaliniams statramsčiams pakeisti: – cinkuotos vielos tinklo nuo statramsčio ir nuo paramų, jei jos yra, nuardymas; – įtempimo vielos nuėmimas; – grunto nuo statramsčio ir nuo paramų, jei jos yra, atkasimas; – statramsčio su pamatu išrovimas; – naujo gręžinio padarymas, pamato užbetonavimas; – naujo statramsčio, prireikus ir paramų, jei jos yra, pastatymas, įgilinamos dalies užkasimas gruntu; – įtempimo vielos uždėjimas ir cinkuotos vielos tinklo pritvirtinimas. Mato vienetas statramstis.
	b) Darbo procesas, skirtas sulaužytiems mediniams statramsčiams pakeisti: – tinklo nuardymas nuo statramsčio; – įtempimo vielos nuėmimas; – sulūžusio medinio statramsčio išrovimas, prieš tai atkasus gruntą iki 0,7 m gylio; – naujo statramsčio pastatymas, jo įgilinamos antiseptikuotos dalies įleidimas iki 1,20 m gylio; – statramsčio įgilinamos dalies užkasimas; – tinklo lopymas, jei jis yra sutrūkęs; – įtempimo vielos uždėjimas ir tinklo pritvirtinimas. Mato vienetas statramstis.

20 lentelės pabaiga (*Tvoros, sulaikančios laukinius gyvūnus, varliagyvių*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.9.4.1 pabaiga	c) Darbo procesas, skirtas cinkuotos vielos tinklui ne didesniame kaip 1 m² plote užlopyti: – išdraskyto tinklo kraštų apkirpimas, juos nulyginant; – lopo iš tinklo su atitinkamo dydžio akutėmis paruošimas, uždėjimas ir pritvirtinimas kabėmis arba rišamąja viela. Mato vienetas m².
	d) Darbo procesas, skirtas trūkstamam cinkuotos vielos tinklui uždėti: – prireikus sulaužytų medinių ar nepataisomai deformuotų metalinių statramsčių pakeitimas; – tinklo kraštų apkirpimas, paruošiant naują tinklą tvirtinti prie statramsčių; – įtempimo vielos uždėjimas; – naujo tinklo (su tokiu pačiu akučių dydžiu) pritvirtinimas prie įtempimo vielos ir statramsčių; – tinklo apačios užpylimas 5–10 cm grunto voleliu, jei tinklas prispaudžiamas prie žemės, arba įleidimas į paruoštą 0,2 m gylio griovelį ir užpylimas. Mato vienetas m².
	e) Darbo procesas, skirtas sudraskytam cinkuotos vielos tinklui, kai pažeistas tinklo plotas viename tarpe tarp statramsčių yra didesnis kaip 1 m², užtaisyti: – pažeisto tinklo iškirpimas iš tarpo tarp statramsčių; – grunto volelio nukasimas nuo tinklo apačios arba griovelio iškasimas, atpalaiduojant tinklo apačią, jei tinklo apačia yra įleista į gruntą; – įtempimo vielos uždėjimas; – naujo tinklo su tokiu pačiu akučių dydžiu pritvirtinimas prie statramsčių; – tinklo apačios užpylimas 5–10 aukščio grunto voleliu, jei tinklas prispaudžiamas prie žemės, arba įleidimas į iškastą 0,2 m gylio griovelį ir užpylimas. Mato vienetas 100 m.
	f) Darbo procesas, skirtas sulaužytiems vienvėriams varteliams tinklo tvoroje pakeisti: – sulaužytų vartelių lankstų nuėmimas, demontavimas; – naujų lankstų pritvirtinimas prie statramsčių; – lankstų pritvirtinimas, naujų vartelių sumontavimas; – naujos spyruoklės pritvirtinimas. Mato vienetas varteliai.
	g) Darbo procesas, skirtas dvivėriams varteliams tinklo tvoroje pakeisti: – sulaužytų vartelių lankstų nuėmimas, demontavimas; – naujų lankstų pritvirtinimas prie statramsčių; – naujų vartelių pastatymas, lankstų ir užvarto varteliams uždaryti pritvirtinimas. Mato vienetas komplektas.
	h) Darbo procesas, skirtas nušokimo rampoms sutvarkyti: – išplovų užpylimas gruntu; – augalinės dangos atkūrimas išplovų ir dėl gyvulių migracijos pažeistose vietose. Mato vienetai: m³, 10 m².

5.10. Inžinerinės eismo saugumo priemonės

21 lentelė (Saugos salelės (su įspėjamaisiais signaliniais stulpeliais); (Aktyvūs(šviečiantys) ženklai); (Kelio dangos ženklavimas))

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.10.1. Saugos salelės (su įspėjamaisiais signaliniais stulpeliais)	
5.10.1.1. Valymas	a) Darbo procesas: – atsitiktinių daiktų ir šiukšlių surinkimas į maišus; – dulkių ir purvo nuplovimas nuo įspėjamųjų signalinių stulpelių; – riebalų dėmių nuvalymas specialiais valikliais. Mato vienetai: 100 m ² , vnt.
5.10.1.2. Ženklavimo atnaujinimas, signalinių stulpelių ir kelio ženklų pažeidimų ištaisymas	a) Darbo procesas, skirtas saugos salelės (su įspėjamaisiais signaliniais stulpeliais) ženklavimui atnaujinti: – taikomas 7.1.1.1(a) darbo procesas. <i>PASTABA. Saugos salelių ženklavimas turi atitikti nurodytą Pėsčiųjų perėjų įrengimo taisyklėse [5.22].</i> b) Darbo procesas, skirtas sulaužytiems, nepataisomai deformuotiems įspėjamiesiems signaliniams stulpeliams pakeisti: – įtvirtinimo varžtų išsukimas; – sulaužytų įspėjamųjų signalinių stulpelių pašalinimas; – naujų įspėjamųjų signalinių stulpelių pastatymas, pritvirtinimas varžtais (jeigu esama ertmė kelio dangoje yra netinkama, išgręžiama nauja). Mato vienetas vnt.
5.10.1.3. Dangos pažeidimų ištaisymas	a) Darbo procesas, skirtas asfalto dangos pažeidimams ištaisyti: – taikomi 5 lentelės 2.1.2, 2.1.6 pozicijose nurodyti darbo procesai.
	b) Darbo procesas, skirtas grindinio iš trinkelų pažeidimams ištaisyti: – taikomi 7 lentelės 2.3.2 pozicijoje nurodyti darbo procesai.
5.10.1.4. Priežiūra žiemą	a) Darbo procesas, skirtas prižiūrėti žiemos metu: – sniego pašalinimas rankiniu būdu, kai saugos salelės apribotos ryškiaspalviais signaliniais stulpeliais; – ledo, šlapio sniego nuvalymas nuo ryškiaspalvių signalinių stulpelių. Mato vienetas 10 m ² .
5.10.2. Aktyvūs kelio ženklai	
5.10.2.1. Valymas	a) Darbo procesas: – taikomi 23 lentelės nuo 6.2.1(a) iki 6.2.1(c) darbo procesai.
5.10.2.2. Ženklų pakeitimas, jų padėties pataisymas ir apšvietimo pažeidimų pašalinimas	a) Darbo procesas, skirtas ženklu pakeisti, jų padėčiai pataisyti: – taikomi 23 lentelės nuo 6.2.1(a) iki 6.2.1(c) darbo procesai.
	b) Darbo procesas, skirtas apšvietimo pažeidimams pašalinti: – sudaužytų arba perdegusių lempučių išsukimas ir pakeitimas naujomis. Mato vienetas 10 vnt.
5.10.3. Kelio dangos ženklavimas (struktūrinio ženklavimo skersinės ir išilginės triukšmo juostos, frezuotos triukšmo juostos, priklijuojami ženklai)	
5.10.3.1. Valymas	a) Darbo procesas: – struktūrinio ženklavimo ir frezuotų triukšmo juostų išvalymas rankiniu ir mechanizuotu būdu. Mato vienetas 100 m ² .

21 lentelės pabaiga (Kelio ženklavimas); (Iškiliųjų greičio mažinimo priemonės)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.10.3.2. Ženklinimo ir priklijuojamų kelio ženklų atnaujinimas	a) Darbo procesas, skirtas ruožams, kuriuose ženklavimo matavimas naktį yra blogas, atnaujinti: – esamo ženklavimo juostelių išvalymas; – ženklavimo likučių pašalinimas mechanizuotai; – ženklavimas naujai, naudojant karštąjį arba šaltąjį plastiką ir šviesą atspindinčius stiklo rutuliukus. Mato vienetas 100 m (juostos ilgio). <i>PASTABA. Naudojamas ženklavimo medžiagas reikia parinkti pagal aprašo TRA ŽM [5.24] reikalavimus, darbus reikia atlikti laikantis taisyklių IT ŽM [5.23] reikalavimų, ženklavimo linijų parametrai turi atitikti taisyklių (KŽT)[5.3] reikalavimus.</i>
	b) Darbo procesas, skirtas frezuotoms triukšmo juostoms įrengti: – frezavimo vietų nužymėjimas; – kelio frezos paruošimas ir frezavimas; – frezuoto asfalto trupinių išvalymas. Mato vienetas 100 m (frezuotos triukšmo juostos ilgio).
	c) Darbo procesas, skirtas priklijuojamiems kelio ženklams atnaujinti: – defektuoto priklijuojamo kelio ženklo panaikinimas mechanizuotu būdu; – reikiamo kelio ženklo simbolio priklijavimas (naudojamos polimerinės medžiagos – spalvotas plastikas ir termoplastikas). Mato vienetas m².
5.10.4. Iškiliųjų greičio mažinimo priemonės (apskritimo, sinusoidės, trapecijos formos greičio mažinimo kalneliai)	
5.10.4.1. Iškiliųjų greičio mažinimo priemonių pažaidų pašalinimas	a) Darbo procesas, skirtas apskritimo formos greičio mažinimo kalnelių pažaidoms ištaisyti: – pažeistų segmentų nuardymas; – naujų segmentų pritaikymas ir įmontavimas į paruoštas vietas, tvirtinimas varžtais arba klijuojant. Mato vienetas 10 elementų.
	b) Darbo procesas, skirtas greičio mažinimo kalnelių (sinusoidės arba trapecijos formos), įrengtų iš asfalto, sujungimo vietų nelygumams ištaisyti: – taikomi 5 lentelės 2.1.4(a), 2.1.6(c), 2.1.7(c) ir 24 lentelės 7.1.1.1(a) darbo procesai.
	c) Darbo procesas, skirtas greičio mažinimo kalnelių (sinusoidės arba trapecijos formos), įrengtų iš betoninių trinkelų, pažaidoms ištaisyti: – taikomas 2.3.2(b) darbo procesas.
5.10.4.2. Ženklinimo atnaujinimas	a) Darbo procesas, skirtas greičio mažinimo kalnelių ženklavimui atnaujinti rankiniu būdu: – dangos paruošimas ženklavimui atnaujinti: šlavimas, jei reikia, plovimas; – ženklavimo likučių panaikinimas, naudojant tirpiklius arba nugrاندant mechaniniu būdu; – ženklavimo vietų žymėjimas rankiniu būdu – linijų dažymas purkštuvu, naudojant trafaretus, jei reikia, stiklo rutuliukų užpylimas. Mato vienetas 10m². <i>PASTABA. Naudojamas ženklavimo medžiagas reikia parinkti pagal aprašo TRA ŽM [5.24] reikalavimus, darbus reikia atlikti laikantis taisyklių IT ŽM [5.23] reikalavimų, ženklavimo linijų parametrai turi atitikti taisyklių (KŽT)[5.3] reikalavimus.</i>

6. KELIO ŽENKLŲ PRIEŽIŪROS DARBAI

6.1. Pamatai, atramos

22 lentelė (Pamatai); (Atramos)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
6.1.1. Pamatai	
6.1.1.1. Pamatų pažaidų ir padėties įtaisymas	a) Darbo procesas, skirtas metalinių atramų, kurių skersmuo iki 89 mm, pamatų didesniems kaip 10 cm nusėdimams ištaisyti: – grunto atkasimas; – ženklo atramos su pamatu iškėlimas; – pagrindo paaukštinimas – papildomo sluoksnio betonavimas; – atramos su pamatu pastatymas reikiamame aukštyje; – grunto užkasimas, sutankinant jį sluoksniais ir kartu tikrinant atramos padėties tikslumą. Mato vienetas vienas pamatas. <i>PASTABA. Tipiniai pamatai pagal metalinių atramų skersmenis ir ženklų skydų dydį nurodyti taisyklėse PĮT KŽA [5.11]</i> b) Darbo procesas, kai pamatą reikia pakeisti dėl nepataisomai deformuotos arba nulaužtos metalinės atramos: – grunto apie pamatą atkasimas; – atramos su pamatu iškėlimas, pakrovimas į transporto priemonę ir išvežimas; – reikiamo skersmens ir gylgio duobės pamatui suformavimas; – naujo pamato užbetonavimas; – atramos įstatymas į pamatą. Mato vienetas vienas pamatas. <i>PASTABA. Tipinių pamatų matmenis pagal atramos skersmenį, ženklo skydo dydį reikia parinkti vadovaujantis taisyklėmis PĮT KŽA [5.11]</i>
6.1.2. Atramos	
6.1.2.1. Valymas	a) Darbo procesas: – dulkių, purvo nuvalymas nuo atramų kietais sintetiniais šepetiais; – naftos produktų dėmių nuvalymas tirpikliais; – nuplovimas vandeniu. Mato vienetas 10 m².
6.1.2.2. Pasvirusių atramų ištiesinimas	a) Darbo procesas, skirtas metalinei atramai ištiesinti: – grunto iškasimas priešingoje atramos posvyriui pusėje; – atramos atstatymas į vertikalią padėtį; – užtvirtinimas papildomai užbetonuojant; – grunto užkasimas, tankinant gruntą sluoksniais ir tikrinant atramos vertikalumą; – darbo vietos sutvarkymas. Mato vienetas viena atrama. <i>PASTABA. Leistinieji atramų pokrypiai nurodyti KPV PN [5.31] 23 lentelėje</i>

22 lentelės pabaiga (Atramos)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
6.1.2.3. <i>Atramų paviršiaus pažaidų ištaisymas</i>	a) Darbo procesas, skirtas įlenktoms metalinėms atramoms ištaisyti: – ženklo skydo nuėmimas; – atramos išlyginimas šaltkalvio įrankiais; – atramos valymas, surūdijusių paviršiaus vietų nugrindymas metaliniais šepčiais; – paruošto paviršiaus pagruntavimas antikorozinėmis medžiagomis ir ženklo skydo pritvirtinimas. Mato vienetas viena atrama.
6.1.2.4. <i>Sulaužytų arba deformuotų atramų pakeitimas</i>	a) Darbo procesas, skirtas sulaužytai arba nepataisomai deformuotai metalinei atramai pakeisti: – ženklų skydų nuėmimas; – pamato atkasimas ir iškėlimas; – atramos iškapojimas iš lizdo pamate; – naujos atramos įstatymas į pamatą ir tarpų užpildymas cementiniu skiediniu; – grunto užpylimas jį sutankinant; – ženklų skydų pritvirtinimas, kai cementinis skiedinys sukietėja. Mato vienetas viena atrama. PASTABOS: – <i>jeigu nėra galimybės tuoj pat pakeisti atramos, pastatomas laikinas ženklas;</i> – <i>pakeistos metalinės kelio ženklų atramos turi būti apsaugotos nuo korozijos (cinkuotos arba padengtos kita apsaugine danga).</i>

6.2. Ženklų skydai

23 lentelė (Ženklų skydai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
6.2.1. <i>Valymas</i>	a) Darbo procesas, skirtas purvui ir dulkėms nuvalyti: – ženklų valymas sintetiniais šepčiais, naudojant muilo arba sodos fosfato 1–2 % skiedinį (rankiniu būdu), arba suspausto vandens čiurkšle su specialiu įrenginiu ženkams plauti (mechanizuotu būdu); – ženklų nuplovimas vandeniu, jei buvo naudoti aukščiau išvardyti skiediniai. Mato vienetas 10 m ² .
	b) Darbo procesas, skirtas naftos produktams ir suodžiams nuvalyti: – paviršiaus valymas audeklu, sumirkytu benzine, žibale arba vaitspirite; – paviršiaus šluostymas sausu audeklu; – plovimas vandeniu. Mato vienetas 10 m ² .
	c) Darbo procesas, skirtas molio dalelėms nuvalyti: – paviršiaus sudrėkinimas, vandens ir sodos bikarbonato pastos užtepimas; – užtepto sluoksnio nuvalymas po 2–3 min; – ženklo skydo nuplovimas vandeniu ir nušluostymas. Mato vienetas 10 m ² .

23 lentelės pabaiga (Ženklių skydai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
6.2.2. Tvirtinimo nuokrypių pašalinimas	a) Darbo procesas, skirtas ženklams patiesinti: – ženklo tvirtinimo varžtų priveržimas, ženklo tiesumo nustatymas. Mato vienetas vienas ženklo skydas.
	b) Darbo procesas, skirtas aukščiui pataisyti: – tvirtinimo varžtų atleidimas; – ženklo pastatymas į reikiamą aukštį; – ženklo pritvirtinimas. Mato vienetas vienas ženklo skydas
6.2.3. Pažaidų ištaisymas	a) Darbo procesas, skirtas šviesą atspindinčios plėvelės pažaidoms ištaisyti: – nešvarumų nuvalymas nuo pažeistų vietų; – riebalų dėmių pašalinimas vaitspiritu arba benzinu; – reikiamo dydžio ir spalvos šviesą atspindinčios plėvelės lopo paruošimas; – plėvelės priklijavimas pritaikius lopą. Mato vienetas m ² . <i>PASTABA. Šviesą atspindinti plėvelė klijuojama, kai oro temperatūra ne žemesnė kaip 15 °C. Naudojama šviesą atspindinti plėvelė turi atitikti aprašo TRA VŽ [5.20] reikalavimus, o lopymo darbai atliekami pagal taisyklių IT VŽ [5.29] nurodymus.</i>
	b) Darbo procesas, skirtas ženklams pakeisti: – tvirtinimo detalių arba sankabų varžtų atsukimas; – sugadinto ženklo nuėmimas; – naujo ženklo uždėjimas; – ženklo pritvirtinimas rankiniu arba mechanizuotu būdu, tvirtinimo aukščio atitikties taisyklių (KVŽT) [5.4] reikalavimams tikrinimas; – nuimtų ženklių pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas vienas ženklo skydas. <i>PASTABA. Naudojami kelio ženklių skydai turi atitikti aprašo TRA VŽ [5.20] ir taisyklių (KVŽT) [5.4] reikalavimus.</i>
	c) Darbo procesas, skirtas įlenktam ženklui ištaisyti: – tvirtinimo varžtų atsukimas; – įlenkto ženklo nuėmimas; – ženklo ištiesinimas, nepažeidžiant simbolių, fono dažų arba šviesą atspindinčios plėvelės; – ženklo pritvirtinimas, tvirtinimo varžtų prisukimas. Mato vienetas vienas ženklo skydas.
6.2.4. Priežiūra žiemą	a) Darbo procesas, skirtas sniegui ir ledui nuvalyti: – ženklo paviršiaus valymas sintetiniais šepetiais; – ženklo skydo patepimas druskos tirpalu, naudojant sumirkytą tirpalu minkštą audeklą; – paviršiaus nušluostymas sausu audeklu. Mato vienetas 10 m ² .

7. KELIO ŽENKLINIMO PRIEŽIŪROS DARBAI

7.1. Horizontalusis ženklėjimas, vertikalusis ženklėjimas

24 lentelė (Horizontalusis ženklėjimas)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
7.1.1. Horizontalusis ženklėjimas	
7.1.1.1. Esamo ženklėjimo atnaujinimas	a) Darbo procesas, skirtas ženklėjimui atnaujinti rankiniu būdu: – dangos paruošimas ženklėjimui atnaujinti: šlavimas, jei reikia, plovimas; – ženklėjimo likučių panaikinimas, naudojant tirpiklius arba nugrindant mechaniniu būdu; – ženklėjimo atnaujinimo vietų žymėjimas rankiniu būdu, naudojant kelio dažus; – linijų dažymas purkštuvu rankiniu būdu, naudojant trafaretus, ir kartu stiklo rutuliukų užpylimas. Mato vienetas 10 m². PASTABOS: – dažant dangą turi būti švari ir sausa, dangos temperatūra – ne žemesnė kaip 15 °C, santykinė oro drėgmė – ne didesnė kaip 85 %; negalima dažyti drėgnos, suminkštėjusios dangos su riebalinės kilmės, pvz., bitumo arba bituminės mastikos dėmėmis; – naudojamos medžiagos turi atitikti aprašo TRA ŽM [5.24] reikalavimus; – naudojimo normos (10 m²): alkidinių kelio dažų – 7,40 kg, stiklo rutuliukų – 2,69 kg, naudojant kitas ženklėjimo medžiagas, naudojimo normas taikyti pagal gamintojo arba tiekėjo nurodymus; – horizontaliojo ženklėjimo linijos, rodyklės, simboliai turi atitikti taisyklių (KŽT) [5.3] reikalavimus, darbų kokybė – taisyklių IT ŽM [5.23] reikalavimus.
	b) Darbo procesas, skirtas ženklėjimui atnaujinti mechanizuotu būdu: – dangos paruošimas ženklėjimui atnaujinti: šlavimas, jei reikia, plovimas; – ženklėjimo likučių nufrezavimas arba panaikinimas, naudojant tirpiklius; – ženklėjimo atnaujinimo vietų nužymėjimas taškais kas 12–16 m; – linijų dažymas specialia mašina, į dažus įmaišius stiklo rutuliukų. Mato vienetas 10 m². PASTABOS: – taikomi 7.1.1.1(a) darbo proceso pastabose nurodyti normatyviniai techniniai dokumentai; – naudojimo normos (10 m²): alkidinių kelio dažų – 7,25 kg, stiklo rutuliukų – 3,00 kg, naudojant kitas ženklėjimo medžiagas, naudojimo normas taikyti pagal gamintojo arba tiekėjo nurodymus
	c) Darbo procesas, skirtas iškiliesiems ženklėjimo elementams atnaujinti: – elemento išpjovimas iš kelio dangos, sandėliavimas, kaitinimas, mirkymas, valymas; – susidėvėjusių sudedamųjų dalių pakeitimas, naujų priklijavimas; – atšvaito įmontavimas į kelio dangą. Mato vienetas vienas atšvaitas.
	d) Darbo procesas, skirtas iškiliojo ženklėjimo elemento atšvaitui pakeisti: – atšvaito išėmimas iš korpuso; – pagrindo išvalymas ir išdžiovinimas; – naujo atšvaito priklijavimas. Mato vienetas vienas atšvaitas.

24 lentelės tęsinys (*Horizontalusis ženklimas*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
7.1.1.1. <i>tęsinys</i>	e) Darbo procesas, skirtas sferiniams stikliniams kelio bortų atšvaitams atnaujinti: – sudaužytų atšvaitų pašalinimas rankiniu būdu; – išėmų išvalymas; – naujų sferinių stiklinių atšvaitų įmontavimas. Mato vienetas vienas atšvaitas.
	f) Darbo procesas, skirtas ženklinti kelių ženklavimo dažais su stiklo rutuliukais: – dangos paruošimas naujam ženklavimui, šlavimas, jei reikia, plovimas; – dangos ašies, kitų charakteringų ženklavimo vietų žymėjimas taškais kas 12–16 m; – linijų dažymas mechanizuotu būdu. Mato vienetas 10 m². PASTABOS: – <i>naujas ženklimas, atsižvelgiant į taisyklių (KŽT) [5.3], IT ŽM [5.23] nurodymus, numatomas kelio ruožuose, kuriuose pasikeitė eismo intensyvumas, eismo schema;</i> – <i>darbų sąlygos ir naudojimo normos atitinka nurodytas 7.1.1.1(a) darbo proceso pastabose.</i>
	g) Darbo procesas, skirtas ženklinti karštuoju plastikumu mechanizuotu būdu: – dangos paruošimas ženklinti (taikomi 7.1.1.1(a) darbo proceso nurodymai); – ženklavimo mašinos paruošimas, plastiko pakaitinimas; – karštojo plastiko klojimas tiesiogiai ant dangos išilgine kryptimi ir linijų galų nulyginimas. Mato vienetas 10 m². PASTABOS: – <i>karštojo plastiko temperatūra vasarą turi būti 125 °C, pavasarį arba rudenį – 150 °C;</i> – <i>danga turi būti sausa, jos temperatūra turi būti ne žemesnė kaip 10 °C, santykinė oro drėgmė – ne didesnė kaip 85 %;</i> – <i>linijos aukštis virš dangos plastiko turi būti ne didesnis kaip 3 mm, profilinio ir aglomeratų struktūros ženklavimo su užbarstomomis medžiagomis ir gruntu – ne didesnis kaip 7 mm;</i> – <i>sumaišytas karštojo plastiko kiekis turi būti klojamas be pertraukos;</i> – <i>ženklavimo medžiagų spalva, skaistis, atsparumas dėvėjimui turi atitikti aprašo TRA ŽM [5.24] ir taisyklių IT ŽM [5.23] reikalavimus;</i> – <i>karštojo plastiko naudojimo normos (10 m²): karštojo plastiko – 64,0 kg, alkidinių kelio dažų – 0,5 kg, stiklo rutuliukų – 6,0 kg;</i> – <i>purškiamojo karštojo plastiko naudojimo normos (10 m²): karštojo plastiko – 31,0 kg, alkidinių kelio dažų – 0,5 kg, stiklo rutuliukų – 7,0 kg arba pagal gamintojo ar tiekėjo nurodymus;</i> – <i>paženklus karštuoju plastikumu, eismą galima leisti po 30 min.</i>
	h) Darbo procesas, skirtas ženklinti karštuoju plastikumu rodykles, pėsčiųjų perėjas, simbolius ir pan. rankiniu būdu: – plastiko pakaitinimas; – rodyklių, pėsčiųjų perėjų, simbolių nužymėjimas, jų kraštų apklavimas lipnia juosta; – formų, atitinkančių trafaretus, pakaitinimas; – ženklimas rankine įranga, stiklo rutuliukų užpylimas; – lipnios juostos nuėmimas; – simbolių, rodyklių kraštų nulyginimas. Mato vienetas 10 m².

24 lentelės tęsinys (*Horizontalusis ženklimas*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
7.1.1.1 <i>pabaiga</i>	PASTABOS: – sąlygos darbams atlikti nurodytos 7.1.1.1(a) darbo proceso pastabose; – karštojo plastiko naudojimo normos (10 m²): karštojo plastiko – 64,0 kg, stiklo rutuliukų – 8,0 kg arba pagal gamintojo ar tiekėjo nurodymus. – šaltojo plastiko išpylimas į mažosios mechanizacijos priemonę, skirtą ženklinti; – linijų ženklimas, stiklo rutuliukų užpylimas, lipnios juostelės nuėmimas ir juostų galų nulyginimas; – talpų, kuriose buvo šaltasis plastikas, išplovimas skiedikliais. Mato vienetas 10 m². PASTABA. Naudojimo normos (10 m²): šaltojo plastiko – 60,0 kg, stiklo rutuliukų – 14,0 kg arba pagal gamintojo ar tiekėjo nurodymus.
	i) Darbo procesas, skirtas rodyklėms, pėsčiųjų perėjoms, simboliams ir pan. ženklinti šaltuoju dvikomponenčiu plastikumi rankiniu būdu: – dangos nušlavimas rankiniu būdu; – rodyklių, simbolių, pėsčiųjų perėjų nužymėjimas, jų kraštų apklijavimas lipnia juoste; – plastiko komponentų reikiamo kiekio, kuris turi būti sunaudojamas per 10 min., sumaišymas specialioje kilnojamoje talpoje; – šaltojo plastiko išpylimas į mažosios mechanizacijos priemonę, skirtą ženklinti; – linijų ženklimas, stiklo rutuliukų užpylimas, lipnios juostelės nuėmimas ir juostų galų nulyginimas; – talpų, kuriose buvo šaltasis plastikas, išplovimas skiedikliais. Mato vienetas 10 m². PASTABA. Naudojimo normos (10 m²): šaltojo plastiko – 60,0 kg, stiklo rutuliukų – 14,0 kg arba pagal gamintojo ar tiekėjo nurodymus.
	j) Darbo procesas, skirtas ženklinti klįjuojamomis geltonos spalvos juostomis (trumpalaikiams darbams): – dangos paviršiaus išvalymas rankiniu būdu; – patepimas gruntu, mastika; – specialios lipnios juostos paklojimas, ją vyniojant nuo ritės, papildomas prispaudimas; – ženklavimo juostų pašalinimas, naudojant frezų-trintuką. Mato vienetas 10 m².
	k) Darbo procesas, skirtas iškiliesiems ženklavimo elementams įrengti: – atitinkamo dydžio duobučių iškirtimas važiuojamosios dalies viršutiniame sluoksnyje; – iškilųjų ženklavimo elementų įtvirtinimas, jų priklijavimas specialiomis mastikomis arba inkaruojant. Mato vienetas vienas iškilusis ženklavimo elementas.
	l) Darbo procesas, skirtas sferiniams stikliniams kelio bortų atšvaitams įrengti: – vietų nužymėjimas; – išėmos išgręžimas mechanizuotu būdu; – išėmos išvalymas; – sferinių stiklinių atšvaitų įmontavimas. Mato vienetas 10 m².

24 lentelės pabaiga (*Vertikalusis ženklimas*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
7.1.2. Vertikalusis ženklimas	
7.1.2.1. Valymas	Taikomi 23 lentelės 6.2.1 pozicijoje nurodyti darbų procesai
7.1.2.2. Ženklinio atnaujinimas	a) Darbo procesas, skirtas vertikaliojo ženklimo pažaidoms pašalinti: – purvo nuvalymas nuo vertikaliojo ženklimo paviršių, nuplovimas; – atsilupusių dažų arba sugadintos šviesą atspindinčios plėvelės nuskutimas; – dažymas purkštuku, naudojant dažus su šviesą atspindinčiomis medžiagomis, arba šviesą atspindinčios plėvelės užklėjimas. Mato vienetas m². <i>PASTABA. Vertikalusis ženklimas ir jo panaudojimo sąlygos turi atitikti taisyklių (KVŽT) [5.4] reikalavimus.</i>
7.1.2.3. Naujas ženklimas	a) Darbo procesas: – dažomų paviršių paruošimas, purvo nuvalymas, nuplovimas, paviršiaus pažaidų užtaisymas; – linijų nužymėjimas pagal taisyklių (KVŽT) [5.4] nurodymus; – dažymas rankiniu būdu, naudojant dažus su šviesą atspindinčiomis medžiagomis, arba šviesą atspindinčios plėvelės užklėjimas. Mato vienetas 10 m².

8. APSAUGINIŲ ATITVARŲ PRIEŽIŪROS DARBAI

8.1. Sijiniai apsauginiai atitvarai

25 lentelė (*Sijiniai apsauginiai atitvarai*)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
8.1.1. Valymas	a) Darbo procesas: – purvo, dulkių nuvalymas nuo apsauginių atitvarų paviršių kietais sintetiniais šepečiais mechanizuotu arba rankiniu būdu; – apsauginių atitvarų nuplovimas vandens čiurkšle mechanizuotu būdu. Mato vienetas 100 m. b) Darbo procesas, skirtas susikaupusiam gruntui pašalinti, kai apsauginiai atitvarai įrengti ilguose kelio ruožuose: – grunto nustūmimas šlaito kryptimi mechanizuotu būdu; – prie stulpelių susikaupusio grunto nukasimas rankiniu būdu; – papildomas kelkraščio lyginimas reikiamo nuolydžio padarymas rankiniu būdu; – sustumto ir nukasto grunto paskleidimas šlaite. Mato vienetas 100 m². c) Darbo procesas, skirtas susikaupusiam gruntui pašalinti, kai apsauginiai atitvarai pastatyti tam, kad apsaugotų viaduko atramas, apšvietimo stulpus, pavienius medžius: – grunto nukasimas rankiniu būdu; – grunto pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – kelio dangos šlavimas. Mato vienetai: m³, 100 m².

25 lentelės tęsinys (Sijiniai apsauginiai atitvarai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
8.1.2. <i>Pažaidų įtaisymas</i>	a) Darbo procesas, skirtas korozijos pažeistiems metaliniams paviršiams ištaisyti: – pažeistų plotų valymas metaliniais šepėčiais; – riebalų dėmių nuvalymas specialiais skysčiais, nuplovimas vandeniu ir išdžiovinimas; – paviršių padengimas antikorozinėmis medžiagomis; – nudažymas teptuku arba purkštuvu. Mato vienetas 10 m². <i>PASTABA. Korozijos židinius šalinti ir dažyti paviršius galima tik tada, kai oro temperatūra ne žemesnė kaip 10 °C.</i>
	b) Darbo procesas, skirtas betono ištrupėjusioms bei nuskilusioms vietoms užtaisyti: – purvo ir dulkių nuvalymas nuo pažeistų paviršių; – paviršių sudrėkinimas; – pažaidų įtaisymas smulkiagrūdžio betono mišiniu arba cementiniu skiediniu; – sutaisytų paviršių užglaiستymas. Mato vienetas 10 m². PASTABOS: – <i>betono pažaidas galima taisyti, esant ne žemesnei kaip 5 °C oro temperatūrai;</i> – <i>naudojamas betono mišinys turi užtikrinti betono stiprio klasę (pagal standartą LST EN 206 [5.32]), ne žemesnę už apsauginių atitvarų elementų betono stiprio klasę;</i> – <i>vertikalusis ženklavimas turi atitikti taisyklių (KVŽT) [5.4] reikalavimus.</i>
	c) Darbo procesas, skirtas metalinėms apsauginių atitvarų sijoms ir statramsčiams perdažyti: – perdažomų paviršių valymas metaliniais šepėčiais; – korozijos pažeistų vietų padengimas antikorozinėmis medžiagomis; – paruošto paviršiaus perdažymas teptuku, dažų purkštuvu arba panaudojant markiravimo mašiną; – vertikaliojo ženklavimo atnaujinimas rankiniu arba mechanizuotu būdu pagal taisyklių (KVŽT) [5.4] reikalavimus. Mato vienetas 10 m².
	d) Darbo procesas, skirtas gelžbetoninėms apsauginių atitvarų sijoms, stulpeliams perdažyti: – perdažomų paviršių valymas metaliniais šepėčiais; – jei yra, tuštumų, nutrupėjusių vietų užtaisyimas smulkiagrūdžiu betono mišiniu; – paruošto paviršiaus perdažymas dažų purkštuvu arba panaudojant markiravimo mašiną (juostoms perdažyti); – vertikaliojo ženklavimo (pagal taisyklių (KVŽT) [5.4] reikalavimus) nudažymas teptuku. Mato vienetas 10 m².

25 lentelės tęsinys (Sijiniai apsauginiai atitvarai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
8.1.2 tęsinys	e) Darbo procesas, skirtas sulaužytoms gelžbetoninėms sijoms pakeisti: – sulaužytos gelžbetoninės sijos tvirtinimo detalių nuėmimas, nukėlimas, naudojant automobilinį kraną, ir pakrovimas į autotransporto priemonę; – statramsčių padėties patikrinimas ir ištaisymas plane bei profilyje; – naujos sijos pritaikymas; – tvirtinimo detalių uždėjimas ir sijos pritvirtinimas. Mato vienetas viena gelžbetoninė sija.
	f) Darbo procesas, skirtas sugadintoms metalinių apsauginių atitvarų sijoms pakeisti: – varžtų atsukimas; – sulaužytų arba deformuotų juostų ir amortizuojančių intarpų (jei barjerai su intarpais) nuėmimas; – naujų sijų ir amortizuojančių intarpų (jei apsauginiai atitvarai su intarpais) pritaikymas; – varžtų užsukimas; – sulaužytų arba deformuotų sijų išvežimas. Mato vienetas viena metalinė sija. <i>PASTABA. Naudojamos metalinės apsauginių atitvarų sijos turi atitikti aprašo TRA TAS PL [5.15] reikalavimus.</i>
	g) Darbo procesas, skirtas sulaužytam gelžbetoninių sijinių apsauginių atitvarų statramsčiui pakeisti: – tvirtinimo detalių nuėmimas; – gretimų apsauginių atitvarų elementų nuėmimas; – statramsčio atkasimas; – sulaužyto statramsčio iškėlimas; – naujo statramsčio pastatymas; – grunto užpylimas, suplūskiant kiekvieną sluoksnį ir kartu tikrinant statramsčio padėtį plane bei profilyje; – nuimtų apsauginių atitvarų sijų užkėlimas ir pritvirtinimas prie naujai pastatyto statramsčio; – betono laužo išvežimas. Mato vienetas vienas stulpelis.
	h) Darbo procesas, skirtas sulaužytam metaliniam statramsčiui pakeisti: – sijų tvirtinimo varžtų atsukimas ir sijų nuėmimas; – amortizuojančio intarpo nuėmimas; – stulpelio išrovimas; – naujos duobės išgręžimas; – naujo stulpelio pastatymas, amortizuojančio intarpo pritvirtinimas; – sijų pritvirtinimas. Mato vienetas vienas stulpelis.
	i) Darbo procesas, skirtas sugadintoms tvirtinimo detalėms, jei reikia, ir amortizuojantiems intarpams pakeisti: – apsauginių atitvarų elementų varžtų atsukimas; – sugadintų detalių ir amortizuojančio intarpo nuėmimas; – naujų detalių pritaikymas ir amortizuojančio intarpo uždėjimas, varžtų prisukimas. Mato vienetas komplektas.

25 lentelės pabaiga (Sijiniai apsauginiai atitvarai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
8.1.2 pabaiga	j) Darbo procesas, skirtas deformuotiems, sulaužytiems elementams, apsaugantiems nuo akinimo, pakeisti: – deformuotų elementų juostos pašalinimas išpjaunant; – naujų elementų juostos privirinimas; – virinimo vietų apdorojimas antikoroziniais dažais ir nudažymas parinkus spalvą. Mato vienetas 10 m.
	k) Darbo procesas, skirtas metalinių apsauginių atitvarų pastatymo aukščiui ir padėčiai plane atkurti: – dalinis statramsčio atkasimas; – barjerų pakėlimas mechanizuotai, kartu pakeliant statramstį; – grunto suplūkimas aplink statramstį, kartu tikrinant statramsčio aukštį nivelyru; – grunto užpylimas, suplūkiant kiekvieną sluoksnį; – darbo vietos sutvarkymas. Mato vienetas 10 m. <i>PASTABA. Atkuriant apsauginių atitvarų aukštį ir padėtį plane, reikia laikytis TRA TAS PL [5.15] nurodymų.</i>
	l) Darbo procesas, skirtas sugadintiems atšvaitams pakeisti: – sugadintų atšvaitų nuėmimas, plėvelės likučių nugrandymas arba plastikinio elemento nulupimas arba jo nusukimas nuo laikiklio; – naujų atšvaitų pritvirtinimas – jų priklijavimas arba prisukimas (pagal atšvaito konstrukciją). Mato vienetas 10 vnt. <i>PASTABA. Atšvaitų padėtis, atstumas tarp jų turi atitikti taisyklių (KVŽT) [5.4] reikalavimus.</i>
8.1.3. Priežiūra žiemą	a) Darbo procesas: – prieš polaidį arba žiemos metu neaukštų arba trukdančių valyti kelią sniego volų (likusių po mechanizuoto valymo) nukasimas ir paskleidimas ant kelio šlaitų; – prilipusio sniego nuvalymas nuo atšvaitų ir vertikaliojo ženklinimo elementų. Mato vienetas 100 m. <i>PASTABA. Kai sniego volas visiškai uždengia apsauginius atitvarus, tačiau netrukdo valyti kelią, atšvaitai nevalomi.</i>

8.2. Signaliniai stulpeliai

26 lentelė (Signaliniai stulpeliai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
8.2.1. Valymas	a) Darbo procesas: – purvo ir dulkių nuvalymas kietais sintetiniais šepetiais rankiniu arba mechanizuotu būdu; – nuplovimas vandeniu rankiniu arba mechanizuotu būdu; – naftos produktų dėmių nuvalymas tirpikliais (žibalu, vaitspiritu). Mato vienetai: 10 vnt., 10 m².

26 lentelės pabaiga (Signaliniai stulpeliai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
8.2.2. <i>Pažaidų ištaisymas</i>	a) Darbo procesas, skirtas sulaužytiems arba deformuotiems plastikiniams signaliniams stulpeliams pakeisti: – sulaužytų stulpelių surinkimas; – skylių išgręžimas; – naujų stulpelių pastatymas; – sulaužytų stulpelių išvežimas. Mato vienetas 10 vnt. <i>PASTABA. Keičiant signalinius stulpelius, reikia laikytis taisyklių (KVŽT) [5.4] nurodymų.</i>
	b) Darbo procesas, skirtas atšvaitams prižiūrėti: – valymas (taikomas 0, darbo procesas); – pažeistos šviesą atspindinčios plėvelės arba sudaužytų plastikinių atšvaitų nuėmimas, sužalotos juodos (įstrižos) juostos pakeitimas, naujo atšvaito priklijavimas arba pritvirtinimas. Mato vienetas 10 vnt. <i>PASTABA. Atšvaitai ir signalinių stulpelių ženklavimas turi atitikti taisyklių (KVŽT) [5.4] reikalavimus.</i>
	c) Darbo procesas, skirtas gairėms perdažyti: – gairių surinkimas; – atsilupusių dažų nuvalymas metaliniais šepetiais; – perdažymas rankiniu būdu dviem spalvomis. Mato vienetas 10 vnt.
8.2.3. <i>Priežiūra žiemą</i>	a) Darbo procesas, skirtas signaliniams stulpeliams valyti žiemą: – druskos skiedinio užtepimas ant atšvaitų, naudojant sumirkytą minkštą audeklą; – paviršiaus nušluostymas sausu audeklu. Mato vienetas 100 vnt.
	b) Darbo procesas, skirtas gairėms sustatyti (kelio pločiui nužymėti žiemos periodu): – gairių iškrovimas iš autotransporto priemonės; – jų išdėstymas, pernešimas ne didesniu kaip 50 m atstumu; – sukalimas į kelio briaunas; – sulaužytų gairių pakeitimas; – gairių išrovimas, sudėjimas į krūvas, pakrovimas į autotransporto priemonę, išvežimas (nutirpus snigui). Mato vienetas 100 vnt.

8.3. Tvoros

27 lentelė (Tvoros pėsčiųjų ir dviračių eismui reguliuoti)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
8.3.1. Tvoros pėsčiųjų ir dviračių eismui reguliuoti	
8.3.1.1. Valymas	Taikomas 25 lentelės 8.1.1(a) darbo procesas
8.3.1.2. Pažaidų ištaisymas	a) Darbo procesas, skirtas nedidelėms pažaidoms pašalinti: – sulankstytų vamzdžių ištiesinimas; – įtrūkių tvoroje iš tinklo surišimas; – skylių tinklo tvoroje užtaisymas – reikiamo dydžio lopų paruošimas ir jų pritvirtinimas viela; – korozijos pažeistų plotų valymas metaliniais šepetiais ir ištepimas antikorozinėmis medžiagomis; – dažytų paviršių pažeistų vietų perdažymas (taikomas 8.1.2(c) darbo procesas); – atraminių gelžbetoninių stulpelių pakeitimas (taikomas 8.1.2(g) darbo procesas). Mato vienetai: 10 m², vnt.
	b) Darbo procesas, skirtas pasvirusiems tvoros statramsčiams ištaisyti: – statramsčių atkasimas; – statramsčių grąžinimas į vertikalią padėtį; – betono mišinio ($\approx 0,02 \text{ m}^3$) paklojimas aplink statramstį jam įtvirtinti; – grunto užkasimas, suplūskiant kiekvieną sluoksnį; – darbo vietos sutvarkymas. Mato vienetas vnt.
	c) Darbo procesas, skirtas vielos tinklui perdažyti: – purvo ir dulkių nuvalymas metaliniais šepetiais; – perdažymas teptukais, dažant tuo pačiu metu tą pačią vietą iš abiejų pusių. Mato vienetas 10 m². <i>PASTABA. Dažyti galima, kai oro temperatūra ne žemesnė kaip 10 °C.</i>
	d) Darbo procesas, skirtas elementams pakeisti, kai metalinio tinklo tvora įrengta iš atskirų sekcijų (rėmas iš kampuočių užpildytas tinklu): – tvirtinimo detalių nuėmimas; – sugadintos sekcijos nuėmimas; – naujos sekcijos pastatymas; – naujos sekcijos pritvirtinimas; – sugadintos sekcijos pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas 10 m.
	e) Darbo procesas, kai tvora yra iš vientiso tinklo: – tvirtinimo detalių nuėmimas, jeigu tai būtina; – sugadinto tinklo ruožo nukirpimas; – naujo tinklo uždėjimas; – naujo tinklo sujungimas (surišimas) su esamu; – naujo tinklo pritvirtinimas prie statramsčių, jeigu tai būtina; – sugadinto tinklo išvežimas. Mato vienetai: 10 m, 10 m².

27 lentelės tęsinys (Tvoros pėsčiųjų ir dviračių eismui reguliuoti); (Sniegtvorės)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
8.3.1.2 pabaiga	f) Darbo procesas, skirtas rėmams su tinklu ir gelžbetoniniams statramsčiams pakeisti: – tinklo ar atskirų sekcijų tvirtinimo detalių nuėmimas; – statramsčio atkasimas; – sugadinto gelžbetoninio statramsčio iškėlimas; – naujo gelžbetoninio statramsčio įkasamos į žemę dalies nutepimas hidroizoliacinėmis medžiagomis (pvz., bitumu), jo pastatymas; – grunto užpylimas ir kiekvieno sluoksnio suplūkimas, kartu tikrinant statramsčio padėties tikslumą; – naujo tinklo ar atskirų sekcijų pritvirtinimas; – sulaužyto gelžbetoninio statramsčio išvežimas. Mato vienetas 10 m.
	g) Darbo procesas, skirtas tvoros iš metalinių vamzdžių elementams pakeisti: – sulaužytų arba nepataisomai deformuotų vamzdžių nupjovimas; – naujų vamzdžių pritaikymas ir prijungimas suvirinant; – metalo laužo išvežimas. Mato vienetas 10 m.
	h) Darbo procesas, skirtas tvoros iš metalinių vamzdžių statramsčiams pakeisti: – tvoros vamzdžių nupjovimas nuo statramsčio; – statramsčio atkasimas; – deformuoto arba sulaužyto metalinio statramsčio kartu su betono pamatu iškėlimas; – betono mišinio paklojimas statramsčio pamatui; – naujo metalinio statramsčio pastatymas; – naujo statramsčio įkasamos į žemę dalies patepimas hidroizoliacinėmis medžiagomis (pvz., bitumu); – grunto užpylimas, suplūkiant kiekvieną sluoksnį ir kartu tikrinant statramsčio pastatymo tikslumą; – tvoros vamzdžių prijungimas prie metalinio statramsčio – privirinimas; – metalo laužo išvežimas. Mato vienetas 10 m.
	i) Darbo procesas, skirtas korozijos pažeistiems metaliniams paviršiams ištaisyti: – taikomas 8.1.2(a) darbo procesas.
	j) Darbo procesas, skirtas nuplėštiems ar kitaip sugadintiems atšvaitams vasaros sezono metu pakeisti: – taikomas 8.1.2(l) darbo procesas.
8.3.2. Sniegtvorės	
8.3.2.1. Sniegtvorių prižiūra	8.3.3-1 Darbo procesas, skirtas plastikinio tinklo sniegtvorėms prižiūrėti: – kuolų iš metalinių strypų paruošimas, išdėstymas, sukalimas; – plieninės vielos ištempimas tarp kuolų; – plastikinio tinklo pritvirtinimas žiemos pradžioje, pakėlimas, susidarius pusnims, ir nuėmimas pavasarį; – sutrūkusio arba trūkstamo tinklo pakeitimas nauju; – kuolų, plastikinio tinklo ritinių pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas sandėliuoti. Mato vienetas 100 m.

9. PĖSČIŲJŲ IR DVIRAČIŲ TAKŲ PRIEŽIŪROS DARBAI

9.1. Takai su asfalto, betono plytelių, žvyro danga

28 lentelė (Takai su asfalto, betono plytelių, žvyro danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
9.1.1. Valymas	a) Darbo procesas, skirtas takams su asfalto arba betono plytelių danga valyti: – šiukšlių ir atsitiktinių daiktų surinkimas ir pašalinimas; – purvo nugrandymas; – nušlavimas rankiniu arba mechanizuotu būdu. Mato vienetas 100 m ² .
	b) Darbo procesas, skirtas takams su žvyro danga valyti: – šiukšlių ir atsitiktinių daiktų surinkimas ir pašalinimas; – didesnių kaip 50 mm skersmens akmenų nurinkimas; – purvo pašalinimas. Mato vienetas 100 m ² .
	c) Darbo procesas, skirtas žolei naikinti: – žolės nuskutimas prie pat dangos paviršiaus, naudojant kauptuką arba kastuvą arba nupurškimas herbicidais; – sušlavimas į krūvas ir pašalinimas (žvyro dangos takuose žolė sugrėbiama). Mato vienetas 100 m ² .
9.1.2. Dangos pažeidimų ištaisymas	a) Darbo procesas, skirtas asfalto dangos išdaužoms užtaisyti: – purvo nuvalymas; – išdaužų kraštų nukapojimas mechanizuotu arba rankiniu būdu, duobių stačiakampiais kraštais suformavimas; – kapojimo liekanų pašalinimas, dulkių išpūtymas; – medinių atraminių tašelių įtvirtinimas dangos kraštuose ties nutrupėjusiomis krašto zonomis; – karšto asfalto mišinio paklojimas, išdaužų užtaisyimas ir kraštų atnaujinimas; – asfalto mišinio sutankinimas rankiniu būdu, panaudojant plūktuvus arba rankinius volelius; – medinių tašelių nuėmimas ir tarpo užpylimas žvyru. Mato vienetas 100 m ² .
	b) Darbo procesas, skirtas gilesnėms kaip 60 mm žvyro dangos išdaužoms užtaisyti : – purvo nuvalymas; – išdaužų kraštų išpurenimas; – išdaužos užtaisyimas, reikiamos frakcijos žvyro mineralinių medžiagų mišinio supylimas; – žvyro mineralinių medžiagų mišinio sutankinimas rankiniais plūktuvais, laistant vandeniu (1 l/m² vienam storio centimetru). Mato vienetas 100 m ² . <i>PASTABA. Naudojamos mineralinės medžiagos turi atitikti aprašo TRA SBR [5.9] reikalavimus, o darbus reikia atlikti laikantis taisyklių IT SBR [5.10] reikalavimų; papildant šiuos reikalavimus, leidžiama naudoti nesurištuosius mineralinių medžiagų mišinius ir gruntus, klasifikuojamus pagal LST 1331 [5.33], kurių mažiausia mineralinių dulkių kiekio kategorija yra LF₄.</i>

28 lentelės tęsinys (Takai su asfalto, betono plytelių, žvyro danga)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
	a) Darbo procesas, skirtas susikaupusiam gruntui prie dangos kraštų pašalinti: – susikaupusio grunto nupjovimas autogreideriu arba nukasimas rankiniu būdu, kai susikaupęs gruntas tik atskirose tako vietose trukdo vandeniui nutekėti; – grunto volelių paskleidimas mechanizuotu arba rankiniu būdu (atsižvelgiant į darbų kieki); – supurentų plotų užsėjimas žole; – užterštos tako dangos valymas. Mato vienetai: 100 m², 10 m³. b) Darbo procesas, skirtas vandeniui nuleisti ir pralaidoms išvalyti: – susikaupusio vandens nuleidimas – griovelių iškasimas lygiagrečiai su taku arba statmenai jam (pagal vietovės sąlygas) iki žemesnės reljefo vietos; – sąnašų purenimas metaliniais strypais; – pralaidos išvalymas grandikliais; – sąnašų paskleidimas. Mato vienetas m³.
9.1.3. Dangos iš betono trinkelų ar plytelių pažaidų įstaistymas	a) Darbo procesas: – sulūžusių arba susikraipusių betono plytelių arba trinkelų nuardymas; – pagrindo įstaistymas, atsižvelgiant į pagrindo medžiagas: esamo žvyro suplūkinimas arba, išardžius sulūžusį betoninį pagrindą, užbetonavimas iš naujo; – betono plytelių arba trinkelų paklojimas (sulūžusios pakeičiamos naujomis); – siūlių užpildymas cementiniu skiediniu; – dangos priežiūra betono mišinio kietėjimo metu. Mato vienetas m².
9.1.4. Priežiūra žiemą	a) Darbo procesas: – sniego nustūmimas lengvu ratiniu traktoriumi su verstuvu arba nukasimas rankiniu būdu (intensyviai ir ilgai sningant); – užpustytų vietų išvalymas, naudojant traktorių su sniego valymo įranga (nustojus snigti); – apledėjusių vietų pabarstymas smėliu arba smėlio ir druskos mišiniu. Mato vienetas: 100 m², 1000 m².

10. TILTŲ, VIADUKŲ IR ESTAKADŲ PRIEŽIŪROS DARBAI**10.1. Tiltų, viadukų ir estakadų važiuojamoji dalis****29 lentelė (Tiltų, viadukų ir estakadų važiuojamoji dalis)**

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
10.1.1. Valymas	a) Darbo procesas: – atsitiktinių daiktų surinkimas, pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – važiuojamosios dalies šlavimas mechanizuotu būdu; – šiukšlių nušlavimas prie apsauginių atitvarų rankiniu būdu; – šiukšlių pašalinimas rankiniu būdu iš vandens surinkimo ir nuleidimo sistemos. Mato vienetas 100 m².

29 lentelės tęsinys (Tiltų, viadukų ir estakadų važiuojamoji dalis)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
10.1.2. <i>Išdaužų užtaisymas</i>	Taikomi 5 lentelės nuo 2.1.2(a) iki 2.1.3(e) darbo procesai.
10.1.3. <i>Asfalto, betono dangos plyšių užtaisymas</i>	Taikomi 5 lentelės nuo 2.1.6(a) iki 2.1.6(g) darbo procesai.
10.1.4. <i>Bangų, slinkčių ir provėžų ištaisymas</i>	Taikomi 5 lentelės nuo 2.1.6(a) iki 2.1.6(d) darbo procesai.
10.1.5. <i>Dangos išsilukštenusių paviršių sutvirtinimas</i>	Taikomi 5 lentelės nuo 2.1.6(a) iki 2.1.6(c) darbo procesai.
10.1.6. <i>Dangos šiurkštumo padidinimas</i>	Taikomi 5 lentelės nuo 2.1.6(a) iki 2.1.6 (c) darbo procesai.
10.1.7. <i>Deformacinių pjūvių priežiūra</i>	a) Darbo procesas, skirtas užpildyto tipo deformaciniams pjūviams užtaisyti: – taikomi 5 lentelės 0 ir 0 darbo procesai. <i>PASTABA. Užpildyto tipo deformacinių pjūvių priežiūra apima tik mastikos pakeitimą. Kitokios konstrukcijos deformacinio pjūvio tvarkymas yra susijęs su po važiuojamosios dalies danga esančių konstrukcinių sluoksnių atnaujinimo darbais ir priklauso remonto darbams, kurių rekomendacijos pateiktos taisyklėse TTPT [5.18].</i>
	b) Darbo procesas, skirtas deformaciniam pjūviui užpilti THORMOJOINT sistemos medžiagomis: – deformacinio pjūvio išvalymas (taikomas 5 lentelės 0 darbo procesas); – deformacinio pjūvio užpildymas THORMOJOINT sistemos medžiagomis (darbo sąlygos ir naudojimo normos – pagal gamintojo arba tiekėjo instrukcijas); – S rūšies skaldytų mineralinių medžiagų ir 0/5 frakcijos granito skaldelės užpylimas ant deformacinio pjūvio paviršiaus. Mato vienetas 100 m.
10.1.8. <i>Vandens nuleidimo šulinėlių priežiūra</i>	a) Darbo procesas: – šiukšlių ir sąnašų pašalinimas nuo šulinėlių grotelių; – šiukšlių ir sąnašų sukrovimas į talpas ir pašalinimas išvežant; – aptrupėjusių šulinėlių briaunų, įtrūkių užtaisymas cementiniu skiediniu; – sulaužytų šulinėlių pakeitimas; – sulaužytų arba trūkstančių grotelių pakeitimas arba papildymas naujomis. Mato vienetas vnt.
10.1.9. <i>Priežiūra žiemą</i>	a) Darbo procesas, pradėjus snigti: – taikomas 5 lentelės 2.1.13(a) darbo procesas. <i>PASTABA. Cheminės medžiagos neturi būti naudojamos – tik frikinės medžiagos;</i>
	b) Darbo procesas, ilgai ir intensyviai sningant: – taikomas 5 lentelės 2.1.13(b) darbo procesas.

29 lentelės pabaiga (Tiltų, viadukų ir estakadų važiuojamoji dalis)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
10.1.9 pabaiga	c) Darbo procesas, kai tiltai ar viadukai ilgesni nei 40 m: – puraus sniego (ilgai ir intensyviai sningant) pakartotinis valymas automobiliniais sniego valytuvais; – susidariusių sniego volų šalinimas, mechanizuotas sniego krovimas į savivarčius, išvežimas ne didesniu kaip vieno kilometro atstumu ir išvertimas ant kelio šlaitų. Mato vienetas 100 m³.
	d) Darbo procesas, kai tiltai ar viadukai trumpesni nei 40 m: – puraus sniego, ilgai ir intensyviai sningant, pakartotinis valymas automobiliniais sniego valytuvais; – susidariusių sniego volų šalinimas autogreideriu, jų nustūmimas nuo tilto važiuojamosios dalies ant kelio kelkraščių. Mato vienetas km (nuvažiuoto mechanizmo atstumo).
	e) Darbo procesas, skirtas apledėjusiai dangai pašiuškinti: – taikomas 5 lentelės 2.1.13(c) darbo procesas. Mato vienetas 1000 m².

10.2. Šalitimai

30 lentelė (Šalitimai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
10.2.1. Valymas	a) Darbo procesas: – atsitiktinių daiktų surinkimas, nunešimas nuo šalitilčio ir pakrovimas į autotransporto priemonę; – dulkių ir šiukšlių sušlavimas į krūvelės, susėmimas į talpas, pakrovimas į autotransporto priemonę; – purvo nugrandymas, surinkimas į talpas, nunešimas nuo šalitilčio, pakrovimas į autotransporto priemonę, papildomas nugrandytų vietų šlavimas. Mato vienetas 100 m².
10.2.2. Dangos pažeidimų ištaisymas	Asfalto dangos pažeidimus ištaisyti taikomi 2.1.2(a), 2.1.2(b), 2.1.2(c), 2.1.2(d) darbo procesai, nurodyti 5 lentelėje; betono dangos pažeidimus – 2.1.2(a), 2.1.2(b) darbo procesai, nurodyti 5 lentelėje; medinės dangos pažeidimus ištaisyti taikomas 5.4.2(f) darbo procesas, nurodytas 15 lentelėje ir 5.5.5(c) darbo procesas, nurodytas 16 lentelėje.
10.2.3. Deformacinių pjūvių priežiūra	Užtaisiant užpildyto tipo deformacinius pjūvius, taikomi 5 lentelės 2.1.2(a), 2.1.2(b) darbo procesai.
10.2.4. Priežiūra žiemą	a) Darbo procesas (ilgesnių kaip 40 m tiltų, viadukų ir estakadų šalitimai): – sniego sluoksnio nuvalymas rankiniu būdu, permetimas 3 m atstumu į krūvas; – sniego krūvų pakrovimas į savivarčius ir išvežimas (kraunama rankiniu būdu į krautuvo kaušą). Mato vienetas 10 m³.
	b) Darbo procesas (trumpesnių kaip 40 m tiltų, viadukų ir estakadų šalitimai): – sniego sluoksnio nuvalymas rankiniu būdu, sustūmimas į krūvas, kurios nustumiamos nuo šalitilčio ant žemės sankasos šlaitų šalitimų galuose. Mato vienetas 100 m².
	c) Darbo procesas: – esant apledėjimui, šalitilčio dangos barstymas frikciniomis medžiagomis arba frikcinių ir cheminių medžiagų mišiniu.

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
	Mato vienetas 100 m ² .

10.3. Apsauginiai atitvarai

31 lentelė (Tiltų, viadukų ir estakadų apsauginiai atitvarai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
10.3.1. Valymas	a) Darbo procesas, skirtas sijiniams apsauginiams atitvarams valyti vasaros sezono metu: – purvo, dulkių nuvalymas nuo apsauginių atitvarų paviršiaus kietais sintetiniais šepčiais rankiniu būdu arba mechanizuotai; – riebalų dėmių nuplovimas skiedikliais; – apsauginių atitvarų nuplovimas vandens čiurkšle mechanizuotu būdu. Mato vienetai: 100 m, 100 m². b) Darbo procesas, skirtas prie apsauginių atitvarų po žiemos susikaupusiam gruntui (barstymo atliekoms) pašalinti: – susikaupusio grunto sumetimas į krūvas; – pakrovimas į autotransporto priemones; – užterštos važiuojamosios dalies dangos šlavimas. Mato vienetas m³.
10.3.2. Pažaidų ištaisymas	a) Darbo procesas, skirtas sulaužytoms arba deformuotoms, arba korozijos pažeistoms metalinėms sijoms pakeisti: – sulaužytų arba korozijos pažeistų sijų paruošimas nuimti, tvirtinimo varžtų atsukimas; – sijų nuėmimas ir pakrovimas į autotransporto priemonę rankiniu būdu; – statramsčių padėties patikrinimas, jei reikia, jų patiesinimas; – naujų sijų pritaikymas; – sijų pritvirtinimas, prisukant varžtus. Mato vienetas viena sija. b) Darbo procesas, skirtas deformuotiems arba sulaužytiems, arba korozijos pažeistiems metaliniams statramsčiams pakeisti: – apsauginių atitvarų tvirtinimo varžtų atsukimas, deformuotų arba sulaužytų, arba korozijos pažeistų sijų nuėmimas; – statramsčių pagrindo tvirtinimo varžtų atsukimas ir statramsčių nuėmimas; – statramsčių, sijų pakrovimas į autotransporto priemonę; – naujų statramsčių pritvirtinimas – jų pagrindo priveržimas varžtais, kartu tikrinant statramsčių padėtį plane ir profilyje; – naujų arba esamų, jei jas galima ištaisyti vietoje, juostų uždėjimas, jų pritvirtinimas varžtais. Mato vienetas 10 m. c) Darbo procesas, skirtas paaukštintiems gelžbetoniniams bortams remontuoti: – defektuotų tarpų išskirtimas skeliamaisiais kūjais; – klojinių pritaikymas; – armatūros įdėjimas ir sujungimas su esama, surišimas arba suvirinimas; – betonavimas, vibruojant betoną; – klojinių nuėmimas po 24 val.; – paviršiaus apsauga nuo išdžiūvimo arba kritulių – patepimas plėvele sudarančia medžiaga arba uždengimas plėvele betono mišinio kietėjimo metu. Mato vienetas m. <i>PASTABA. Naudojamas betono mišinys turi užtikrinti ne žemesnę betono stiprio klasę (pagal standartą LST EN 206 [5.32]) už remontuojamų elementų</i>

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
	<i>betono stiprio klasė.</i>

31 lentelės pabaiga (Tiltų, viadukų ir estakadų apsauginiai atitvarai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
10.3.2 pabaiga	d) Darbo procesas, skirtas ne gilesnėms kaip 1,0 cm nuskilusioms, ištrupėjusioms betono vietoms ištaisyti: – purvo, dulkių nuo pažeistų plotų nuvalymas smėliasrove; – švorių plotų sudrėkinimas; – smulkiagrūdžio betono mišinio užtepimas ir paviršiaus užglaitymas, pvz., EMACO miltelių ir vandens mišiniu arba cementiniu skiediniu; – sutvarkyto paviršiaus nudažymas pagal taisyklių (KVŽT) [5.4] reikalavimus. – Mato vienetas m².
	e) Darbo procesas, skirtas įlenktoms metalinėms sijoms ištaisyti: – tvirtinimo varžtų atsukimas; – sijos nuėmimas; – ištiesinimas vietoje, lenkiant į priešingą pusę, arba ištaisymas įmonėje; – sijos uždėjimas, jos pritvirtinimas varžtais. Mato vienetas m.
	f) Darbo procesas, skirtas sudaužytiems atšvaitams pakeisti: – sudaužytų atšvaitų nuėmimas; – paviršiaus išvalymas; – naujų atšvaitų pritvirtinimas – jų priklijavimas arba prisukimas. Mato vienetas 10 vnt.
10.3.3. Priežiūra žiemą	a) Darbo procesas, skirtas atšvaitams valyti: – sniego išvalymas iš po barjerų rankiniu būdu, supylimas į krūvas ir išvežimas iš karto arba vėliau; – prilipusio sniego nuvalymas nuo atšvaitų rankiniu būdu (jų nuplovimas karštu vandeniu arba nušluostymas druskos tirpalu ir po to sausu audiniu) arba valymas mechanizuotu būdu. Mato vienetas 10 vnt. <i>PASTABA. Kai sniego volas visiškai uždengia apsauginius atitvarus, tačiau jis netrukdo valyti važiuojamąją dalį, atšvaitai nevalomi.</i>
	b) Darbo procesas, skirtas sniego volams pašalinti: – sniego iškasimas iš po barjerų rankiniu būdu; – sumetimas į krūvas; – pakrovimas į krovinę mašiną ir išvežimas. Mato vienetas 10 m ³ .

10.4. Turėklai

32 lentelė (Turėklai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
10.4.1. Valymas	a) Darbo procesas: – dulkių, purvo nuvalymas sintetiniais šepetiais rankiniu arba mechanizuotu būdu; – purvo likučių nuplovimas vandeniu rankiniu arba mechanizuotu būdu; – riebalų dėmių nuvalymas skiedikliais ir nuplovimas vandeniu; – rūdžių nuvalymas metaliniais šepetiais rankiniu būdu. Mato vienetai: 100 m, m ² .

32 lentelės tęsinys (Turėklai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
10.4.2. Pažaidų pašalinimas	a) Darbo procesas, skirtas metaliniams turėklų statramsčiams tvirtinti: – naujų tvirtinimo detalių uždėjimas, esamų pakeitimas arba tvirtinimo varžtų prisukimas, kai tvirtinama prie metalinių konstrukcijų; – sutrupėjusio, atskilusio betono aplink tvirtinimo lizdus iškapojimas; – paruoštų vietų užbetonavimas; – betono priežiūra kietėjimo laikotarpiu. Mato vienetas vienas įtvirtinimas.
	b) Darbo procesas, skirtas gelžbetoniniams turėklų statramsčiams tvirtinti: – surūdijusių uždėtinių detalių pakeitimas – jų iškitimas iš betono tiek turėkluose, tiek šaliltilyje, naujų privirinimas ir suvirinimas tarpusavyje; – iškapotų vietų užbetonavimas; – užbetonuoto paviršiaus patepimas plėvelę sudarančia medžiaga. Mato vienetas 10 vnt.
	c) Darbo procesas, skirtas mediniams turėklų statramsčiams įtvirtinti: – naujų varžtų įsukimas įtvirtinimo vietose arba sutvirtinimas papildomais antdėklais. Mato vienetas 10 vnt.
	d) Darbo procesas, skirtas metaliniams elementams pakeisti: – trumpo ruožo sulaužytų turėklų nuardymas – konstrukcijų ir įtvirtinimų nupjovimas; – naujų elementų pritaikymas ir privirinimas prie esamų, įtvirtinimų priveržimas; – naujų elementų nudažymas; – atliekų išvežimas. Mato vienetas m.
	e) Darbo procesas, skirtas gelžbetoniniams elementams pakeisti: – trumpo ruožo sulaužytų turėklų nuardymas – sekcijų sujungimų ir įtvirtinimų nupjovimas; – naujų elementų (sekcijų) pritaikymas, įdėtinių įtvirtinimų detalių privirinimas; – sujungimų suvirinimas ir sumonolitinimas cementiniu skiediniu; – naujų sekcijų nudažymas; – atliekų išvežimas. Mato vienetas m ³ .
	f) Darbo procesas, skirtas mediniams elementams pakeisti: – sulaužytų elementų nuėmimas – varžtų atsukimas arba nupjovimas; – naujų elementų pritaikymas ir prikalkimas arba tvirtinimas varžtais; – naujų elementų nudažymas, pritaikius spalvą. Mato vienetas m.
	g) Darbo procesas, skirtas mediniams turėklams antiseptikuoti: – puvinio židinių pašalinimas, pažeistose vietose nuskutant puvesius; – turėklų elementų antiseptikavimas; Mato vienetai: 10 m ² , 10 vnt. <i>PASTABA. Jei nustatomas vidinis puvinys, elementas pakeičiamas nauju.</i>

32 lentelės pabaiga (Turėklai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
10.4.3. Perdažymas	a) Darbo procesas, skirtas metaliniams turėklams perdažyti: – perdažomų paviršių valymas smėliasrove; – švirių paviršių dažymas aliejiniais arba antikoroziniais dažais, naudojant purkštuvą arba teptuką. Mato vienetas 10 m ² .
	b) Darbo procesas, skirtas metaliniams turėklams perdažyti antikoroziniais dažais: – perdažomų paviršių valymas metaliniais šepetiais; – paruoštų paviršių gruntavimas (korozijos pažeistos vietos gruntuojamos antikorozinu gruntu); – paruoštų paviršių padengimas antikoroziniais dažais. Mato vienetas 10 m ² .
	c) Darbo procesas, skirtas gelžbetoniniams turėklams perdažyti: – perdažomų paviršių valymas metaliniais šepetiais; – švirių paviršių gruntavimas; – gruntuotų paviršių perdažymas emale, naudojant purkštuvą arba teptuką. Mato vienetas 10 m ² .

10.5. Patiltės, kūgiai; tilteliai, laiptai, liepteliai

33 lentelė (Patiltės, kūgiai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
10.5.1. Patiltės, kūgiai	
10.5.1.1. Valymas	a) Darbo procesas: – atsitiktinių daiktų, stambių šiukšlių surinkimas į maišus ir pakrovimas į autotransporto priemonę; – statybinio laužo pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetai: 100 m ³ , t.
10.5.1.2. Krūmų kirtimas, žolės pjovimas	a) Darbo procesas: – krūmų iškirtimas rankiniu arba mechanizuotu būdu; – nukirstų krūmų, vytelių, jeigu jos nebuvo susmulkintos, surinkimas ir išnešimas ant kelkraščio; – pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas 10 vnt.
	b) Darbo procesas: – žolės pjovimo aukščio nustatymas; – žolės pjovimas dalgiu arba šienapjove; – nupjautos žolės, jei ji nebuvo susmulkinta, išdžiovinimas ir sugrėbimas. Mato vienetas 10 m ² .
10.5.1.3. Išplovų užtaisymas, sąnašų pašalinimas	a) Darbo procesas, skirtas išplovoms užtaisyti: – negilių išplovų (iki 10 cm gylio) užlyginimas tuo pačiu aplinkiniu gruntu. Mato vienetas 10 m ² .
	b) Darbo procesas, skirtas gilioms ir plačioms išplovoms užtaisyti: – purvo pašalinimas iš išplovų, jo pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – tokios pat rūšies grunto, iš kurio įrengti kūgiai, atvežimas ir išpilstymas; – grunto paskleidimas sluoksniais, nuolydžio pagal esamą padarymas; – grunto sutankinimas ne storesniais kaip 30 cm sluoksniais, naudojant rankinius plūktuvus arba vibracines plokštes; – sutvirtinimų pažaidų ištaisymas (taikomi 10.5.1.4 darbo procesai).

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
	Mato vienetas m ³ .

33 lentelės tęsinys (Patiltės, kūgiai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
10.5.1.3 pabaiga	c) Darbo procesas, skirtas sąnašoms pašalinti: – sąnašų nukasimas rankiniu būdu, sumetimas į krūveles, kūgio papėdės nulyginimas; – pakrovimas į autotransporto priemonę rankiniu būdu ir išvežimas. Mato vienetas m³.
10.5.1.4. Sutvirtinimų pažaidų įtaisymas	a) Darbo procesas, skirtas vejai atnaujinti: – augalinio grunto atvežimas ir išpilstymas, jo paskleidimas rankiniu būdu ne plonesniu kaip 10 cm storio sluoksniu; – tvirtą šaknų sistemą sudarančios žolės mišinio pasėjimas, sunaudojant 1,2 kg/100 m²; – geotinklo užklojimas. Mato vienetas 100 m².
	b) Darbo procesas, skirtas velėnuoti langeliais: – velėnos juostų paruošimas; – langelių nužymėjimas kuoliukais velėnuojamame plote; – velėnos juostų paklojimas, jų pritvirtinimas kuoliukais; – langelių vidaus užpildymas frakciniu žvirgždu arba atvežtu augaliniu gruntu ir užsėjimas žole. Mato vienetas 100 m².
	c) Darbo procesas, skirtas sutvirtinimui iš betono plokščių atnaujinti: – betono plokštėmis sutvirtinamo ploto prijungimo kraštų paruošimas, sulūžusių arba paplautų plokščių nuardymas; – pagrindo įrengimas iš žvyro arba betono (atsižvelgiant į esamo pagrindo medžiagas); – plokščių paklojimas, jų pritaikymas sklandžiai sujungti su esamomis; – siūlių užpildymas cementiniu skiediniu; – priežiūra kietėjimo laikotarpiu. Mato vienetas 10 m².
10.5.1.5. Vandens nuleidimo įrenginių priežiūra	a) Darbo procesas, skirtas gelžbetoninių latakų paviršiaus pažaidoms ištaisyti: – sąnašų pašalinimas iš latakų; – pažeistų paviršių iškirtimas kirtikliais; – dulkių, atliekų nuvalymas; – paruoštų latakų vietų užtaisymas cementiniu skiediniu. Mato vienetai: m³, m².
	b) Darbo procesas, skirtas gelžbetoninių latakų pažaidoms ištaisyti: – sulūžusių gelžbetoninių vandens nuleidimo latakų elementų išardymas mechanizuotu būdu; – korozijos pažeistos armatūros nupjovimas; – nuolaužų surinkimas ir sudėjimas į krūvas; – dulkių, smulkių trupinių nuvalymas; – gelžbetoninių vandens nuleidimo latakų atnaujinimas, reikiamo storio naujo betono sluoksnio užbetonavimas; – užbetonuotų latakų uždengimas plėvele, apsaugant nuo išdžiūvimo betono kietėjimo metu. Mato vienetas m².

33 lentelės pabaiga (Patiltės, kūgiai); (Tilteliai, laiptai, liepteliai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
10.5.1.5 pabaiga	c) Darbo procesas, skirtas esantiems patiltėse po tilto perdanga nukritusiems vandens nuleidimo PVC vamzdžiams pritvirtinti, sulaužytiems pakeisti, papildomiems primontuoti: – teleskopinio bokštelio pastatymas; – PVC vamzdžių naujas pritvirtinimas, jeigu jie yra nukritę; – esamų PVC vamzdžių demontavimas ir naujų PVC vamzdžių sumontavimas, jeigu jie yra sulaužyti ir laikikliai su apkabomis deformuoti; – trūkstamų PVC vamzdžių primontavimas, naujų skylių laikikliams ir apkaboms tvirtinti išgręžimas, jeigu esamų PVC vamzdžių ilgio nepakanka. Mato vienetas 10 m. d) Darbo procesai, skirti sulaužytų vandens surinkimo šulinėlių elementams pakeisti: – taikomas 3 lentelės 1.3.2.2(d) darbo procesas.
10.5.2. Tilteliai, laiptai, liepteliai	
10.5.2.1. Valymas	a) Darbo procesas: – šiukšlių ir atsitiktinių daiktų surinkimas į maišus; – pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – purvo ir sąnašų nuvalymas. Mato vienetai: m², t.
10.5.2.2. Laiptų pakopų, turėklų, tiltelių lieptelių dangos pažaidų ištaisymas	a) Darbo procesas, skirtas mediniams elementams pakeisti: – tiltelių, lieptelių medinės dangos, laiptų pakopų, sulūžusių arba supuvusių lentelių nuėmimas; – naujų lentelių pritaikymas ir prikallimas; – paruošimas dažyti, pagruntavimas oksoliu (jeigu elementai nedažomi, jie apdorojami antiseptinėmis medžiagomis). Mato vienetas m². b) Darbo procesas, skirtas gelžbetoniniams elementams pakeisti: – tiltelių, lieptelių sulūžusių perdengimo plokščių arba laiptų pakopų nuardymas, panaudojant skeliamuosius kūjus; – betono laužo pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – naujų perdengimo plokščių įmontavimas arba laiptų pakopų užbetonavimas; – betono priežiūra kietėjimo metu, apsaugojimas nuo išdžiūvimo arba kritulių; – dažomų paviršių nudažymas. Mato vienetas m³. <i>PASTABA. Naudojamas betono mišinys turi užtikrinti ne žemesnę betono stiprio klasę (pagal standartą LST EN 206 [5.32]) už remontuojamų elementų betono stiprio klasę.</i> c) Darbo procesas, skirtas sulaužytiems arba supuvusiems mediniams turėklams pakeisti: – pažeistų statramsčių, porankių nuardymas; – naujų elementų pritaikymas ir įtvirtinimas (naujos porankių dalys turi būti sklandžiai sujungiamos su esamomis); – paruošimas dažyti (spalvos pritaikymas), pagruntavimas oksoliu (jeigu elementai nedažomi, jie apdorojami antiseptinėmis medžiagomis). Mato vienetas 10 m.

33 lentelės pabaiga (Tilteliai, laiptai, liepteliai)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
10.5.2.2 pabaiga	d) Darbo procesas, skirtas sulaužytiems metaliniams turėklams pakeisti: – pažeistų statramsčių, porankių nuardymas – kniedžių iškalimas, tvirtinimo varžtų atsukimas arba jų nupjovimas suvirinimo aparatu; – naujų elementų pritaikymas ir įtvirtinimas (naujos porankių dalys turi būti glaudžiai prišlifuojamos); – paruošimas dažyti (spalvos pritaikymas). Mato vienetas 10 m. e) Darbo procesas, skirtas turėklų įtvirtinimams sutvarkyti: – klibančių medinių statramsčių, prisukimas varžtais prie medinių konstrukcijų; – klibančių metalinių statramsčių įtvirtinimo varžtų prisukimas arba, išvalius aplink juos ištrupėjusį betoną, paruošto lizdo užbetonavimas; – priežiūra betono kietėjimo laikotarpiu. Mato vienetai: 10 vnt., 10 m.
10.5.2.3. Dažytų paviršių perdažymas	Taikomas 17 lentelės 5.6.3(a) darbo procesas.
10.5.2.4. Laiptų pakopų, tiltelių, lieptelių dangos priežiūra žiemą	a) Darbo procesas: – sniego nukasimas; – ledo iškirtimas ir pašalinimas; – barstymas druskomis (NaCl, CaCl₂), smėliu arba smėlio ir druskos mišiniu, šlaku. Mato vienetas 10 m².

10.6. Važiuojamoji dalis po tuneliniais viadukais**34 lentelė (Važiuojamoji dalis po tuneliniais viadukais)**

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
10.6.1. Valymas	a) Darbo procesas: – atsitiktinių daiktų surinkimas į maišus; – sąnašų sustūmimas į krūvas; – didesnių kaip 50 mm skersmens akmenų surinkimas nuo žvyro dangos; – šiukšlių ir sąnašų liekanų nušlavimas nuo kietos dangos; – surinktų šiukšlių, sąnašų pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – grafičių nuvalymas nuo tunelinio viaduko sienų. Mato vienetai: 100 m², 1000 m², t, m³.
10.6.2. Vandens surinkimo–nuleidimo įrenginių tvarkymas	a) Darbo procesas: – sąnašų išvalymas iš latakų, vandens surinkimo šulinėlių, jų pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas m³.
10.6.3. Išdaužų užtaisymas	a) Darbo procesas, skirtas asfalto dangos išdaužoms užtaisyti: – taikomi 5 lentelės 2.1.2(a), 2.1.2(b), 2.1.2(a) darbo procesai.

35 lentelės pabaiga (Važiuojamoji dalis po tuneliniais viadukais)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
10.6.3 pabaiga	b) Darbo procesas, skirtas žvyro, žvyro ir skaldos, skaldos dangos išdaužoms užtaisyti: – taikomas 6 lentelės 2.2.2(b) darbo procesas.
10.6.4. Šaligatvių dangos ir bortų pažaidų ištaisymas	a) Darbo procesas, skirtas šaligatvių asfalto dangos išdaužoms užtaisyti: – taikomi 5 lentelės 2.1.2(a), 2.1.2(b) darbo procesai.
	b) Darbo procesas, skirtas šaligatvių plytelių arba trinkelio dangos deformacijoms ištaisyti: – taikomi 7 lentelės 2.3.2 (a), 2.3.2 (b) darbo procesai.
	c) Darbo procesas, skirtas sulaužytiems bortams pakeisti, nusėdusiems bortams ištaisyti: – taikomi 12 lentelės 5.1.4(a), 5.1.4(b) darbo procesai.
	d) Darbo procesas, skirtas dažomų bortų paviršiui atnaujinti: – taikomas 12 lentelės 5.1.4(d) darbo procesas.
10.6.5. Priežiūra žiemą	a) Darbo procesas: – sniego volų iš po tunelinio viaduko nuo važiuojamosios dalies išstūmimas buldozeriu į šalikelės, kad nesusidarytų pusnys, jei reikia, išstumto sniego išvežimas. Mato vienetas 1000 m ² .
	b) Darbo procesas: – esant slidumui, juodos dangos barstymas frikcinių medžiagų ir druskų mišiniais, šlapių druskų skleidimas; žvyro dangos barstymas frikcinėmis medžiagomis. Mato vienetas 1000 m ² .
	c) Darbo procesas, skirtas vandens nuleidimo šulinėlių viršaus priežiūrai žiemą: – ledo nuo šulinėlių viršaus pašalinimas prieš polaidį. Mato vienetai: m ³ , vnt.

11. NUOVAŽŲ PRIEŽIŪROS DARBAI**11.1. Nuovažos****22 lentelė (Nuovažos)**

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
11.1.1. Valymas	a) Darbo procesas: – atsitiktinių daiktų, stambesnių šiukšlių, lapų surinkimas į krūvas arba maišus; – kelio dangos šlavimo liekanų susėmimas į krūveles; – sąnašų nukasimas; – purvo nugrandymas, sustūmimas į krūveles; – surinktų šiukšlių maišų pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas, sąnašų, purvo liekanų paskleidimas vietoje. Mato vienetas 100 m ² .

35 lentelės tęsinys (Nuovažos)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
11.1.2. Išdaužų užtaisymas	a) Darbo procesas, skirtas asfalto dangos išdaužoms užtaisyti: – išdaužų užtaisymas karštais asfaltbetonio mišiniais, prieš tai jos išfrezuojamos, išvalomos ir patepamos bituminėmis emulsijomis (taikomas 5 lentelės 2.1.2(a) darbo procesas); – asfalto mišinio sutankinimas rankiniu voleliu, plūktuvais arba vibracinėmis plokštėmis. Mato vienetas 100 m ² .
	b) Darbo procesas, skirtas skaldos arba žvyro dangos išdaužoms užtaisyti: – išdaužų užtaisymas skaldos arba žvyro mišiniais, prieš tai jas išvalius; – supiltų mineralinių medžiagų sutankinimas rankiniais plūktuvais (taikomi 6 lentelės 2.2.2(a), 2.2.2(b) darbo procesai). Mato vienetas 100 m ² .
	c) Darbo procesas, skirtas kelkraščiams sutvarkyti: – sujungimo su juoda danga vietų išlyginimas: paaukštėjimų nukasimas, trūkstamo aukščio pataisymas, užpilant žvyro mišiniu, jį suplūkiant; – nuolydžių sutvarkymas – kelkraščio profiliavimas rankiniu būdu, jei reikia, papildymas mineralinėmis medžiagomis; – kelkraščių briaunų išplovų užtaisymas atvežtiniu gruntu, jo paskleidimas ir sutankinimas. Mato vienetai: 100 m ² , m ³ .
11.1.3. Išplovų užtaisymas	a) Darbo procesas, skirtas šlaitų išplovoms sutvarkyti: – ne gilesnių kaip 10 cm išplovų užpylimas aplinkiniu gruntu iš rezervų; didesnių – atvežtiniu gruntu, sutankinant jį plūktuvais; – žolės užsėjimas arba velėnos paklojimas. Mato vienetas 10 m ² .
11.1.4. Griovių, vandens pralaidų sutvarkymas	a) Darbo procesas, skirtas grioviams sutvarkyti: – griovio profilio atkūrimas, griovio šlaitų, dugno nužymėjimas; – smulkios augmenijos pašalinimas; – sąnašų išpurenimas ir iškasimas rankiniu būdu, jei užslinkusių zonų apimtis mažesnė kaip 0,5 m³, arba mechanizuotu būdu, kai užslinkusių zonų apimtis didesnė kaip 0,5 m³; – griovio šlaitų ir dugno išlyginimas; – iškasto grunto išlyginimas už griovio krašto, jei užslinkusių zonų apimtis maža (iki 0,1 m³) arba iškasto grunto pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas, jei užslinkusių zonų apimtis didesnė kaip 0,1 m³. Mato vienetas m ³ .
	b) Darbo procesas, skirtas pralaidoms išvalyti: – užsikimšusių pralaidų dalinis valymas – sąnašų vamzdžių galuose iškasimas, toliau valymas įvairiais grandikliais arba pertraukiant kaušus, prieš tai išpurenus sąnašas metaliniais strypais. Mato vienetas 10 m.
	c) Darbo procesas, skirtas vandens pralaidoms įrengti iš gofruotų plastikinių vamzdžių: – nuovažos dangos išardymas pralaidos klojimo plote; – grunto iškasimas tranšėjai įrengti; – ne mažesnio kaip 10 cm storio smėlio pagrindo įrengimas; – PVC vamzdžio paklojimas; – antgalių užbetonavimas, vietoje klojinių padarymas arba pagamintų antgalių įrengimas; – grunto užpylimas, jį sutankinant; – nuovažos paviršiaus išlyginimas. Mato vienetas m.

35 lentelės pabaiga (Nuovažos)

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
11.1.4 pabaiga	d) Darbo procesas, skirtas sulaužytai betoninei pralaidai pakeisti plastikine pralaida: – nuovažos dangos išardymas pralaidos klojimo plote; – grunto nuo esamos pralaidos atkasimas; – sulaužytų betoninės pralaidos žiedų iškėlimas rankiniu būdu arba mechanizuotai ir pakrovimas į autotransportą; – tranšėjos dugno išlyginimas ir smėlio pagrindo įrengimas; – PVC vamzdžio paklojimas ir antgalių įrengimas; – užpylimas gruntu; – nuovažos paviršiaus išlyginimas. Mato vienetas m.
11.1.5. Priežiūra žiemą	a) Darbo procesas, skirtas prižiūrėti žiemą: – užpustytų nuovažų valymas mechanizuotu būdu. Mato vienetai: 1000 m², 100 m².
	b) Darbo procesas, nustojus snigti ir (arba) pustyti: – sniego volų, susidariusių valant pagrindinį kelią, nustūmimas į šonus, valant nuovažas visu pločiu; – esant slidumui, asfalto dangos pabarstymas druskų ir frikcinių medžiagų mišiniu, šlapia druska; skaldos arba žvyro dangos – frikcinėmis medžiagomis. Mato vienetai: m², km (nuvažiuoto mechanizmo atstumo).